

KULTURNI ODSEVI

Vestnikova priloga ob slovenskem kulturnem prazniku 1987 bo odsevala sedanjí ustvarjalni trenutek v Pomurju, kjer sta najbolj odmevni likovna in literarna dejavnost, čutili pa je tudi prizadevanja na gledališkem in področju zborovskega petja ter težnjo po odpiranju Pokrajinskega muzeja, ki ima pomembno kulturno-vzgojno vlogo. V ilustracijo zaisanega bodo izbrane fotografije, med katerimi so tudi dokumentarne, za popestritev in trajno vrednost kulturne priloge pa bo v njej nekaj proznih tekstov in pesmi, tudi generacije pomurskih srednješolcev, ki so se odzvali vabilu; pogovoru pa mojster stripa — rojak Miki Muster in soboški »svobodnjak«, pesnik in pisatelj Feri Lainšček.

bb

NASLOV

Leto XXXVII
Št. 4

Murska Sobota
29. januar
1987

Cena 200 din

VESTNIK

O zaključnih računih

Če se bodo v osnovnih sindikalnih organizacijah držali usmeritev, ki so jim bile posredovane na občinskem svetu Zveze sindikatov, potem bodo letošnje razprave o zaključnih računih oziroma gospodarjenju v preteklem letu — veliko boljše. Poslovodni organi naj bi namreč najkasneje do 10. februarja pripravili kratka in vsem razumljiva poročila, o katerih bo potem tekla razprava v sindikalnih skupinah, pozneje pa seveda na zborih delavcev. Poročila naj bi posebej predstavila ne le finančne rezultate poslovanja, ampak tudi uresničevanje proizvodnih načrtov, izvoz, porabo sredstev, produktivnost, kako je z izboljševanjem oziroma posodabljanjem tehnologije in ne nazadnje z inventivno dejavnostjo. V organizacijah združenega dela, ki so lani dosegle slabše rezultate, ali pa so poslovno leto celo sklenile z izgubo, bodo morali še posebej opozoriti na vzroke za tako stanje in nakazati poti za rešitev. Seveda pa sindikati ne bodo smeli prezreti tudi dela poslovodnih organov oziroma direktorjev. To oceno je treba posredovati do 10. marca tudi občinskemu sindikalnemu svetu.

Če kdaj, potem bo letos še posebej treba preveriti delitvena razmerja. So namreč organizacije, ki so ob koncu leta namenile osební porabi precej več sredstev, kot pa so bile upravičene glede na ustvarjeni dohodek. S tem so si hotele zagotoviti višje štartno mesto v novem letu, če bi bili osebni dohodki zamrznjeni. Še bolj pa se bo treba ozreti, kakšna so razmerja med najnižjimi in najvišjimi dohodki. Ne zagovarjamo uravnilovke, ni pa mogoče sprejeti stanja, ko imajo nekateri delavci minimalne osebne dohodke, čeprav pridno delajo osem ur dnevno.

Š. S.

Sneg, sneg, sneg... Najprej godrnjanje in radost hkrati. Tisti, ki so zadovoljni za čiščenje cest, so se nekoliko umirili, radosti na belih strminah pa ni ne konca ne kraja. V ravninskih krajih je mladi rod izkoristil tudi najmanjše brežine, saj se čas zimskih počitnic neusmiljeno izteka...

Foto: Janko Stolnik

FESTIVAL BRATSTVA IN ENOTNOSTI V GORNJI RADGONI

REPUBLIŠKA PRIREDITEV

V Gornji Radgoni se je sestal organizacijski odbor Festivala bratstva in enotnosti, ki bo zadnje dni maja letos v Gornji Radgoni. Že pred več kot pol leta so poslali pismo centralnemu komiteju Zveze komunistov Slovenije s prošnjo, da bi bil let-a uradni pokrovitelj medrepubliške tridnevne prireditve. Izvedeli so, da je koordinacijski odbor za prireditve in proslave pri RK SZDL določil tri prireditve v letu 1987, ki bodo imele republiški značaj. Med njimi je tudi festival v Gornji Radgoni. Vseh stroškov z organizacijo bo okrog 70 milijonov dinarjev, od tega bodo 40 milijonov zagotovile občine, družbenopolitične organizacije in društva.

O pripravi na festival in vlogi mladinske organizacije so govorili tudi na seji predsedstva OK ZSMS Gornja Radgona v petek, 23. januarja.

bp

ZDRAVSTVENO VARSTVO

Bolezen naj ne bi več kaznovala delavcev

Na naslednjih sejah občinskih zdravstvenih skupnosti Slovenije in v javni razpravi do začetka aprila naj bi tekla beseda o osnutku sprememb samoupravnega sporazuma o uresničevanju zdravstvenega varstva.

Dosedanji samoupravni sporazum so zdravstvene skupnosti sprejele v letu 1983, prilagodile oziroma spremenile so si ga glede na posebnosti. In prav z novim samoupravnim sporazumom naj bi — ob predvidoma drugačni solidarnosti med občinami, ki naj bi zagotovila povsod enotne zagotovljene programe zdravstvenega varstva — prešli od posebnosti k enotnosti in pravicah in dolžnostih. To potezo pa bi lahko ocenili kot dobro le v primeru, zlasti velja to za Pomurje, da bi bila solidarnostna sredstva res tolikšna in tako razporejena, da bi skupaj z občinskim dinarjem zdravstvenih skupnosti omogočila enotnost v zdravstvenih storitvah zagotovljenega programa.

Le v tem primeru bi lahko trdili, da smo 65 dosedanjih bolj ali manj različnih samoupravnih sporazumov dobro nadomestili z enim, veljavnim za vso Slovenijo.

Osnutek predvideva tudi spremembe v delu, ki govori o zagotavljanju zdravstvenih storitev za delavce, ki so se poškodovali na delu in so zaposleni pri obrtnikih ali so sami lastniki obrti in zemlje. Predlog o tem so dali Republiški komitej za drobno gospodarstvo, Zveza združenih obrtnih delavcev Slovenije in posamezniki. Svoje predloge utemeljujejo s tem, da morajo sedaj zdravstvene storitve za poškodbe pri delu plačevati obrtniki, zdravstvena skupnost pa jih povrne šele čez čas. Še večji problem pa je denar, saj pravijo, da so storitve predrage za žep obrtnika oziroma lastnika in lahko zamajajo njegovo socialno varnost.

Kot najbolj potrebne in tople sprejete pa lahko ovrednotimo spremembe v poglavju, ki ureja socialno varnost v zvezi z zdravstvenim varstvom. Zamenjali naj bi dosedanja določila o osnovah za določanje nadomestila osebnega dohodka v času odsotnosti z dela zaradi bolezni, poškodbe ali nege družinskega člana, saj so bili, kljub valorizaciji, ki je bila vpeljana v minulem letu, delavci zaradi bolezni ali poškodbe v dohodku še kaznovani. Visoka inflacija je tudi tukaj porušila dosedanje osnove za izračun nadomestila.

Osnutek sporazuma predvideva dva nova načina: Kot osnovo naj bi vzeli osebni dohodek zadnjih treh mesecev, ali pa dohodek, ki bi ga prejemal delavec, če bi delal. Da bi poenostavili izračun, predlagajo, da bi v eno skupino združili vse odsotnosti z dela, ki trajajo od 4 do 30 dni, in za to določili skupen odstotek od osnove.

Obrtniki, ki še sedaj plačujejo 45 dni za posamezni primer, bi po novem plačali največ 45 dni v kolektorskem letu.

Po predlaganih spremembah naj bi se tudi participacija za zdravstvene storitve trikrat spremenila oziroma povišala, seveda odvisno od rasti osebnih dohodkov v minulem štirimesečnem obdobju.

Majda Horvat

Razvoj brez pameti — nespamet

V Pomurju je mogoče iz leta v leto močnejše zaznati upadanje želje po izobraževanju in tako posredno znanju. Osemletka pomeni konec izobraževalnega procesa za 25 do 30 odstotkov mladih. Pri oskusu razlage te težnje bomo najbližje resnici, če zapišemo, da je znanje dandanes vrednota, ki je družba — ali konkretno: organizacije združenega dela — ne sprejema za bistveno pri svojem razvoju, vsaj ne pri nas, v Pomurju. Boris Goljevšček, ki je v Moravskih Toplicah prosvetnim delavcem predaval o pomurskih gospodarskih razmerah in katerega nastop je povod za naše pisanje, je navedel vrsto podatkov, ki ne le da zaskrbijo, ampak silijo v dvom, ali se združeno delo sploh zaveda, kako globoko brezno si kopije. Zakaj? Poleg že navedene velike množice »osemletkarjev« naj zapišemo še nekaj o štipendiranju: pri tem zelo slabo sodeluje industrija (v Novi Gorici na primer

podeljujejo industrijske organizacije 46, v Murski Soboti pa le 14 odstotkov štipendij). Nadaljnji neverjetni podatek — žal z negativnim prizvokom — zadeva prizadevanja (v Pomurju menda res bolj politične kot gospodarske sfere) za izboljšanje razmerja med številom kadrovskih štipendij v primerjavi z ostalimi. Razmerje je v republiki iz leta v leto ugodnejše v prid kadrovskih, v Pomurju pa smo nazadovali s 30 na 25 odstotkov! O vse manjšem zanimanju pomurskega združenega dela za lastno pamet (o kratkovidnosti tovrstne »razvojne« politike v naših ozidih verjetno ni treba posebej pisati) pričča tudi upad šolajočih, ki imajo štipendijo. Leta 1985 jih je bilo 15, lani pa le še osem odstotkov. In smetana na koncu, čeprav podatek po Goljevščkovih besedah ni stodostoten: samo Riko iz Ribnice ima več štipendistov kot cela soboška občina!

Številke, ki so včasih dolgočasne, v tem primeru pa po naše vse prej kot to, saj so zaradi svoje točnosti in nedvoumnosti tiste, ki na najbolj realen (in zato žal drastičen) način prikazujejo stvarnost (in prihodnost) pomurskega razvoja, bomo uporabili le še enkrat, spet pa si jih »posojamo« od Borisa Goljevščka, ki je podal zanimivo primerjavo med plujsko in soboško občino (komuni sta zavoljo vrste dejavnikov resnično primerljivi). Ptujčani imajo za 23 odstotkov več srednješolcev, za 26 več študentov in kar za 35 odstotkov več štipendistov.

Seveda so vzroki za zaostajanje našega gospodarstva poleg pomanjkanja znanja še druge: stalno padanje natalitete, velik delež kmečkega prebivalstva, neizkoriščen naravni viri, slaba oprema industrije in še bi lahko naštevali. Verjetno pa je prav problem, ki ga skušamo prikazati, to je nespodbujanje znanja, najbistvenejši dejavnik, ki povzroča, in jih bo v prihodnje še bolj, velike težave pri razvoju gospodarstva.

In kje presekatí naslednji začarani krog: pomursko gospodarstvo zaostaja; to vsi priznavamo in se na sestankih strinjamo, da rabimo nove, sposobne, mlade kadre; da bi strokovnjake privabili v naše ozide, jih moramo spremljati ves čas njihovega šolanja; na najboljši način naredimo to tako, da razpisujemo štipendije, saj si s tem zagotovimo, da se mladi strokovnjak skoraj zanesljivo vrne; štipendije (naj) razpisujejo pomurski ozidi; (žal) teh štipendij ni, oziroma jih je vedno manj.

Zavedamo se poenostavljeno: stí blodnjaka, vendar je poenostavitelj nujna, da bi verno prikazali alternative, kako in kje iz njega. Z besedami in obljubami na raznih sejah gotovo ne!

Bojan Peček

Ofenziva — raziskav

Kar 29 jih je in (djo) njih se morajo opredeliti delegati soboške občinske raziskovalne skupnosti. Med izvajalci nalog je največkrat Zavod za ekonomiko in urbanizem (5-krat), kar je glede na njegovo poslanstvo razumljivo. Sledijo Projektivni biro (4-krat), Agroservis in Radenska (3-krat), Sobotin tozd Vrtnarstvo, Mura, Pokrajinski muzej pri Kulturnem centru Miško Kranjec in Živnorojsko-veterinarski zavod (2-krat) in tako naprej.

Med »atraktivnejše« raziskovalne naloge si dovolimo uvrstiti naslednje: ekološka ocena Pomurja, možnosti proizvodnje biološke hrane na Goričkem, melioracije in komasacije ter njihov vpliv na prostorske, ekološke in družbenoekonomske odnose v pokrajini, strategija razvoja ogrevalnih energetskih sistemov za mesto Murska Sobota, organizacijske strukture malih podjetij s heterogeno dejavnostjo, geotermija v Pomurju, enotna oskrba Prekmurja s pitno vodo, tipizacija čistilnih naprav za manjša kmečka naselja, čiščenje odpadkov iz farm, izkoriščanje geotermalne vode in proučevanje vzrokov slabšega delovanja drežne na melioracijski sistem v Sloveniji s prognozo sanacijskih ukrepov.

Raziskovalne naloge so torej in očitno — vsaj v soboški občini — na pohodu in čez množičnost ter »atraktivnost« se ni pritoževati. Drugo vprašanje pa je, kako bo s sredstvi zanje in ali se bo vložen denar obrestoval. Upamo, da se bo, sicer pa, če vemo, kako je pri nas z vlaganji v raziskave in razvoj, odločitve delegatov ne bi smele biti sporne.

B. Zupar

LJUBLJANA

NAPOVEDATI BOJ NEZNANJU

V Zvezi komunistov Slovenije so se v zadnjem času lotili temeljite analize stanja v našem vzgojno-izobraževalnem sistemu, zlasti v srednjem šolstvu, kjer smo pred šestimi leti z reformo uvedli (tako imenovano) usmerjeno izobraževanje. Minuli petek so slovenski komunisti strnili javno razpravo, in sicer na 6. seji centralnega komiteja ZKS, ki je bila v Ljubljani.

Analize in raziskave o poteku preobrazbe vzgoje in izobraževanja ter njenih rezultatov so pokazale, da so bile dosežene tako pozitivne pridobitve kot tudi odkloni od tistega, kar smo si zastavili za cilj in pričakovali od izvajanja reforme našega vzgojno-izobraževalnega sistema.

Med najpomembnejšimi pridobitvami so, kot so ugotavljali, vsebinska posodobitev celotnega vzgojno-izobraževalnega sistema, več splošne izobrazbe za vse srednješolce, podaljšanje povprečja izobraževalnega procesa (trajanje), izboljšane prostorske, kadrovske in druge razmere za delo šol, pa še druge.

Med slabostmi, ki zmanjšujejo vrednost teh pridobitev, pa so uniformiranost izobrazbeno-vzgojnih zahtev, preslaba vzgojna učinkovitost, programska in predmetna razdrobljenost, pretirano specializiranost znanj ter premajhna osredotočenost vzgojno-izobraževalnih vsebin dodiplomskega izobraževanja na temeljna in trajnejša znanja in veščine ter na vzgojo za trajno učenje, pretirano normiran vzgojno-izobraževalni si-

stem, zmanjšan obseg izobraževanja odraslih, premajhen obseg praktičnih znanj učencev, ki končajo srednje šole, razdrobljenost srednješolske mreže idr.

Spet je torej potrebna prenova šole, da bi odpravili slabosti in dosegli nadaljevanje pozitivnih izkušenj. Osnovna nit številnih pobud, ki so bile podane na plenumu slovenskih komunistov, je bila uvesti takšno programo in smeri dodiplomskega šolanja, ki bodo upoštevali znanstveno-tehnološki razvoj v svetu, zagotavljali več delovne prakse, raziskovalnega dela med učenci, skratka, smeri in programe, ki bodo uresničevali zamisli o učeči se družbi, ki med drugim napoveduje boj neznanju, birokratskemu voluntarizmu in samovolji v vzgojno-izobraževalnem sistemu. Izobraževanje mora postati stalen proces, zato zaključni izpit ali diploma, ki si jo nekdo pridobi, ne moreta biti jamstvo, da lahko nekdo brez dodatnega, nadaljnega izobraževanja, izpopolnjevanja svojega znanja dela na tem ali onem mestu 35 oziroma

40 let. Zato so prizadevanja Zveze komunistov za korenito izboljšanje izobrazbene sestave celotnega in še posebej aktivnega prebivalstva v bistvu prizadevanja za takšno družbeno razvojno politiko, ki bo spodbujala in nagrajevala napredne in prodorne organizacije z jasnimi razvojnimi, poslovnimi in kadrovskimi perspektivami ter odpravljala uravnilovko in lažno solidarnost. Prav tako je s stališča Zveze komunistov potrebno dograjevati vzgojno-izobraževalne programe na vseh stopnjah, jih naprej združevati, odpravljati vsebinsko prenatrpanost, pretirano specializacijo, historizem, uveljavljati marksistično zasnovano pouka ter povečati vzgojno učinkovitost neposrednega vzgojno-izobraževalnega dela, zagotoviti večjo izbirnost programov in prilagojenost le-teh možnostim in interesom mladih, kot tudi stalno izpopolnjevanje pedagoških delavcev, in vrniti ugled učiteljskega poklica. Vendar se bodo komunisti zavzemali za postopne spremembe, ki ne bodo ogrožale relativne stabilnosti sistema in ki bodo temeljito strokovno pripravljene, pomembnejše pa tudi poskusno preverjene.

Kot so se dogovorili pomurski komunisti, je v razpravi sodeloval tudi Tibor Fule iz Lendave. Med drugim je dejal, da smo v Pomurju v minulih razpravah

podprli teze Zveze komunistov o nadaljnjih nalogah pri prenovi vzgoje in izobraževanja in omenili tudi dejstvo, da je izobrazbena sestava zaposlenih v Pomurju neprimerno slabša, kot je republiška povprečje. Prav tako Pomurje zaostaja v gospodarskem razvoju, to pa se negativno kaže tudi v upadanju zanimanja mladih za nadaljnje izobraževanje (okrog 20 odstotkov mladih se ne vpisuje v srednje šole), v izvajanju pripravništva, kadrovskega štipendiranja in na drugih področjih. Da Pomurje ne bi bilo več bela lisa v slovenskem prostoru, bi morali torej okrepliti gospodarsko rast območja in s tem zagotoviti večje možnosti za zaposlovanje mladih, spremeniti odnos do kadrovskega štipendiranja in uvajati nove programe srednjega usmerjenega izobraževanja, za katere bi bilo med učenci večje zanimanje. Tibor Fule je predlagal tudi drugačne (»mlečje«) kriterije pri delovanju šol na manj razvitem in obmejnem območju, ki predstavljajo, kot je to tudi edina dvojezična srednja šola pri nas in najbrž v svetu v Lendavi, pomemben dejavnik za uresničevanje načel enakopravnosti in sožitja ter za jezikovni, kulturni in celotni narodnostni razvoj. Zavzel se je tudi za izboljšanje pouka madžarskega jezika na srednjih šolah zunaj narodnostno mešanega območja v Pomurju.

Jože Graj

Petnajst mrtvih in prek sto ranjenih je pred dnevi obležalo pred predsedniško palačo v Filipinski Manili, ko je okrog 10 tisoč kmetov zahtevalo agrarno reformo. Predsednica Corazon Aquino je napovedala ostre ukrepe proti policiji, ki je streljala na demonstrante. Dogodek na Filipinih je toliko bolj odmeven, ker bodo 2. februarja izvedli referendum za sprejem nove ustave.

Kritično o gospodarjenju

Kaj je krivo, da so se madžarske gospodarske razmere nenadoma poslabšale: zunanji vpliv ali notranje pomanjkljivosti?

Naftna kriza je hudo prizadela ves svet, tako tudi Madžarsko. Nanjo nismo pravočasno reagirali, je poudaril eden izmed načrtovalcev gospodarske reforme leta 1968 Rezső Nyers, ki je zdaj svetovalec ekonomskega inštituta v Budimpešti. Janos Fekete, prvi namestnik predsednika

madžarske narodne banke, sodi, da je bila vlada kos neugodnim vplivom mednarodnega trga, o čemer najbolj priča tedanja inflacija, ki je znašala le nekaj odstotkov.

Polemike so se začele tudi ob vprašanju posojil. Pred osmimi meseci so pristojni uradno izjavili, da ima Madžarska 11 milijard dolarjev dolga, zahodni tisk pa je pred kratkim pisal o 13 milijardah. Fekete je zagovarjal tezo, da posojilo samo po se-

bi ni ne dobro ne slabo — vse je odvisno od tega, kako ga uporabimo. Na Madžarskem so posojila, ki so jih najeli pod ugodnimi pogoji, zvečine uporabili za gradnjo velikih hotelov, ki uspešno poslujejo, piše Tanjug.

Kdo bo učil

Düsseldorfski vladni predsednik je določil, da morajo najti učitelja za dvanajstletnega učenca iz Wesla, okuženega z aidsom. Sedemindvajsetega oktobra lani so zdravniški ugotovili, da je deček okužen z aidsom, in zaradi nevarnosti, da okuži še sošolce (menda jih je v navalu besa pljuval in grizel), je moral v začetku novembra zapustiti šolo. Do zdaj v Weslu še niso dobili učitelja, ki bi bil pripravljen doma poučevati otroka. Po posvetovanju v severnorensko-vestfalskem ministrstvu za kulturo in zdravstvo je vladni predsednik izjavil, da je v takšnem primeru človeška dolžnost učiteljev omogočiti otroku nadaljnje šolanje. Nevarnost, da se učitelj pri tem okuži, je zelo majhna (a obstaja). Če se bo učitelj, ki mu bodo naložili prisilno obveznost, upiral, bo disciplinsko kaznovan ali pa ga bodo celo odpustili iz službe.

Kongresom. Zaradi tega je senatni odbor za obveščevalno dejavnost zavrnil njegovo objavo in zahteval temeljito predelavo poročila. Kljub temu sta se tv mreža NC in New York Times, ki sta pred dnevi prišla do omenjenega poročila, odločila objaviti njegove ključne dele.

Poročilo trdi, da ni nobenih posebnih dokazov, da bi predsednik Reagan vedel o tajnem financiranju antisandiniističnih sil, vendar pa o tem ne daje končne sodbe.

Ne smejo kupovati vina

Na Švedskem so prepovedali prodajati italijanska namizna vina. To so sklenili potem, ko sta v Eskilstuni, mestu okrog sto kilometrov od Stockholma, umrli dva človeka, zdravniki pa so ugotovili, da so pri enem izmed njiju odkrili znamenja zastrupitve z etilenglikolom. Kot so sporočili, je policija zaplenila pet steklenic z ostanki italijanskega vina, ki so ga našli v stanovanjih obeh umrlih, njihovo vsebino pa bodo analizirali v državnem kriminalističnem laboratoriju. Strokovnjaki so že pregledali kraje, kjer polnijo steklenice z italijanskim vinom, vendar so analize pokazale, da v njem ni strupenih snovi.

VSI SMO ČLANI ISTE DRUŽBE

Ko so pred dnevi razpravljali o trenutnem položaju v Jugoslaviji v odboru za notranje zadeve zvezne skupščine, so med drugim opozorili na čedalje bolj izrazito delovanje duhovščine in na negativne manifestacije na verskih shodih. K temu je treba dodati še polemiko, ki se je razvila ob božičnih poslanicah. Osnovna misel nekaterih je bila ta, da je verovanje zasebna zadeva, ker je cerkev ločena od države in zato nima izpovedovanje verskih čustev izven cerkva v družbi kaj početi.

Drugače pa so izzveneli nagovori na tradicionalnih novoletnih sprejemih za duhovnike verskih skupnosti v Sloveniji. Predstavnik države je govoril o odnosih med samoupravno družbo in verskimi skupnostmi ter o verujočih soobčanih, duhovniki pa so pozivali na mir, ker smo vsi člani iste družbe.

Poudarjanje, da je cerkev ločena od države, nas privede do že preživelih zablod, da pomeni v bistvu ta ločitev odpravljanje versnosti nasploh. Preveč očitno enačijo Cerkev kot institucijo in verovanje, in prav tukaj prihaja do nesporazumov. Naslednji nepotreben nesporazum. Ne gre za ločitev cerkve od socialistične države, temveč za ločitev od sodobne države od francoske revolucije naprej. Takrat so cerkev ločili iz dveh razlogov, političnih in gospodarskih. Cerkev so odvzeli pravico do političnega vmešavanja v družbene tokove, z zaplenbo posestev pa so jim odvzeli gospodarsko moč. Spor je ostal in sredi prejšnjega stoletja se je zaostрил še ob pojavu ateizma, ki prav tako ni iznajdba marksizma. Prišlo je do militantnih klerikalcev kot do borbenih ateistov. Po zadnjem koncilu v Rimu v začetku šestdesetih let se je cerkev odločila za prenovu, ki se je med drugim pokazala v priznanju socialističnega družbenega reda. Zato govorijo duhovniki, da smo člani iste družbe in da verujemo živijo v samoupravni socialistični družbi. Prenova je privedla tudi do podpisa protokola med državo Jugoslavijo in Vatikanom, s čimer so bile dane možnosti za urejevanje odnosov med cerkvijo in samoupravno družbo. Cerkev je še naprej ločena od države, ni pa ločena oziroma izločena iz družbe. Samo primer. Ni malo cerkva, ki so jih obnovili s pomočjo družbe, ker je prav ta družba sodila, da gre za pomembno kulturno-umetniške spomenike, pa čeprav jih uporabljajo verujoči. Na drugi strani pa daje cerkev svoje orgle za posvetne koncerte.

Ves ta hrup je povsem odveč, saj poslanice ne pomenijo neke zgodovinske prelomnice v odnosu do cerkve. Ne gre za popuščanje in odstopanje, temveč le za eno od dejanj v dolgoletnem urejanju odnosov med cerkvijo in družbo in med verujočimi in neverujočimi. Če je verovanje zasebna zadeva, je tudi svetovni nazor zasebna zadeva, in zato prenehajmo z delitvijo na verne in neverne. Med ljudmi naj se uveljavijo merila strokovnosti, sposobnosti in zavzetosti za razvoj obstoječega družbenega reda. Ne delajmo iz ljudi nasprotnikov, temveč soodgovorne za usodo nas vseh.

Mirko Čepič

V ŽARIŠČU DOGODKOV

Za trg z vrednostnimi papirji

Vrednostni papirji — da ali ne. To je vprašanje, ki sta ga na začetku leta načela beogradska Investbanka in tamkajšnje elektrogospodarstvo. Obveznice so ena najstarejših oblik vrednostnih papirjev in tudi najbolj enostavna, vendar pa v naših razmerah ta korak ni tako majhen. Lahko bi pomenil, da se bomo s skoraj preživetega trga denarja postopoma začeli približevati sodobnejšim oblikam obnašanja kapitala — torej k trgu vrednostnih papirjev, kot piše Dejan Kovač v Dnevniku.

Dejstvo je, da enega dolgov nerazumevanju vloge denarnega kapitala plačujemo že vse pojovno obdobje. Gre namreč za to, da se le-ta ne obrača skozi produkcijo in s tem oplaja, temveč se usmerja v tako imenovano končno porabo in »naložbe«, ki neka zagotavljajo zgolj ohranjanje njegove realne vrednosti. Sedanja krizna leta so ta problem le izkristalizirala, skladno z zaostrovanjem vprašanj akumulacije. Vse bolj pa postaja jasno tudi to, da z enodimenzionalnim usmerjanjem denarne akumulacije, ki temelji le na »depozitno-kreditnem sistemu«, ne moremo pospeševati kroženja teh sredstev. Vzrokov je več, glavni so v posojilno-denarni politiki, ki, če poenostavimo, na eni strani z limitiranjem drugih pa z beneficiranimi posojili, duši vsako poslovno in tudi oblikovanje realne cene denarja. Za podporo tej trditvi je verjetno dovolj že podatki, da več kot 90 odstotkov (limitarnega) kreditnega potenciala bank steče v obtok po obrestnih merah, ki so za tretjino in več nižje od uveljavljenih, a še vedno negativnih obresti na vezane depozite. Postopno uveljavljanje trga vrednostnih papirjev bi torej po mnenju njihovih zagovornikov vneslo nove dimenzije v kroženje sredstev denarne akumulacije, odpravljalo bi regionalno zapiranje le-te (ki je mnogokrat posledica predvsem »skrbništva« družbenopolitičnih skupnosti), vzpostavilo pa bi lahko tudi ceno teh sredstev, ki bi v naslednji fazi postalo merilo učinkovitosti v gospodarjenju z njimi.

Resnici na ljubo je treba povedati, da razmišljanja o tej po-

stopni uveljavitvi trga vrednostnih papirjev niso nova (predvsem v obliki obveznic), da pa dlje od pogovarjanja še nismo prišli. Razlogi so tako idejni — strah, da bi prišlo do postopnega uvajanja elementov, ki niso združljivi z našim družbenopolitičnim in ekonomskim sistemom. Za ilustracijo navedimo samo primer. Če bi neko podjetje sčasoma kupilo vse obveznice drugega, bi lahko bila skoraj nujna posledica tega upniškega razmerja povsem podrejen odnos dolžnika. Nadaljnji razlogi so normativni, kjer tudi zaradi prej omenjenih idejnih vladnih praznina. Vedno bolj pomembna ovira kakršnemukoli konkretnemu razmišljanju o uvajanju trga vrednostnih papirjev pa je nedvomno današnji gospodarski kaos. V njem denarna akumulacija ostaja najbolj nezaščiten segment v produkciji. Zato se tudi skuša v najkrajšem možnem času pretopiti v »stabilnejšo vrednost« — nepremičnine, trdne valute, zaloge in predvsem v porabo, ki prenaplajena ustvarja nova in nova nesorazmerja v primerjavi z razpoložljivimi blagovnimi fondi.

Če slednje ilustriramo na primeru beogradskega elektrogospodarstva, se nam ponujajo zanimive ugotovitve. V vsakem primeru velja, da je to s stališča občana trenutno najboljša naložba denarja v Jugoslaviji (seveda z izjemo deviz in nepremičnin). Obrestna mera, ki jo je izdajatelj ponudil, je namreč skoraj dvakrat višja od tiste, ki jo trenutno obračunavajo banke za dinarske depozite. V številkah to pomeni, da je tako imenovana diskontna obrestna mera, po kateri banke

globus

DUNAJ — Lani se je število tistih, ki so v Avstriji zaprosili za zatočišče, v primerjavi z letom poprej povečalo za dva tisoč. Lani je v Avstrijo prišlo 8630 beguncev, večinoma iz Romunije, Madžarske, Češkoslovaške, Poljske in Irana.

LONDON — Konec minulega leta so tuje države dolgovale V. Britaniji 120 milijard dolarjev, kar je šestkrat več kot leta 1979. S tem je V. Britanija postala za Japonsko drugi največji upnik na svetu.

NEW YORK — Snežni meteži v vzhodnih delih ZDA so povzročili pravo prometno zmešnjavo. Za nekaj dni so zaprli letališča in šole.

BONN — Na parlamentarnih volitvah v ZR Nemčiji se je večina volivcev odločila za dosedanjo krščansko-liberalno koalicijo.

NEW DELHI — Indija je na mejo s Pakistanom poslala večje število vojaških enot, kar naj bi bil indijski odgovor za podobno ravnanje na pakistanski strani.

BAGDAD — Iraški predsednik Sadam Husein je prek radia ponudil Iranu prekinitev sovražnosti in sklenitev »častnega miru«, podoben predlog je Husein naslovil na Teheran že avgusta lani.

BEJRUT — Sirski predsednik Hafez El Asad je v nekem intervjuju izjavil, da bo sirska vojska branila Irak, če bo Iranu uspelo zavzeti večji del iraškega ozemlja.

RIM — Tu so objavili nekakšen dokument, v katerem je rečeno, da se v italijanskih jedrskih elektrarnah lahko ponovi črna biška katastrofa. Vse tri italijanske jedrske elektrarne so popolnoma nezavarovane.

MILANO — Zaradi odločitve EGS o omejitvi pridobivanja mleka in izdelave mlečnih izdelkov, bodo letos v Italiji poslali v klančnice 80 tisoč krav mlekarič, v zadnjih dveh letih so podobno storili s 130 tisoč mlekaričami.

Ustava v skupščino

Vse kaže, da bo zvezni zbor na seji 11. februarja obravnaval predlog za spremembo ustave, vendar o njem ne bodo razpravljali. Delegati bodo samo poslušali obrazložitve, ki jo bo prebral kdo od članov predsedstva SFRJ, ter sklenili, naj se o predlogu izrečejo republiške in pokrajinske skupščine. Zvezni zbor se bo o tem, ali predlagane spremembe sprejema ali ne, izrekel šele potem, ko bo dobil odgovore republik in pokrajin. Če nasprotovanja ne bo, bo skupščinska komisija za ustavno vprašanja dobila nalogo, naj nekako do jeseni pripravi osnutek dopolnil. Osnutek naj bi izoblikoval zvezni zbor, potem pa ga pošljal v republiške in pokrajinske skupščine ter ga dal v javno razpravo.

Predsednik zavračal opozorila

Poročilo o iranski aferi, ki ga je za senatni odbor za obveščevalno dejavnost pripravil strokovni štab tega komiteja, trdi, »da je Reaganova administracija več kot eno leto zavračala opozorila, da so tajne pošiljke ameriškega orožja Iranu povezane z neustreznimi obveščevalnimi podatki in da bodo zato škodovala ciljem, ki si jih Bela hiša prizadeva doseči na tem območju«.

Poročilo, ki daje po splošnem prepričanju za zdaj najbolj celovit pregled nad afero, je po mnenju tiskovnega predstavnika te komisije Davida Hollidaya »neustrezno«, saj sta dve ključni osebnosti, bivši predsednikov svetovalec za nacionalno varnost admiral John Poindexter in sodelavec nacionalnega sveta za delavce, podpolkovnik Oliver North, zavrnila pričanje pred

Kongresom. Zaradi tega je senatni odbor za obveščevalno dejavnost zavrnil njegovo objavo in zahteval temeljito predelavo poročila. Kljub temu sta se tv mreža NC in New York Times, ki sta pred dnevi prišla do omenjenega poročila, odločila objaviti njegove ključne dele.

Poročilo trdi, da ni nobenih posebnih dokazov, da bi predsednik Reagan vedel o tajnem financiranju antisandiniističnih sil, vendar pa o tem ne daje končne sodbe.

KRIZA SE POGLABLJA

Kriza afriških držav se je v zadnjih letih tako zaostрила, da jo bo veliko težje premagati kot gospodarske težave latinskoameriških držav, je izjavil funkcionar Svetovne banke Chandra Hardy. Čeprav je celoten dolg afriških držav (okoli 170 milijard dolarjev) precej manjši kot latinskoameriški (ki je 380 milijard dolarjev), pa je afriško gospodarstvo precej manj sposobno vrniti dolgove. Glavni razlog takega stanja je padec cen surovin, ki jih afriške države predvsem izvažajo. Zaradi tega se je v sedemdesetih letih zadolženost teh držav povečala po 22-odstotni letni stopnji, deviznih prihodkov je bilo vse manj, surovine pa se še naprej cenijo. Kratkoročne rešitve bodo razmere samo poslabšale, trdi predstavnik Svetovne banke, rešitev za Afriko je v krepitvi kmetijstva kot edinem temelju za rešitev gospodarstva.

Gospodarska kriza v Latinski Ameriki je tako globoka, nje posledice pa tako hude, da ni izključeno, da bodo posamezne ali celo vse vlade prisiljene razglasiti moratorij na astronomski dolg 400 milijard dolarjev. To so opozorili na seji gospodarske komisije OZN za Latinsko Ameriko (CEPAL). Njeni strokovnjaki, ki pospešeno pripravljajo temeljne dokumente za ministrski del sestanka, opozarjajo tudi na to, da bo morala Latinska Amerika spričo pomanjkanja razumevanja razviti, same izoblikovati »obrambne mehanizme«.

LENDAVA — Na predsedstvu občinske konference SZDL Lendava so potrdili predlog ocenitve dela 18 krajevnih skupnosti. Ocenitev je nastala na podlagi tehle kriterijev: uveljavljanje srednjeročnih načrtov, razvoj samoupravnih in družbenopolitičnih odnosov, delo družbenih organizacij in društev, varstvo okolja, splošna ljudska obramba in družbena samozaščita. Največ točk (91) je zbrala KS Črenšovci, najmanj (38) pa KS Mostje. Glede na število zbranih točk bodo občinski upravni organi razdelili še preostala sredstva za delo krajevnih skupnosti. Posamezna točka je vredna 1143 dinarjev.

MURSKA SOBOTA — Prejšnji teden je bila seja akcijskega odbora za zbiranje sredstev za kirurgijo pri pomurskem medobčinskem svetu Socialistične zveze. Razpravljali so o namenski združitvi sredstev v Sloveniji in dobro ocenili dodatno zbiranje v Pomurju. Na seji so se tudi dogovorili o nadaljnjih oblikah zbiranja denarja. Še naprej naj bi zbirali denar za naložbe v zdravstvo, in sicer 0,60 odstotka iz prispevne stopnje, nadaljevali bi z dodatnim zbiranjem v tistih društvih, pri obdržanih in krajevnih skupnostih, ki do sedaj v akciji še niso sodelovali. Delovne organizacije pa naj bi prispevale iz sklada za skupno porabo.

LJUTOMER — Na tradicionalnem novoletnem sprejemu za predstavnike verske skupnosti, ki ga je pri predsedniku skupščine občine Ljutomer pripravil predsednik komisije za odnose z verskimi skupnostmi pri SO Ljutomer, sta oba govornika Alojz Karbun, predstavnik duhovnikov, in Emil Kuhar, predsednik komisije, ugotovila, da so bili ti odnosi v minulemu letu dobri in da so zelo dobra osnova tudi za leto. Po sprejemu pa so, kot velja za protokol, obiskali eno od delovnih organizacij v občini Ljutomer. Tokrat je bila to delovna organizacija Ljutomerčan, tozdr Klet in vinogradništvo.

LJUTOMER — Na pobudo vaškega odbora Kamenščak v krajevni skupnosti Ljutomer je v javni razpravi osnutek odloka o spremembi katastrske meje med naseljem Ljutomer in Spodnji Kamenščak. Ta meja je zelo nepregledno ločevala omenjeni naselji ob Ptujski cesti in ni bila funkcionalna. Zato so imeli krajani večkrat gospodarski in druga poslopja v eni katastrski občini, njive in drugo pa v drugi. S spremembo te meje se bodo ti zapleti odpravili. Odlok je v javni razpravi, po njej pa bodo sklepali o tem še zbori skupščine občine Ljutomer.

MURSKA SOBOTA — Poročilo o stanju in delu vzgojno-varstvene dejavnosti v soboški občini in dvojezična vzgojno-varstvena dejavnost na tem območju v preteklem šolskem letu sta bili v ospredju obravnavane na občinski skupnosti otroškega varstva v okviru priprav na skupščino. Na njej bo beseda tudi o programu skupnosti za tekoče leto, delegati pa se bodo morali opredeliti do višjih ekonomskih cen organiziranega vzgojnega varstva.

MURSKA SOBOTA — Predsednik občinske konference SZDL Geza Farkaš je ob koncu tedna sklical delovni in tovariški pogovor z uredniki in novinarji Zavoda za časopisno in radijsko dejavnost ter dopisniki Dela, Večera, ljubljanskega radia in televizije. V pogovoru so sodelovali tudi predstavniki skupščine občine, izvršnega sveta in občinskih družbenopolitičnih organizacij. Ob tej priložnosti so pomurske novinarje seznanili s programskimi usmeritvami skupščine občine in njenih organov ter družbenopolitičnih organizacij v letu 1987. Pogovorili pa so se tudi o nekaterih odprtih vprašanjih in sodelovanju v prihodnje.

MURSKA SOBOTA — Ob koncu 25. Srečanja bratstva in prijateljstva — sodeloval je tudi Radio Murska Sobota — so v Rogaski Slatini pripravili slovesno sejo koordinacijskega odbora za sodelovanje bratskih občin SR Slovenije in Hrvaške. Ob tej priložnosti so podelili priznanja. Med nagajenci je tudi kolektiv osnovne šole Drago Lugarič iz Lendave, ki je prejel listino bratstva in prijateljstva. To je pomembno priznanje za uspehe v medrepubliškem sodelovanju, ki se iz leta v leto krepi. Ob 25. obletnici Srečanja bratstva in prijateljstva — začelo se je 23. aprila 1962 v občini Ptuj — bo izšla jubilejna publikacija z nastovom Bratske občine po Titovih poteh bratstva in enotnosti 1961—1986.

do tedna

LJUTOMER

PROGRAM DELA JE LE OKVIRNO VODILO

Občinski komite Zveze komunistov občine Ljutomer je na svoji seji smilil razprave petih zborov komunistov in osnovnih organizacij v krajevnih skupnostih, kjer so spregovorili o vlogi komunistov in organizacij ZK v Socialistični zvezi. Vsi sestanki in zbori so bili dobro obiskani, razprave pa tehtne in konkretne. Zajemale so vse pereče probleme, ki tačas najbolj kličejo k odločni akciji: neučinkovitost delegatskega sistema, volilna zakonodaja, mladinska alternativna gibanja, ter zmanjševanje administracije in birokratizma, predvsem ta dva — izma. Forumsko delo družbenopolitičnih organizacij in nepovezanost med njimi samo prispeva k nemoči pri odpravljanju pomanjkljivosti. Odgovornost je še vse preveč splošna in brezimna.

In če lahko na kratko povzamemo: teh zahtev je bilo slišati že veliko in na najrazličnejših mestih z različno stopnjo glasnosti. Potrdile so samo, da je sedaj čas, da se Zveza komunistov resnično loti tistega, kar ji narekujejo baza in razmere in seveda kar je v skladu z usmeritvami in programom Zveze komunistov. Ob tem pa bi lahko tudi temeljiteje strnili svoje vrste. Na seji so sprejeli tudi okvirni program dela občinskega komiteja ZK. Zakaj okvirni? Zaradi omenjenih razprav in nalog, ki čakajo komuniste ter občinsko vodstvo, si je težko postaviti konkretniji program dela. In če se bo partija morala ozirati in prilagajati razmeram, je trden program dela seveda nesmiseln, zato bo občinsko vodstvo, skupaj s komitejem in vsemi komunisti v občini Ljutomer, sproti uresničevalo naloge, ki se bodo pojavile.

D. L.

Kako so se učili pomurski srednješolci

Prvo polletje letošnjega šolskega leta je že za nami in zanimalo nas je, kakšen uspeh so dosegli pomurski srednješolci. Od 3316, kolikor jih je vpisanih v 7 srednjih šolah v Pomurju, jih je v I. polletju izdelalo okrog 68,8 odstotka ali 2281, negativne ocene pa si je prislužilo 1035 učencev. Kar precej, ne? No, po navadi je potem slika ob koncu šolskega leta precej ugodnejša, ker se učenci bolj potrudijo in najbrž nekoliko popusti tudi strogo ocenjevanje.

Sicer pa so najboljši učni uspehi dosegli na srednji šoli družboslovne usmeritve v Ljutomeru (84,2), najslabšega pa na srednji šoli za gostinstvo in turizem v Radencih (58,6 odstotka). Največ negativno ocenjenih učencev — skoraj 2 tretjini — je bilo v enem izmed prvih razredov tekstilne usmeritve na srednješolskem centru tehniško-pedagoške usmeritve v Murski Soboti, najbolj pa so se učili v 4. b razredu Ljutomerske srednje šole (95,6 odstotka).

Počitnice so medtem že minile in pomurski šoljari so si lahko nabrali novih moči za drugo polletje. Upajmo, da bo res uspešnejše.

Jože Graj

Pomurski pogled na prenovo »male delavske ustave«

Pokrajinskemu gospodarstvu in gospodarstvenikom se v javni razpravi o tezah za spremembe in dopolnitve zakona o združenem delu odpravi možnost, da k več kot sto že ponujenim predlogom in pobudam dodajo še kaj. Recimo s področja samoupravnega odločanja, povezovanja in organiziranja, dohodkovnih odnosov, zadrugištva, brezposelnosti in prilagajanja delovnega časa in še kakšnega.

Po sprejetju dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije, kritične analize in kongresnih resolucij je na vrsti nov »krog sprejemanja«, tokrat tež za spremembe in dopolnitve ustave in zakona o združenem delu, znanega tudi kot »mala delavska ustava«. O doslej izdelanih predlogih in pobudah so mnenja deljena: od takih, da so krepko izneverili pričakovanja in jim gre za to, da ga ohranijo nespremenjenega (status quo), češ, pri nas so se izoblikovali tako različni interesi, da še kompromisi niso več mogoči, od takih, da je navrženi nekaj izzivalnih alternativ. Omenimo le precejšnjo zaostritve odgovornosti in discipline, kajti teze ob hujših kršitvah delovnih obveznosti predvidevajo oz. predlagajo takojšnje prenehanje delovnega razmerja.

IZKORISTITI MOBILNOST MANJŠIH PROIZVODNIH ENOT

Pogovarjali smo se z vodjo pravne službe v sozdu ABC Pomurka, Etelko Korpič-Horvat, in skušali izluščiti zgolj nekatera vprašanja, ki se bolj ali manj tičejo pomurskih gospodarskih razmer. Glede samoupravnega odločanja meni, da teze ne predvidevajo takšnih bistvenih sprememb. »Referendum naj bi kot oblika odločanja ostal v vseh primerih kot doslej, razen ko je posredi ustanavljanje poslovne skupnosti in ko se delavci odpovedujejo vrnitvi vrednosti združenih sredstev pri skupnem do-

hodku po samoupravnem sporazumu o združevanju dela in sredstev. Že doslej pa nam je zvezi zakon nalogal oz. dovoljeval sprejemanje planskih aktov (npr. temeljne plana) z osebnim izjavljanjem: ali z referendumom ali z zborom delavcev. Mislim, da bi poslovodni organi morali dobiti večja pooblastila za odločanje pri poslovanju in delu, ki ga opravljajo.« Kaj pa statusna vprašanja oz. samoupravno organiziranje? »Spremembe so le v tem, da bi bilo nujno potrebno za vsako drugačno samoupravno organiziranje sestavljati in sprejemati elaborat o družbenoekonomski upravičenosti drugačne samoupravne organiziranosti.« Pravzaprav bi tozdi lahko bili in bi morali biti neke vrste male proizvodne enote, o katerih že lep čas silno modrujemo, medtem ko denimo celo naša vzhodna sosedla Madžarska, Avstrija pa tako ali tako, te enote hitro in učinkovito uvaja. »Najbrž bi morali tudi pri nas izkoristiti mobilnost manjših proizvodnih enot in bi tozdi res postali proizvodne celice, ki bi se hitro in kakovostno prilagajale domačemu in tujemu trgu.« je prepričana Etelka Korpič-Horvat.

NAVEZA KMETIJSTVO—TURIZEM NA OSNOVI SKUPNEGA PRIHODKA

»Pričakujemo tudi to spremembo, da se bo dalo brez velikih administrativnih določanj ustanavljati manjše organizacije ali skupnosti, za kar bi bilo po-

trebno imeti samo en samoupravni splošni akt in bi opravljale določeno dejavnost. Na primer na področju računalništva, birotehnike, projektiranja in drugod. Mislim na določeno proizvodno dejavnost — tudi biološko-ekološko pridelovanje hrane — za kar so v Pomurju že nekatere alternative,« smo zvedeli.

V pokrajini so že več let živa razmišljanja o uvajanju in uveljavljanju drobnega gospodarstva v obliki kooperacije ter naveze kmetijstvo-turizem na osnovi skupnega prihodka. Kaj glede tega ponujajo teze? »Prav slovenska komisija za spremljanje in izvajanje zakona o združenem delu je odgovorna, da obdela odsek povezovanje osebnega dela z družbenim, kamor gre tudi drobnog gospodarstvo. Za Pomurje, ki ima veliko delavcev na začasnem delu v tujini, je to področje še posebno zanimivo, saj gre za rezervno, s katero bi se lahko na kooperacijski ravni povezovalo združeno delo.«

Kaj pa zadrugištvo? »Razmišljanja so, da bi ustanavljali zadruge po interesnem in ne širšem teritorialnem načelu. To pomeni, da bi se člani zadruge oz. združeni kmetje dogovorili in ustanovili zadruge za določeno skupno dejavnost, recimo pridelovanje krompirja, vzrejo živine in podobno, kar bi gotovo prispevalo k tesnejši povezanosti kmetov z zadruzo. Drugo so razprave o desethektarskem maksimumu: ali ga sprostijo ali določijo zgornjo mejo in kako sicer ravnati v prihodnje. Prav tako je slišati razprave, da bi v Jugoslaviji k družbeni in zasebni uvedli še zadržno lastnino, torej tretjo kategorijo lastnine, »smo razumeli vodjo pravne službe v sozdu ABC Pomurka. Branko Žunec

Elektrika in voda za rudnik

Dela, ki so povezana z odpiranjem rudnika v Benici, kljub dokaj neugodnemu vremenu poteka jo normalno. Čeprav se na zunanji ne vidi nič, bodo te dni začeli z gradnjo daljnovoda do Benice in še naprej do rudnika. Že v prvi polovici leta bodo začeli z rudarskimi raziskavami, to pa pomeni tudi kopanje premoga, saj želijo spojit žezgražena vpadnika s podzemeljskim hodnikom. Napeljali bodo tudi vodovod in telefon, tako pa bo tudi vas Benica dobila povezavo s svetom. Načrtujejo se, da bo delovanje rudnika močno vplivalo na razvoj vasi, predvsem pa, da bo rudnik zaježil odhajanje mladih v druge kraje.

J. D.

OH, TA MREŽA!

Kaže, da je srednješolska mreža v Pomurju kar precej zavzeta, saj jo razpletajo že več let, pa brez uspeha. To so znova poskušali na ponedeljskem delovnem posvetu, ki ga je v Murski Soboti sklical pomurski medobčinski svet SZDL z namenom, da bi se dogovorili o razmestitvi vzgojno-izobraževalnih programov srednjega usmerjenega izobraževanja v šolskem letu 1987/88. Ko so predstavniki posameznih občinskih izobraževalnih skupnosti razkrijali svoje karte, je bilo kar naenkrat preveč adutov, zato pa se je razvnela dokaj polemična razprava, ki jo je nekdo označil tudi kot troboj med Mursko Soboto, Ljutomerom in Lendavo, kje naj bi kakšen srednješolski program in kje naj ga zaradi podvajanja ali drugih razlogov naj ne bi bilo. No, Lendavčani so se kmalu umaknili v zaledje, dvoboj med Sobočani in Ljutomerčani pa je bil še kar precej časa dokaj srdit, in ker sta bili obe strani dokaj močnejši, je bil izid neodločen. Z njim pa so bili vsi še najmanj zadovoljni. Če pa bi hoteli, da bi bila volk sit in koza cela, bi morali nekaj deset pomurskih učencev, ki jih sicer ni bilo zraven, razkosati na troje. Nanje namreč računajo po tri šole hkrati — po dve v Pomurju in ena izmed mariborskih ali iz drugih republiških središč. Nazadnje pa učenci ponekod kar zmanjkajo in vrata te ali one srednje šole se nevarno zamajajo. In potem se delajo raznorazne računice, ki pa vse premalo upoštevajo poklicne želje mladih, možnosti za njihovo šolanje in ... Glavno je namreč zagotoviti obstoj šole, kajti velika škoda bi bila katero zapreti. Sprejeto je bilo tudi politično stališče, da mora vsaka občina v Pomurju imeti vsaj eno srednjo šolo, strokovne službe pa naj bi sedaj pripravile pameten predlog, kako razvozlati šolsko mrežo. Kaže, da bo potreben res dober pajek.

Jože Graj

BO V POMURJU ŠE KAKŠNA JAVNA TRIBUNA?

Pritisk od spodaj za prodor navzgor

Poskus iskanja odgovora na pomisel, kaj bi moglo zdramiti dokaj prevencionalno omejeno in vse preveč v občinske (krajne, vaške) meje zapredeno pomursko »dušo«.

Gotovo je tudi v Pomurju smiselno in koristno občasno — ne le ob koncu mandatov oz. volitvah — preveriti, kako se uveljavljajo (in razvijajo) temeljne oblike organiziranja delovnih ljudi in občanov v združenem delu, delegatskem skupščinskem sistemu, krajevnih in interesnih skupnostih. Ali se vsaj približujejo pogojem in predpostavkam, ki naj bi, kot ponuja kritična analiza, zagotovili »dinamično prilagajanje gospodarske in organizacijske strukture spremembam, ki jih zahtevajo tehnični napredek in sodobno tržišče, odprtost gospodarstva in spodbujanje organiziranja novih ter prestrukturiranja obstoječih oblik samoupravnega organiziranja«.

V tem pogledu je pomenljivo, kar razbiramo iz raziskave Slovensko javno mnenje '86, ki sicer na reprezentativnem vzorcu izpričuje, da se je zavest o družbeni krizi zagostila v malone vse predele politične zavesti Slovencev. Slovensko javno mnenje »valovi med politično utrjenostjo na eni in vendarle tudi izraženo željo in politično angažiranim hotenjem za spreminjanje razmer in pripravljenostjo za akcijo na drugi strani«. Nekoliko poenostavljeno bi se vprašali: so morda v krizi tudi že uveljavljene temeljne oblike organiziranja

delovnih ljudi in občanov v našem sistemu? Povežimo to samo z dvema vprašanjema in odgovoroma iz navedene raziskave! Kar dobrih 30 odstotkov Slovencev v krajevnem okolju in organizaciji združenega dela raje gleda, poslušaj, sledi dogajanjem, nekaj več (35 odstotkov) pa nima med aktivnim nastopanjem in sopolništvom. Ali bi bili pripravljeni sodelovati (ali morda že sodelujejo) v katerem od različnih družbenih gibanj, kot so ekološka, mirovna, za zaščito naravnih in kulturnih vrednot, ki se v zadnjih letih pojavljajo in razvijajo tudi v Sloveniji? Čez 44 odstotkov anketirancev je odvrnilo pritrdilno! Dovolimo si namig: kaj bi bilo, če bi spraševali o tem udeležence lanske januarske javne tribune o nameravani gradnji murske verige hidroelektrarn v galeriji Kulturnega centra v Murski Soboti? Kakšni bi bili odgovori na vprašanje o oblikah in načinih oblikovanja javnega mnenja in pritiska od spodaj za vplivanje na odločitve v občini, republiki, federaciji? Resno se bojimo, da bi uveljavljene temeljne oblike organiziranja delovnih ljudi in občanov padle na izpitu.

Nekateri vidijo podlago nekakšne radikalne reforme, v katero naj bi šla Jugoslavija, v procesu oblikovanja javnega mnenja

od spodaj in njegovega pritiska od spodaj. Omenjajo mladinske kongrese in pobude, vsakovrstna alternativna gibanja, angažiranje profesionalnih združenj in društev (sociologi, ekonomisti in drugi) in podobno. Koliko je ta teza stvarna, sprejemljiva?

»Če gre za tezo, da je treba graditi rešitve, pobude od spodaj navzgor, z njihovim soočanjem, povezovanjem, je ta povsem skladna z našim sistemom. Ta je postavljen tako, naj je čim več pobud, ki prihajajo od spodaj navzgor, ne pa vsiljevanja rešitev od zgoraj, od izvršnih, upravnih in drugih organov. Postavlja pa se vprašanje, ki je nekoliko bolj sporno, namreč, ali in zakaj se velikokrat pojavljajo te pobude zunaj samoupravnega, zelo razvejanega delegatskega skupščinskega sistema. Vemo, da je naš sistem zelo razvejen. Mnogi trdijo, da je preveč zapleten, in moramo se vprašati, kako to, da v tem izredno širokih možnostih angažiranja v krajevnih in interesnih skupnostih, združenem delu, delegatskem skupščinskem sistemu ne najdemo prostora vse pobude in se postavljajo, zaostrejo zunaj sistema in zunaj Socialistične zveze. Mislim, da bi morali težišče bolj usmeriti na to, kaj storiti, da bo sam sistem učinkovitejši, da bodo kanali, ki jih pozna, bolj prehodni, bolj učinkoviti, da bo občutek ljudi, kako lahko prek teh kanalov uresničujemo svoje potrebe in in-

Bolj uveljaviti izobraževanje zaposlenih

Izobraževanje zaposlenih delavcev v soboški občini se še vedno ni uveljavilo. V ospredju je pereč problem uporabe inštituta delovne zmoglosti oziroma priznanja izobrazbe zunaj izobraževalnega sistema. Nesporemljiva je namreč ugotovitev soboških sindikatov, da kar 40 do 50 odstotkov delavcev na vodilnih, vodstvenih in odgovornih delovnih mestih nima ustrezne strokovne izobrazbe. Zato naj bi v združenem delu v večji meri upoštevali kakovost dela in nagrajevanje letnega, ker bodo le na ta način lahko spodbudili posameznike k izobraževanju in izpolnjevanju. Zahtevne in odgovorne naloge, ki se postavljajo pred sindikalne aktiviste v soboški občini, terjajo večjo usposobljenost celotnega članstva. Tudi v minulemu letu so družbenopolitičnemu izobraževanju namenili veliko pozornosti, v sodelovanju z delavsko univerzo pa so nadaljevali z že uveljavljenimi oblikami izobraževanja.

Tako je občinski sindikalno politično šolo uspešno končalo 44 udeležencev v dveh skupinah, seminar za novoizvoljena vodstva OO ZSS in konferenc OO ZSS ter poverjenike sindikalnih skupin pa je obiskovalo 117 udeležencev v petih skupinah. Poleg tega je enomesečno politično šolo slovenskih sindikatov v Radovljici uspešno končalo 8 udeležencev iz soboške občine. Hkrati so potekali seminarji za blagajnike, kulturne animatorje, predsednike komisij za inventivno dejavnost in za zbiranje gradiv iz zgodovine posameznih delovnih organizacij. Tudi posveti s predsedniki izvršnih odborov in konferenc osnovnih sindikalnih organizacij ter s predsedniki odborov dejavnosti so imeli izobraževalni značaj.

Sicer pa je seminar za novozaposlene delavce v teku, medtem ko je bil odziv za usposabljanje predsednikov delavskih svetov, članov samoupravnih delavskih kontrol in disciplinskih komisij premajhen. Po drugi strani pa je zelo dobro uspel seminar za vodje delegacij za zbor združenega dela in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti. Soboški sindikati na splošno ugotavljajo, da družbenopolitično izobraževanje sindikalnega članstva poteka čedalje bolj sistematično in da se povečuje število udeležencev v posameznih oblikah, še vedno pa je premalo samostojnega odziva in lastnih pobud iz združenega dela.

Milan Jerše

terese, ustrežnejši, in s tem večja pripravljenost za delovanje po tej poti. Tako bomo zmanjšali obseg tistih pobud, ki se pojavljajo od spodaj na nesistemski način kot pritisk, čeprav se temu v celoti nikoli ne bomo mogli izogniti,« nam je v nedavnem pogovoru pojasnjeval dr. Ciril Ribičič, član predsedstva Centralnega komiteja ZKS.

Zanimalo nas je, v kolikšni meri gredo ustavne spremembe in dograjevanje volilnega sistema v smeri afirmacije in mobilizacije temeljnih oblik organiziranja delovnih ljudi in občanov. Dr. Ribičič: »Gotovo je — in mora biti eno temeljnih izhodišč v našem sistemu in pri njegovem dograjevanju — zlasti šlo volilnega sistema — kako krepiti vlogo delovnih ljudi in občanov, njihov vpliv na predlaganje in izvolitev določenih kandidatov, na delovanje tako izvoljenih delegacij in delegatov. Posebnost našega sistema je v tem, da se na temeljni ravni ne le odloča, kdo bo član nekega predstavnika telesa, ampak da je ta ravni odgovorna in ima pravico sproti vplivati na delovanje izvoljenih, kar je bistvo delegatskega sistema in delegatskega razmerja. Kakorkoli iščemo rešitve v različnih smereh, mora biti eden od pogojev zanje tudi pri volitvenem sistemu v tem, da se povečujejo, ne pa znižujejo možnosti za vplivanje na kandidiranje, izvolitev in delovanje nosilcev funkcij.«

Da ne bomo enostransko razumljeli, naj za sklep pripomnimo, da so v pomurskih občinah ponekod uspešno razvili v okviru temeljnih oblik organiziranja selekcijsko razpravljanje, zbor, okroglo mize in podobno, čeprav se najbrž ne bi kazalo odreči kakšni dobri pripravi in skrbno vodeni javni tribuni. Vprašanj in problemov, ki bi sodili nanjo, je več kot dovolj.

Branko Žunec

Iz urada zveznega kanclerja na Dunaju smo te dni dobili pisno sporočilo dr. Heinza Tichyja, vodje oddelka za narodne manjšine. Piše, da ga problematika štajerskih Slovencev sicer zanima in pričakuje, da bo iz te poglobljene obravnave tudi kaj nastalo. Žal zavoljo službene preobremenjenosti ne more sodelovati v naši anketi s petimi vprašanji in odgovoriti nanjo ali jo vsaj komentirati.

PODRUŽBLJANJE POLITIKE SODELOVANJA S SOSEDI

Tako torej dr. Tichy, ki je v enem zadnjih predavanj v Ljubljani na vprašanje o Slovincih na Štajerskem in v tej zvezi izpolnjevanju avstrijske državne pogodbe odgovoril, da »bodo morali pogodbenarji še raziskati, ali niso ti Slovenci pomotoma prišli v državno pogodbo«. Zasluzni profesor dr. Vanek Šifter pa odgovarja na naše zadnje, peto vprašanje, kako naprej.

To dejansko pomeni nepretrgano uresničevanje sklepov iz leta 1969 in kasnejših razprav. Dr. J. Harasin je med novoletnimi željami zapisal: »Lahko rečem, da nikoli nismo bili samo državni funkcionarji, ki zastopajo interese svoje dežele, ampak smo postali prijatelji, ki najdejo kratko pot eden do drugega. Veliko vprašanj in težav v preteklosti smo rešili po tej kratki poti, ne da bi morali vmešavati visoko politiko« (Vestnik, 30. december 1970, str. 5). V ustavi SFRJ je poseben poudarek na podružbljanju naše zunanje politike (člen 27). Posebej bi morali razčistiti, kako daleč smo s tem. V letu sprejetja ustave je Bogo Verdev zapisal: »Sodim, da nismo prav razumeli, od česa vse je odvisno sodelovanje med sosednjima občinama... morali bi podružbljati politiko sodelovanja s sosedi...

končno smo vsi dolžni več storiti za zblizanje in razumevanje ljudi na obeh straneh meje«. Ob razvitem sodelovanju med predstavniki oblasti in kulturno-prosvetnimi organizacijami pa »nikoli še nismo razpravljali o kakem morebitnem kooperativnem sodelovanju« (Vestnik, 8. julija 1974). Z žetinskim slatinskim vrelcem se je nekaj premaknilo, toda med devetimi zaposlenimi štirje prihajajo na delo iz Prekmurja.

Večkrat sem si utemeljeno zastavljal vprašanje, ali se sploh poznamo in vemo, kjer in kako lahko sodelujemo. Z bežno ustno anketo sem skušal ugotoviti po naših občinah, kako naši vodilni in strokovnjaki poznajo državno ureditev Avstrije in pristojnosti posameznih dežel z občinami. Zbrane ugotovitve so me hudo prizadele. Podobno je na drugi strani meje. Ker se ne poznamo, zapletamo in kljub ustavnim pravic in dolžnosti marsikaj rešujemo le z visoko politiko. Tak pot pa je velikokrat birokratska, obremenjena z raznimi nerazumevanji, odmaknjena, večkrat celo zelo odmaknjena od interesov narodnosti.

ŽE V SLOVENSKI PESISMI SLUTNJA NEVARNOSTI »SLOVENIZACIJE«

Pravniki Pomurja že nekaj let razvijajo obsejna letna srečanja s kolegi iz Avstrije in Madžarske,

kjer obravnavajo predvsem vprašanja, s katerimi se srečujejo v pravosodni dejavnosti. Nismo še došli niti sprejeli ponujenih predlogov, da bi omenjeno medsebojno »nepoznavanje« odpravljali s stalnimi seminarji, srečanji in tudi v okviru rednega izobraževanja v ustreznih vzgojno-izobraževalnih organizacijah. Ob nekaterih širših ustaljenih kulturnih srečanjih naj omenim le mednarodni kulturni zgodovinski simpozij Modinci, v katerega se je že pred leti vključila tudi Štajerska. V skoraj 20-letnem delovanju smo ob strpnosti in vse boljšem razumevanju začeli obravnavati teme, ki jih morda pred več leti ne bi mogli. Simpozij je uveljavil štirjezično razpravljanje, objavo zbornika in predstavitev kulture vsake narodnosti. Štajerska se je dejavno vključevala s prizadevanjem univ. prof. dr. Pikla in dr. Hauptmanna, ki mu lepo teče slovenska beseda. V zadnjih letih je bilo nekaj pripomb na delovanje kluba koroških študentov v Gradcu; da ne najde poti do Slovencev na Štajerskem — in narobe, da se ob jugoslovanskih pomoči angažira zanje. Presodijo naj sami. Povezava med univerzami (ljubljansko, mariborsko, graško) ne bi smela biti le na ravni profesorjev, ampak bi tudi študentje morali najti medsebojno povezavo.

Še več. V Gradcu je pred leti študiral kakih 200 študentov iz Slovenije — koliko jih je danes, ne vem — toda večina nima nobene povezave s koroškim klubom. Končno se tudi mi zanje manj zmenimo, kot se za naše delavce na začasnem delu v Avstriji ali kje drugje v tujini.

V sodelovanju moramo biti

enakovrtni, ob upoštevanju naših narodnosti. V odmevni televizijski oddaji — naj ne bo poslednja! — Praznik ob meji, bi lahko, da, celo morali bi zapeti kakšno domačo pesem iz katere od vasi v Radgonskem kotu. Pa nismo slišali lepo zvenečega narečja. Ne vem ali res drži ugotovitev dr. Janka Malleja: »V še bolj zaostreni obliki kot na Koroškem nacionalizem že v slovenski pesmi sluti nevarnost »slovenizacije«... In če tega resnično ne bo, bo v resnici zažvela sklepna misel televizijske oddaje: »Če naša srca hočejo, smo vedno skupaj, ne glede na meje.«

GRADIVO, KI MORDA ŽE ŽIVCIRA?

Nedavni simpozij o delu filozofa dr. Vebra iz Gornje Radgone je potrdil, da se znamo pogovarjati in razpravljati tudi o temah — in teh je še precej — kjer imamo različna mnenja in stališča. Skoraj nerazumljivo je, da je šla obletnica dr. Avgusta Pavla mimo zainteresiranih v Radgonskem kotu. Vsaj nekaj bi morali o tem reči na szombatškem simpoziju.

Menim, da moramo na obeh straneh zbrati več korajže in lahko bomo ugotovili po starem reku: strah je zunaj prazen, znotraj pa ga ni. Dr. Heinz Fischer, avstrijski zvezni minister za znanost in predsednik avstrijsko-jugoslovanskega društva, je nedavno dejal: »... z znanstvenim sodelovanjem med Avstrijo in Jugoslavijo ne sme biti nihče zadovoljen... veliko bi morali izboljšati... potrebno je ne le na državni ravni, ampak tudi z drugimi

oblikami iskati stike z drugimi deželami, predvsem s sosednjimi...« (Delo, 6. december 1986). S to skoraj nezaupljivo anketo je zbranega precej izživalnega gradiva, ki morda že živcira slabše informirane. Menim, da bi morali Slovenci na Koroškem — kar je težje pričakovati od Slovencev na Štajerskem — v tisku objektivno informirati slovensko in nemško govoreče državljane v Avstriji o vsebini in namenu ankete; predvsem v smislu iskanja odgovorov na stvarna vprašanja o položaju štajerskih Slovencev. Verujem, da se bomo takoj bližali času, ko bomo mogli in morali znanstveno, brez zamere, očitkov in natolcevanj o vsem tem tudi razpravljati, končuje svoj obsejni odgovor na našo anketo zaslužni profesor mariborske univerze dr. Vanek Šifter s Petanjec pri Murski Soboti.

KAKO TOREJ NAPREJ? KDO JE NA POTEZI?

Nesporno je iz doslej objavljene dovolj razvidno, kdo je na potezi in kako naprej. Te dni smo tudi zvedeli, da bo v znani reviji Znamenja v Mariboru kmalu (prvič) objavljena že večkrat navajana razprava dr. Janka Malleja o Slovincih na avstrijskem Štajerskem, ki jo je končal leta 1982. Torej najbolj sveže gradivo!

»Obstoj Slovencev na avtohtonim slovenskim prebivalstvom poseljenem območju današnje avstrijske Štajerske so morali priznati celo avstrijski statistiki, zgodovinarji in politiki, ko so leta 1919 formulirali svoje mejne zahteve do nastajajoče jugoslo-

vanske države. Tako priznava obstoj Slovencev na današnjem avstrijskem Štajerskem celo spomenica akademškega senata graške univerze. Obstoj Slovencev v Radgonskem kotu in drugod so, če že ne drugače, pa z objavo zemljevidov o jezikovnem sestavu prebivalstva Štajerske priznali tudi avtorji različnih člankov v seriji Letakov za nemško-avstrijsko pravico, tako Richard Pfaundler, Franz Kamniter, Fred du Bois kot tudi Hans Pirchegger«, ugotavlja v tehtni razpravi Jezikovna struktura prebivalstva na avtohtonim slovenskim prebivalstvom poseljenem območju avstrijske Štajerske od sredine 19. stoletja do leta 1971 v prvi številki Casopisa za zgodovino in narodopisje leta 1978 dr. Matjaž Klemenčič. V sklepnem delu ugotavlja: »Na območju, kjer je bilo še leta 1900 50 tisoč prebivalcev slovenskega rodu, naj bi bilo do leta 1971 le še 1684 Slovencev. Na območju avstrijske Štajerske, poseljenem z avtohtonim slovenskim prebivalstvom, kjer je bilo še leta 1900 po uradnih avstrijskih statističnih podatkih več kot 4 tisoč Slovencev, naj bi bilo leta 1971 le še 259 Slovencev. Ko so avstrijski politiki leta 1955 podpisovali avstrijsko državno pogodbo, so s 7. členom priznali tudi obstoj štajerskih Slovencev ter se s tem mednarodno obvezali, da jim bodo zagotovili vse manjšinske pravice«. Temu najbrž ni več kaj dodati.

(konec)
Branko ŽUNEC

Dr. Ciril Ribičič v Gornji Radgoni

»DPZ naj počasi odmre!«

Če bi družbenopolitični zbor takoj ukinili, bi se še okrepil vzporedni sistem odločanja, smo razumeli člana predsedstva CK ZKS, ki je pred tednom na povabilo občinskega partijskega komiteja oz. njegove komisije za idejnopolično usposabljanje komunistov v Gornji Radgoni predaval družbenopolitičnim delavcem Pomurja. Organizator je srečanje z uglednim raziskovalcem in proučevalcem političnega sistema, avtorjem številnih študijskih del s tega področja in angažiranim politikom na republiški in zvezni ravni značil kot okroglo mizo na temo: vloga družbenopolitičnega zbora v političnem sistemu, ustavne spremembe in dograjevanje volilnega sistema.

Dr. Ciril Ribičič je po krajšem zgodovinskem prikazu povojnega razvoja političnega sistema izluščil temeljno vodilo za oblikovanje družbenopolitičnega zbora v skupščini. Slo je za to, da bi družbenopolitične organizacije (ZK, SZDL, sindikat, mladina, borci) delovale javno, ne s položaja moči in ukazovanja, ampak z argumenti, v smislu prevzemanja odgovornosti za strateške odločitve, z nalogo varstva in razvoja političnega sistema. S tem je tudi sistemsko preprečena neformalna pot odločanja in vplivanja političnih sestavov, ki so jo svojčas obilno izkoriščali vsakovrstni politični aktivni, koordinacije in posamezniki, še prej pa odborniki in poslanci. Družbenopolitični zbor naj bi bil tudi tipaika, ki bi v družbenopolitične organizacije v temeljnih organizacijah in skupnostih sporočala, kako in kaj delovati, kakšne so

naloge in odgovornosti. V tej smeri je ta zbor dokaj nerazvit, je menil dr. Ribičič.

Če naj bo družbenopolitični zbor v občinah in republikah predvsem dodatna možnost za vplivanje družbenopolitičnih organizacij na globalne, dolgoročne, sistemske odločitve v občinskih in republiški skupščini, je vtis, kot da se v lokalni (občinski) skupščini, kjer se pojavlja bistveno manj sistemskih vprašanj, ne bi imel s čim ukvarjati. »To seveda ni res. Mislim, da je zanj dovolj dela v občini in še daleč ne moremo biti zadovoljni s tem, kako in koliko je občinska politika usklajena s temeljnimi sistemskimi opredelitvami. Tukaj je široko področje tudi za delovanje družbenopolitičnega zbora, družbenih svetov, skratka, za tako dejavno vključevanje političnih organizacij v delo občinske skupščine, da bodo njene odločitve čim

bolj sistemsko naravnane in v skladu s temeljnimi usmeritvami, ki jih sprejemajo politične organizacije,« je zavnil pomislek dr. Ribičič. Po njegovem uvodnem predavanju je sledil pogovor z navzočimi in med drugim smo lahko slišali podrobnejšo razlago o tezi o postopnem odmiranju in zoževanju pristojnosti ali kar takojšnji ukinitvi družbenopolitičnega zbora. »Bojim se zamisliti za ukinjanje družbenopolitičnih zborov zato, ker obstaja stvarna nevarnost, da se dejavnost vodstev političnih organizacij prenese na tako imenovani paralelni sistem odločanja, na odločanje mimo delegatskega, skupščinskega, samoupravnega sistema. Po drugi strani pa mislim, da je tisto, kar je v tej zamisli pozitivno, to, da bi dejansko morali spodbujati, da politične organizacije ne delujejo samo ali predvsem prek delegatov v družbenopolitičnem zboru, ampak da se bolj angažirajo v svojih osnovnih organizacijah, v temeljnih delegacijah, v zborih združenega dela. Se pravi, da težišče prenašajo v celoten delegatski skupščinski sistem, manj pa v družbenopolitični zbor,« je dejal dr. Ciril Ribičič.

B. Žunec

Geza Bačič:

»Želimo socializem v represiji ali demokraciji?«

Vprašanje, ki ga je sekretar republiške SZDL, Geza Bačič, v četrtek zastavil sebi in vsem drugim na seminarju za prosvetne delavce v Moravskih Toplicah, ki so ga skupaj pripravili MS ZKS za Pomurje, Medobčinsko študijsko središče pri politični šoli CK ZKS in soboški Zavod za šolstvo, je v današnjih družbenopolitičnih razmerah v Jugoslaviji nedvomno eno temeljnih.

Kajti nacionalizmi različnih vrst in pojavnih oblik, globoka ekonomska in moralna kriza, problemi na Kosovu, vse večje poudarjanje razlik med republikami, vse to terja poglobljeno analizo, ukvarjanje s problemi in prek tega tudi spremembe v temeljnih dokumentih, kot sta Ustava in Zakon o združenem delu. »Temeljnih načel Ustave ne bomo spreminjali,« je zatrdil Bačič, »vseeno pa je nujno vpeljati spremembe zavoljo uveljavljanja družbenoekonomskih zakonitosti, razčistiti pa moramo tudi odnose v SR Srbiji.« Nadalje je Geza Bačič v svojem izvajanju o ak-

tualnih političnih razmerah v Jugoslaviji spregovoril o vrsti poredkih, tako rekoč »modnih« tem, kot so božični nagovori, kadrovska prenova v SZDL, alternativni gibanja in s tem v zvezi predlogi in zahteve slovenske mladine, nepotrebna politizacija neuspelih referendumov v Ljubljani in na obali in še bi lahko naštevati.

Iz vsega pa je mogoče izluščiti

jedro njegovih besed: danes je osrednja naloga Socialistične zveze, da ustvari zaupanje med ljudmi, da upošteva pobude in predloge in sprejema vse dobroamerne ljudi, ne glede na to, kakšno knjižico imajo. To je gotovo lažje reči kot udeležiti, vendar druge poti iz globoke družbene krize, ki izvira iz ekonomske, Socialistična zveza ne more ubrati.

Bojan Peček

Izboljšati dvojezično izobraževanje

Samoupravna interesna skupnost za prosveto in kulturo madžarske narodnosti občine Lendava vsako leto obravnava položaj izobraževanja v predloških ustanovah, osnovnih in srednjih šolah. Pred nedavnim so delegati interesne skupnosti ugotovili, da je dalo dvojezično šolstvo v preteklih 25 letih pomembne rezultate, ki so priznani tudi v tujini. Za razvoj dvojezičnega izobraževanja pa bo v prihodnje potrebno nameniti več pozornosti zlasti dvigu strokovnosti dvojezičnega

kadra. Na dvojezičnem območju lendavske občine je v tridesetih oddelkih 578 otrok, kar je zadovojljivo. V prihodnje oddelkov ni potrebno siriti, saj tudi otrok ne bo bistveno več. Problem je sicer vrtec v Genterovcih, ki ga obiskuje 60 otrok, imajo pa samo dva oddelka, kar je občutno premalo. Za razširitev se bo potrebno kmalu odločiti. Dvojezične šole v lendavski občini obiskuje 1245 učencev. Število učencev v oddelku je 18, kar je s pedagoškega vidika zelo ugodno in daje

možnosti za dobro delo z učenci. Najtežje je z dvojezičnim izobraževanjem v srednjih šolah v Lendavi in M. Soboti. Ta problem bo potrebno v bližnji prihodnosti urediti. Da bi pri izobraževanju narodnosti v prihodnje dosegli boljše uspehe, bo potrebno prek pedagoške fakultete v Mariboru zagotoviti dober kader, ki bo enako obvladal oba jezika. Posebej je to pomembno za predloške ustanove, saj iz teh otroci prinesejo v šolo prva znanja, ki se nato lahko samo še bogatijo.

Jani D.

LJUTOMER

Sindikat mora postati vplivnejši

Prva ocena na programski seji občinskega sveta Zveze sindikatov Ljutomer je bila, da je sindikalna organizacija v minulem letu dobro delala. Njihovo delo je bilo usmerjeno predvsem v reševanje težav v delovni organizaciji Tehnostroj. Tudi pri krepitevi socialističnih samoupravnih odnosov in mednarodni dejavnosti so bili aktivni. Posebno pereča problematika so bili v lanskem letu osebni dohodki delavcev v prosveti, ki so jo s pomočjo drugih družbenopolitičnih organizacij deloma zadovoljivo rešili. Ponekod pa je delo sindikata skoraj v celoti zamrlo, denimo na področju množične inventivne dejavnosti. Samo podatek: v letu 1984 je ta dejavnost dosegla vidne uspehe, ki so v letu 1985 nekoliko usahili. V lanskem letu so na raz-

pis za inventivno dejavnost prešli le en predlog, pa še ta ni prišel v pošte za podelitev nagrade. Del krivde je vsekakor v odnosu vodilnega in strokovnega kadra do te dejavnosti, v slabem nagrajevanju in neprikazovanju dohodka in osebnega dohodka iz inovacij. Tega področja sindikati v letošnjem letu ne bi smeli zanemariti.

Na programski seji so ocenili tudi letne članske sestanke osnovnih sindikalnih organizacij. Po dolgem času osrednja tema teh sestankov niso bili izleti in ozimnica, marveč druga pomembna področja. Res pa je, da so delavci skoraj malodušni, saj ugotavljajo, da zaradi administrativnih ukrepov ne morejo dosti vplivati na rezultate gospodarjenja. Dovolj jim je parol, da naj iščejo svojo ek-

obremenitve gospodarstva pa so iz leta v leto večje. V mnogih ozidih pa kljub temu več pozornosti namenjajo organizaciji dela, dvigu kakovosti dela, delovni disciplini. Precej razprav pa so v posameznih osnovnih organizacijah namenili delu delegacij in delegatskega sistema.

Tudi razprava po uvodnem poročilu in povzetku članskih letnih sej ni v bistvu prinesla nič novega, čeprav je bila informativna, saj so posamezni delegati, oz. člani občinskega sindikalnega sveta, nekatere izkušnje prenesli iz svojih delovnih okolij. Temu ustrezen pa je tudi program dela občinske organizacije ZSS Ljutomer, v katerem so zajeta vsa področja dela občinskega sveta in njegovih organov in komisij.

Dušan Loparnik

PREDSEDSTVO OBČINSKE KONFERENCE SZDL LENDAVA

Razumljivejše in krajše Informacije

Na zadnji seji predsedstva občinske konference SZDL v Lendavi so dali med drugim podrobno tudi občinsko delegatsko glasilo Informacije. Dileme o tem, ali še naprej na ta način obveščati delegate, ni bilo. Torej so menili, da je glasilo potrebno. Pač pa je bilo ugotovljeno, da so objave v posameznih številkah preobsežne, kar odvrta od branja, po drugi strani pa je iskanje originalnih gradiv predrago. Tako bi letos za izdajanje glasila, ki bi bilo enako obsežno kot lani, potrebovali 15 milijonov 154 tisoč dinarjev. Medtem ko so v letih 1980—82 izdajali delegatski list na 16 straneh, izide zdaj posamezna številka (lani sicer samo štiri) v povprečju na 30 straneh, lanska dru-

ga številka pa je bila tiskana kar na 44 straneh. Da ne bomo preveč krivični, naj zapišemo, da so takrat objavili tudi nekaj statustov občinskih interesnih skupnosti (ti so povečali obseg strani), vendar pa bi lahko obseg Informacij precej zmanjšali. Bile bi tudi bolj brane, ko bi v njih objavljali le izvlečke iz skupščinskih gradiv. Očitek interesnim skupnostim in občinskim upravnim organom, ki se z objavo menda hočejo izogniti razmnoževanju gradiv, prav gotovo velja.

Predsedstvo občinske konference SZDL v Lendavi je v kritični obravnavi delegatskega glasila, ki sicer izhaja v 7500 izvodih in naj bi ga prejelo sleherno gospodinjstvo (poštariji ga včasih ne prinesejo vsem), torej pravilno ugotovilo, da je glasilo potrebno, vendar bo morala biti večja selekcija gradiva, ki naj bi bilo kratko. Uredniški odbor pa mora pri tem vztrajati in zavrniti poskus objave klasičnih delegatskih materialov.

Š. S.

Graški študentje o štajerskih Slovincih

Tako kot za porabske Slovence na Madžarskem — in še posebej za Slovence v Italiji in na avstrijskem Koroškem — vlada tudi za slovenski živelj na avstrijskem Štajerskem spet večje zanimanje. Pred nekaj dnevi so o naših rojakih na obsejnim območju Deutschlandsberga, Lipnice in Radgonskega kota razpravljali tudi na občnem zboru kluba slovenskih študentov v Gradcu. Tednik Slovenski vestnik v zadnji številki mimogrede omenja, da je šlo za predavanje o Slovincih na Štajerskem, o vprašanju, ki je najbrž dovolj pomembno za vso študirajočo dvojezično mladino. Če so med člani graškega kluba slovenskih študentov izključno študentje z avstrijske Koroške, to še ne pomeni, da v deželnem središču ne bi bilo nekaj študentov z avstrijske Štajerske. Problem je v tem, da se peščica Štajercev, ki so končali gimnazijo Borg v avstrijski Radgoni ali gimnazijo v Lipnici, noče pridružiti Korošcem. Vzroki za to so različni, dejstvo pa je, da gre pri njih za preskromno poznavanje vloge in položaja slovenske manjšine na Koroškem in Štajerskem. Glede na zgodovinske okoliščine je to do neke mere razumljivo, svari pa, da je nujno celovito in povezano obravnavati oba dela matičnega naroda v Sloveniji, ki sta enakovredno zajeta tudi v 7. členu avstrijske državne pogodbe iz leta 1955.

B. Ž.

BOMO OSTALI BREZ MESA?

Tudi v kmetijstvu se občasno pojavljajo krizna obdobja, ki trajajo včasih krajši, včasih daljši čas. Za krizo, ki se je nazadnje pojavila v živinoreji, bi lahko trdili, da je trajala dolgo, vendar kaže, da bomo sčasoma težave le prebrodili. Na težave v živinoreji so pomurski kmetijci opozarjali že pred leti in že takrat so napovedovali, da bodo posledice toliko težje, čim dlje bomo z reševanjem težav odlašali. V Jugoslaviji nismo imeli enotnega pristopa do te problematike, zato je položaj na različnih območjih različen. V Sloveniji in v Pomurju smo pokazali nekoliko večjo mero pripravljenosti, z različnimi spodbudami nam je vsaj v govedoreji uspelo ohraniti stalež osnovne plemenske črede, vendar

smo del jugoslovanskega tržišča, zato se težavam nismo mogli povsem izogniti.

Razmere se urejajo, vendar težav s tem še ni konec. Pričakovati je celo, da se bodo razmere na tržišču z živino zaostrovale in spet bo prihajalo do izsiljevanj. Pomurje je pač takšno območje, kamor prihajajo tudi kupci od drugod in prav ti povzročajo največ zmede. Praksa iz preteklosti potrjuje, da se tu kupci pojavljajo le takrat, ko ponudbe na drugih območjih ni, pri tem pa iščejo le svojo računico. V proizvodnjo na tem območju ne vlagajo, poberejo pa tisto, kar so vložili drugi, ki tako ostajajo brez surovine. Če pa jo že hočejo dobiti, jo morajo preplačati in tako so kar dvakrat na slabšem. Pa to ne

drži le za živino, pač pa tudi za druge kmetijske pridelke. Spominimo se samo, ko so ob pomankanju krompirja prihajali v Pomurje kupci z najrazličnejšimi koncepti in ponujali višje cene, lani, ko je bilo krompirja preveč, pa ni bilo blizu niti enega. Celo tisti, s katerimi smo imeli sklenjene pogodbe, so nas pustili na cedilu.

Podobno se je dogajalo v preteklosti tudi z živino, najkrajši konec pri tem pa je vedno potegnili Mesna industrija. Vendar v tej delovni organizaciji pravijo, da odslej s takšno prakso ne bodo več nadaljevali. V preteklosti so namreč vedno podlegli filozofiji, da mora Mesna industrija skrbeti za ohranjanje proizvodnje, pa tudi za oskrbo z mesom.

In ker so tako tudi delali, je to vplivalo na poslovanje in seveda tudi na izgubo, s katero so se vsa leta srečevali v tej delovni organizaciji. Vendar, če so gospodarski subjekt in jih sprašujejo le po dohodku, potem jim morajo omogočiti tudi več prostosti pri poslovnih odločitvah, pravijo v Mesni industriji. Tako bodo odslej delali le tisto, kar bo dohodkovno zanimivo, pa tudi na izsiljevanja s cenami ne bodo več pristajali. Navsezadnje so največji del bremena vseh težav v preteklosti morali nositi zaposleni v tej delovni organizaciji in tega od njih ne moremo več zahtevati. Kdo bo torej kriv, če v naših mesnicah spet ne bo mesa?

Ludvik Kovač

STROKOVNJAKI SVETUJEJO

Projektiranje vinograda

Odločitev, kje, kako in s katerimi sortami bomo zasadili vinograd, mora biti dobra in preudarna. Vinograd zasajamo za dobo 20 in več let in napake pri izbiri lege, sortimenta, pripravi zemlje in načinu oskrbe se nam lahko prav hitro maščujejo. Preden se odločimo za nakup zemljišča pa ga ali že imamo in ga hočemo zasaditi z vinsko trto, najprej ugotovimo, če je lega primerna za vinograd. Pod primerno lego za vinograd razumemo:

— Zemljišče, obrnjeno proti jugu, jugovzhodu, jugozahodu, vzhodu in morebiti zahodu.

— Upoštevati moramo tudi nadmorsko višino, ki naj bi bila nad 260 m.

— Nagib terena do 20 % (če je več, je potrebna specialna mehanizacija ali ureditev teras, kar močno podraži pridelavo). Terasa bi uredili le na večjih kompleksih, ker na manjših površinah izgubimo preveč zemljišča na račun brežin.

Vinske trte ne sadimo na prenikih in mrazu izpostavljenih legah ali celo v ravnini.

— Sortiment izbiramo glede na lego (agrokološke pogoje) in naš okus, upoštevati pa moramo tudi zakonske predpise (veljajo le za tržne pridelovalce), ki dovoljujejo (priporočajo), da se sadijo v okolju prekmurskih goric naslednje sorte vinske trte: I. rizling, b. pinot, šipon, sovinjon, zeleni silvanec, rizvanec in od modrih sort modra frankinja. Pri izbiri sorte moramo predvsem upoštevati lego, talne razmere, naš okus ali zahteve tržišča. Na kratko bi podal zahteve posameznih sort za tla, lego in odpornost proti nizkim temperaturam.

Šipon je najbolj občutljiva sorta za nizke temperature, zato jo sadimo le na najboljših legah (zračne in tople). Zelo primerna so lahka, zračna, od srednje teža tla, neprimerna pa težka, mokra in hladna tla. Šipon je bujna sorta, ki se nam rada osipa (prestreljeni grozdi), vendar dajejo novejši selekcije, v tem pogledu že kar dobre rezultate. Rodnost je velika, vina so bogata s kislino, v slabših letnikih nam grozdje redkokdaj doseže 14 % sladkorja. Vino se dobro meša z drugimi bolj aromatičnimi sortami (b. pinot, sovinjon). Beli pinot (burgundec) je manj zahteven glede lege, primeren pa je za suha in z apnom bogata tla (ph 6—6,5), ki so lahko peščena, kamnita ali lapornata. Zelo primerna so zračna, lahko do srednje teža tla, neprimerna pa težka in mokra tla. Z apnom revna tla dajo slabše buketno vino. Velja priporočilo, da beli pinot najbolje uspeva na legah, kjer je bila prej šmarnica, vendar ne prenizko na mrazu izpostavljenih legah.

Sauvignon (muškatni silvanec) je sorta, ki ji ustrezajo skoraj vse lege, vendar daje najboljše kakovost na južnih in jugozahodnih legah. Glede tal ni posebej zahtevna, le da ne smejo biti preveč apnena, mokra in hladna. Zaradi bujne rasti jo je težko »krotiti«, zato naj bi jo sadili vinogradniki, ki imajo z njo že izkušnje. Proti mrazu je približno tako odporna kot laški rizling, vendar moramo biti previdni pri gnojenju z dušičnimi hranili. Tudi v slabših letih nakopiči zadosti sladkorja in vino pokaže svoj sortni okus.

Laški rizling je najbolj razširjena sorta vinske trte na Goriškem. Da doseže zadovoljivo kakovost, zahteva nadpovprečno lego. Zahteva rodovitna, vendar ne presuha tla, prenaša tudi več apna v tleh. Proti mrazu je eden najbolj odpornih v našem sortimentu. Zaradi poznega zorenja v slabših letnikih doseže skromno sladkorno stopnjo, posebej še, če je bila trta preobremenjena. Vino ima sortno značilen okus in kar dosti kisline. V prihodnje naj bi laški rizling prepustil vodilno vlogo sortam, ki tudi v slabših letih nakopičijo več sladkorja, predvsem iz razloga, ker v prihodnosti lahko pričakujemo zakon, ki ne bo dovoljeval dosladkanja.

Medvrstne razdalje in razdalje v vrsti so odvisne od sorte in predvidene vzgojne oblike. Pri šibkejših sortah so te razdalje lahko 0,9—1 m, pri bujnejših (šipon, sovinjon) 1—1,2 m. Pri normalno intenzivnih vzgojnih oblikah (špansko, kordonske), ki so tačas najbolj pogoste, naj bi prišlo na trto 2,5—2,7 m² življenjskega prostora. Življenjski prostor posamezne trte izračunamo tako, da pomnožimo medvrstno razdaljo z razdaljo v vrsti, in če z dobljeno vrednostjo delimo 10000 m², dobimo potrebno število trt na ha.

Ko smo si izračunali potrebno količino trt za naše zemljišče in izbrali primerne sorte, lahko naročimo trsne cepljenke v eni izmed slovenskih trsnic ali pri ozdu (zadrugi), ki prodaja cepljenke iz slovenskih trsnic. Prav bi bilo, da cepljenke naročimo vsaj eno leto, kot bomo sadili. S tem si zagotovimo, da bomo kupili tiste sorte, ki smo si jih izbrali in se izognemo nepotrebnemu tekanju in iskanju »primernih« cepljenk spomladi ali celo tik pred sajenjem. Takrat marsikdaj kupimo cepljenke sumljivega porekla in dosegli smo nasproten učinek, kot pa smo si želeli. Namesto, da pridobimo eno leto, si napravimo še ponovne stroške z dosajevanjem ali dostikrat celo obnovo vinograda.

E. Novak, dipl. inž. agr.

Turnišče: cene pujskov

Minuli četrtek, 22. januarja, so rejci pripeljali na sejem v Turnišče le štiri pujske. Za par so zahtevali 40 tisoč dinarjev in vse so tudi prodali. Zaradi snega in mraza je v zadnjem času ponudba pujskov na sejmu zelo skromna, pa tudi kupcev je malo. Sejem se prične vsak četrtek ob 7. uri.

Š. Sobočan

LENDAVA

USTANOVITI VEČ ŠOLSKIH ZADRUG

vili tudi srečanje pionirjev združnikov, na katerem bodo mla-

di pokazali svoje spretnosti in znanje. Jani D.

JASNEJŠA PONUDBA

V soboški občini želijo zadnje čase narediti odločnejše premike tudi v urejanju kmečkega turizma. Predvsem z namenom, da se to področje spravi v ustrezne okvire in se na ta način doseže kakovostnejša raven teh storitev. V soboški občini obratuje osem turističnih kmetij, šest stacionarno izletniških in dve izletniški. Dejavnost kmečkega turizma do leta 1983 ni bila posebej obdavčena, ampak so nosilci plačevali davek samo iz kmetijstva. Od tega leta naprej pa je tudi ta dejavnost pavšalno obdavčena. Z najnovejšimi spremembami in dopolnitvami odloka o urejanju kmečkega turizma — stari odlok je bil sprejet že marca 1984 — želijo natančneje opredeliti ponudbo turističnih kmetij na pristno domačo kmečko hrano in pijačo, ki naj se razlikuje od običajne gostinske ponudbe. To pomeni, da bo kmečki turizem v bistvu dopolnil dejavnost kmetije, ne bo pa oblika gostinske dejavnosti.

Eden od členov novega odloka predpisuje, da v izletniški kmečki turizem uvrščamo kmetije, ki pridelujejo hrano in vino, ki jo ponudijo gostom, izletnikom in organiziranim skupinam. Pomembna pa je prav gotovo tudi tista določba, ki pravi, da se kmetu, ki opravlja dejavnost kmečkega turizma v nasprotju z odlokom, ponudi možnost preusmeritve v redno gostinsko dejavnost. Rok za preusmeritev pa ne sme biti daljši od šestih mesecev.

M. Jerše

Nadaljujejo se zložbe

V delih katastrskih občin Moravske Toplice in Tešanovci so bile v minulem letu opravljene obsežna melioracijska dela. Gradnja melioracijskih objektov pa je povzročila, da je do marsikaterega zemljišča sedaj onemogočen normalen dostop, da so presekana na dvoje in nepravilnih oblik, kar dodatno otežuje strojno obdelavo. Zato se je KZ Panonka odločila za uvedbo komasacijskega postopka, kar je opredeljeno tudi v dolgoročnem načrtu soboške občine. Gre za 398 hektarjev kmetijskih zemljišč in 1310 parcel, ki so v lasti občanov in v družbeni lastniini oziroma v uporabi ABC Pomurke, KG Rakičan in občine Murske Sobote. V ta namen so imenovali zložbeno komisijo, ki jo je predlagal komite za kmetijstvo.

M. J.

KMETIJSKA ZADRUGA LENDAVA

POSLEJ MANJ VELIKODUŠNI

V Kmetijski zadrugi Lendava z dosežki v preteklem letu niso zadovoljni. Ob našem obisku sicer še niso imeli dokončnih obračunov za leto 1986, vendar je jasno kot beli dan, da bo ob manjšem odkupu živine in poljščin tudi nižji dohodek. Pravijo, da je bilo lansko leto eno izmed najslabših v zadnjem obdobju.

V preteklem letu so odkupili za 30 odstotkov manj svinj, medtem ko je bil odkup goveda nižji za 12 odstotkov. Direktor zadruge Jože Vidič nam je zatržil, da so se v lanskem letu pravzaprav pokazale posledice neustreznih cen v preteklih letih. Tako lani prašičev tako rekoč ni bilo v prosti prodaji, ampak so jih kupcem dobavljali pretežno iz kooperacijske reje. Uspelo jim je obdržati 30 kooperantov, od katerih eden redi v turnusu 600, drug 200, ostalih 28 pa od 10 do 50 pitancev. Tako so lani odkupili 2800 pitancev. Dodamo naj, da tudi rejci svinj vse bolj segajo po domači krmi, sicer dobička, ki je tudi zdaj skromen, ne bi bilo. Cene goveda so se lani nekoliko izboljšale, vendar je pri govedu čas pitanja daljši in zato seveda nizkega staleža iz prejšnjih let ni bilo mogoče na hitro popraviti. Ker torej krmljenje prašičev in goveda ni bilo ravno donosno, so se kmetje »znašli« in namesto pitancev ponudili tržišču večje količine koruze. Ponudba te poljščine se je s 130 ton (leta 1984, 1985), lani povečala na 900 ton. Kakih 400 ton koruze še čaka kupce. Morda pa si bodo rejci le premislili in jo pokrmili živini, saj je skrajni čas, da bodo goveji

in svinjski hlevi spet polni, seveda pa je pogoj za to ustrezna odkupna cena.

Nesorazmerja, ki vladajo v našem kmetijstvu, se kažejo tudi na območju lendavske kmetijske zadruge. Tudi v poljedelstvu! Ker je bila v prejšnjih letih cena krompirja ustrezno visoka, so lani tudi kmetje na tem območju posadili precej več krompirja, vendar se je zataknilo pri prodaji. Do konca leta je zadruza prevzela 2400 ton krompirja, ocenjujejo pa, da ga je še okrog 800 ton v zalogah pri pridelovalcih, kar je tretjina celotnega pridelka. Pogodb, ki so jih sklenili z možnimi kupci, niso uspeli v celoti uresničiti, ker ti pač niso bili pripravljeni prevzeti vseh dogovorjenih količin. Svoje obveznosti je še najbolj izpolnil Helios iz Domžal. Zadruza si seveda priznava najti kupce še za preostale količine krompirja, vendar ne na ta način kot lani, ko je 250 ton krompirja odkupila in uskladiščila (najbrž misleč na dober izkupidek), pozneje pa ga je lahko prodala komaj po polovični ceni. To je pravzaprav samo eden izmed ukrepov, ki kažejo na to, da lendavska kmetijska zadruza ne more biti več tako velikodušna. Tako so zdaj prešli tudi od pr-

votnega menjalnega obračuna semenskega krompirja za navadnega — na finančni obračun. Prej so tudi precej lastnih sredstev porabili za nižje obrestne mere. Tako so sami za kreditna sredstva plačevali od 40 do 52 odstotkov, kmetom pa so zaračunavali (za kooperacijsko vzrejo goveda) 35-odstotne obresti. Zdaj so za kmetijstvo pri bankah nižje obresti (25-odstotne za živinorejo in 33-odstotne za rastlinsko pridelavo), zato je to ne le razbremenitev zadružnih »skladov«, ampak prispevek družbe k povečani in donosnejši prireji.

Pomembna lastna dejavnost v okviru Kmetijske zadruge Lendava je tudi mlinarstvo. Pridobivajo razne dodatke za krmlilo, ki jih izdelujejo v Leku v Bratovcih; ša najbolj znani pa so po ajdovi moki in kaši ter glaziranju riža. Pri tej dejavnosti pa težav ne manjka. Na tržišču se želijo uveljaviti predvsem z ajdovo moko (so se vam podedile slinice po ajdovih žgancih?), vendar zanjo ne morejo (vselej) dobiti dobre ajde. Le redki so dobavitelji, ki lahko ponudijo tako ajdo, ki, predelana v moko, ni kisla. Kislost je mogoče zmanjšati z dodajanjem pšenične moke, vendar to poteti ni več ajdova moka, ampak mešanica. Poskus, da bi na pomurskih poljih sejali večje količine ajde (pred dvajset in več leti je vsepovsod dišalo po njej), se ni uveljavil. Tako je lendavska mlinskopredelovalna »industrija« odvisna od uvožene ajde, ki pa ni vselej ustrezne kakovosti.

Upati je, da bodo hlevi (tako goveji kot svinjski) spet napolnjeni.

Kmetijska zadruza Lendava lani sicer ni izpolnila odkupa 3900 ton pšenice, ampak je od kmetov do konca leta prevzela 3300 ton, vendar bodo skušali to količino doseči vsaj v letošnjem letu, saj kmetijci iz leta v leto povečujejo obseg njiv, zasejanih z žitaricami. Draga umetna gnojila ne bi smela zavreti povečane pridelave! Enako velja za sladkorno peso, ki si je že izborila domovinsko pravico na tamkajšnjih poljih, saj so jo lani kmetje pridelovali na 180 hektarjih, letos pa naj bi jo (končno) zasejali na 250 hektarjih površin. Vsaj tolikšne so njihove obveze po posebnem razdelilniku. Ker je cena pese ugodna, postaja ta poljščina vse bolj gospodarsko zanimiva. Toliko bolj, ker več del (sajenje,

škropljenje, puljenje) opravijo organizirano.

Pomemben tržni presežek na območju lendavske kmetijske zadruge je tudi grozdje. Leto 1982, ko je zadruza odkupila 939 ton sladkega pridelka, se najbrž ne bo tako kmalu ponovilo, saj je bila v teh količinah ena tretjina sorta slanka, ki je zdaj ne odkupujejo več. Lani, ko je bila sicer dobra letina, vendar povsod pridelek le ni bil obilen zaradi pozebe vinogradov, so od vinogradnikov odkupili 415 ton grozdja in ga prodali Slovini, tozdr Kletarstvo Ljutomer. V Lendavi,

kjer je čez 600 hektarjev vinogradov, si že več let prizadevajo za lastno kletarstvo, na začetku pa vsaj za prevzemno postajo, kjer bi grozdje stisnili tudi v mošt. Vprašanje pa je, ali bo to pobudo, ki je že precej konkretna, saj so določili že lokacijo in pripravili nekaj načrtov, lahko uresničili, saj je nalozba izredno draga. Tako bi po sedanjih cenah samo tehnična, stiskalnica in nekaj merilnih naprav stalo 550 milijonov dinarjev, kje pa je potem še stavba in vse drugo, kar gre zraven. Če bo za prevzemno postajo mogoče dobiti dolgoročno posojilo in po ugodni obrestni meri (o čemer pa močno dvomimo), potem bo zamisel mogoče uresničiti, sicer pa bo ostala še naprej le želja.

Kmetijska zadruza Lendava lani sicer ni izpolnila odkupa 3900 ton pšenice, ampak je od kmetov do konca leta prevzela 3300 ton, vendar bodo skušali to količino doseči vsaj v letošnjem letu, saj kmetijci iz leta v leto povečujejo obseg njiv, zasejanih z žitaricami. Draga umetna gnojila ne bi smela zavreti povečane pridelave! Enako velja za sladkorno peso, ki si je že izborila domovinsko pravico na tamkajšnjih poljih, saj so jo lani kmetje pridelovali na 180 hektarjih, letos pa naj bi jo (končno) zasejali na 250 hektarjih površin. Vsaj tolikšne so njihove obveze po posebnem razdelilniku. Ker je cena pese ugodna, postaja ta poljščina vse bolj gospodarsko zanimiva. Toliko bolj, ker več del (sajenje,

Š. Sobočan

LIPA — TOKRAT DRUGAČE

Lipo in Lipljane poznamo predvsem po zložbi zemlje in nekaterih nesoglasjih ob tem ter krompirju, poljščini lipljanske zemlje. Vendar pa jih tokrat želimo tudi drugim predstaviti malo drugače, torej njihove narčne in delo.

NAJPREJ BODO UREDILI VAŠKI DOM IN ULIČNO RAZSVETLJAVO

Pred več kot mesecem dni so se Lipljani odločili o samoprispevku in referendumu je dobro uspel. Tako bodo s Potrošnikom, ki bo uredil trgovino, obnovili vaški dom iz petdesetih let. Zgornje prostore bodo obnovili in jih namenili za družabno življenje in delo, pa tudi gostuvalci se bodo lahko povsili v njih. S tem bodo našli prostor pod streho tudi gasilci, ki so zelo delavni. O tem več v drugem delu zapisa.

Ne le zaslužek od zemlje, tudi v tovarno je treba, da se bolje živi. V vasi je 155 gospodinjstev in 166 krajanov se vsak dan (bolje delavnik) odpravi na delo v Beltince, Turnišče, Lendavo in Mur-Soboto, torej v lendavsko in sobotsko občino. Da pa bi bila njihova pot na delo, vsaj do avtobusne postaje, varnejša, so se na referendumu odločili, da bodo dali del denarja za ulično razsvetljavo. Za to so že pripravili predračun in ker naenkrat ne bodo mogli zbrati toliko denarja, upajo na posojilo.

Načrtov jim ne manjka, nekaj pa so jih že vključili v referendumski program. Narediti želijo asfaltno prevelko, urediti pokopališče, poljske ceste, postaviti javno telefonsko govorilnico...

Lipljani se že lahko pohvalijo s telefoni, saj jih imajo sedemdeset. Za to pa so morali primakniti kar precej, prispevali so za nakup telefonske centrale, saj bi drugače zvonilo le petintrideset telefonov. Krajanje so s prostovoljnimi delom opravili zemeljska dela, vsak naročnik je dal telefonski drog in vsako gospodinjstvo je poleg denarja iz samoprispevka primaknilo še 120 tisoč dinarjev.

»Vse to smo dosegli z željo in voljo do dela in napredka vasi. Tudi na tiste, ki si bodo še želeli telefon, nismo pozabili, saj so s samoprispevkom ravno tako dali denar. Tako smo kupili ustrezni vpadni kabel in nanj se lahko priključi več telefonov, kot imamo gospodinjstev,« pravi Marko Balažic, predsednik Socialistične zveze v Lipi.

Z ZLOŽBO ZEMLJE DO TRŽNIH PRESEŽKOV

Na lipljanski zemlji zraste največje in najboljše krompir. Če bo temu kdo oporekal, pa gotovo velja, da pridelajo največ te poljščine. Lansko leto so je kar 300 vagonov. Lipljani pa skupaj s kmetijsko zadrugo razmišljajo o prostorih za semenski krompir, pa tudi o obratu za predelavo. Sicer pa so vsi člani kmetijske zadruge Panonka, saj, kot pravijo, se le tako splača kmetovati.

»V Lipi je zemlja pravilno obdelana, pa tudi želja za obdelavo narašča. Razlog za to je zložba zemlje, ki so jo uvedli pred petimi leti in je uradno tudi končana. Ljudje nočejo več slišati o majhnih parcelah. Kupili so si primerno mehanizacijo, stroški obdelave so se zmanjšali, tržni presežki pa povečali,« pravi predsednik sveta krajevne skupnosti Stefan Zdravec. »Pa naj nihče ne misli, da smo tiste, ki niso bili za zložbo izključili iz kraja, tudi z njimi se pogovarjamo in se povezujemo,« nadaljuje Stefan Zdravec.

V prihodnje pa bo na lipljanski zemlji valovila pšenica in zelenela sladkorna pesa. Vsaj tako sedaj razmišljajo. Pohvalijo pa se lahko tudi s tem, da vsak dan

Stefan Zdravec, predsednik sveta krajevne skupnosti

Prazne ulice Lipe v zimskem popoldnevu

zberejo tisoč litrov mleka in redijo precej govedi.

LIPLJANI SE RADI DRUŽIJO IN POJEJO

Že smo zapisali, da so gasilci zelo delavni, tako v društvu kot tudi na kraju požara. Imajo gasilski avto in dobro opremo, ki jo morajo še izpopolniti. Obejajo pa se jim boljše časi. Z obnovo vaškega doma bodo dobili tudi primerno garažo in od samoprispevka, tako kot druga društva, kak dinar. Do sedaj so sami zbirali denar za delo, tudi kako veselico so priredili. »Krajevna skupnost pa bo morala prispevati pri nakupu uniform, pa tudi o

Marko Balažic, predsednik Socialistične zveze

samohodnem vozilu s cisterno že razmišljajo,« pravi Stefan Zdravec.

Kar trinajst let deluje tudi nogometni klub. Imajo dobro vodstvo in pohvalijo se lahko s silničnicami, ki so si jih postavili.

Lipljani radi zapojejo in dvajset vnetih pevcev se je združilo v pevski zbor. Lani so skupaj z moškim pevskim zborom iz Gancan pripravili koncert pesmi, ki so jih predstavili doma, v Gancanih in Turnišču.

»Prva naloga kulturnega društva pa bo, da bo registrirano v občini. To bi jih še bolj spodbudilo k delu. Želimo pa tudi ustanoviti sekcijo žena,« pravi Marko Balažic.

Še nekaj je, kar Lipljane žuli in jim pri tem nihče ne ponudi obliža. Želijo si, da bi spadali k beltinski pošti.

»Pri tem se čutimo nekoliko zapostavljene, saj nam nihče ne gre na roko. Že smo dali za telefonsko centralo v Beltincih, tudi za razširitev poštne prostorov bomo prispevali, zato pa si želimo beltinski pošti,« meni Stefan Zdravec. Lipljani smelo razmišljajo in načrtujejo, to pa zato, ker so dobro delali in še bodo tudi prejšnji vaški odborniki.

»Nam mladim so dali dobro podlago, na kateri mi sedaj lahko gradimo,« sta si bila enotna Stefan Zdravec in Marko Balažic.

Majda Horvat

Janko Belec — osemdesetletnik

Pri osemdesetih je že tako, da človek lahko dela bilanco svojega dela in Janku Belcu (vem, da mu kot Štajercu ta roditelj nje-govega primka ni pri srcu; pa kaj hočemo, če ne bom že sam tako zapisal, bodo za mano popravili moji lektorji, morda bo ob enem od prihodnjih jubilejev, ki naj se jih učaka — to mu želimo vsi, ki ga poznamo — že kar Belec) to ne bo težko. Naj pač ne zameri za tale nekoliko sarkastičen uvodni stavek; vse v tem življenju je pač podvrženo nenehnemu spreminjanju in to ve tudi naš jubilar, ki mu je bilo spreminjanje tega sveta vpisano v njegov pedagoški poklic, ki ga je začel leta 1927 v Vidmu ob Ščavnici, v kraju z mnogimi naprednimi silnicami. Še je učiteljeval tudi v nekaterih drugih krajih sedanje ljubomerske občine, in nekaj let kot politični preganec na današnjem Hrvaškem. Leta 1930 je kot učitelj v Križevcih pri Ljutomeru začel čebelariti. To dvoje — pedagoški poklic, ki ga je v letih z izkušnjami naredil za pedagoškega svetovaleca, in čebelarstvo, kateremu je prav tako posvetil velik del svojih izkušenj pri vzgoji tudi mladih čebelarjev — pa za Janka Belca ni bilo ovira, da se ne bi zelo prizadevno vključil tudi drugje: v republiški skupščini, v sindikatu prosvetnih delavcev v nekdanjem ljubotemskem in kasneje murskosoboškem okraju. Ob vsem tem je našel še vedno toliko časa, da je dopisoval v naš tisk.

Za vse to prizadevno delo — le kdo bi lahko seštel vse, kar je od njegovega neutrudnega delovanja prispevalo k napredku po-

krajine ob Muri — je prejel vrsto priznanj in odlikovanj. Naj omenimo samo nekatera: zlati znak sindikatov Slovenije, najvišje slovensko čebelarstvo priznanje, odličje Antona Janše I. stopnje, najvišje jugoslovansko čebelarstvo priznanje medaljo naprednega čebelarja, potem red dela III. stopnje in red zasluge za narod s srebrno zvezdo ter še vrsto drugih priznanj.

Ne samo zaradi častitljivih osemdesetih let, najbrž še pred-

vsem zaradi misli, ki jo je povedal ob nekem prejšnjem jubileju: »Človek se mora vedno z nečim ukvarjati, drugače zarjavi,« se lahko naš jubilar brez slabe vesti posveti razmišljanjem, ki sodijo v to zlahko obdobje človekovega bivanja in ki ga mlajši nekoliko težje dojemamo. Posejano raste, bi lahko rekli v prispodobi, Janku Belcu pa ob tem zaželimo zdravje, da bo lahko še dolgo spremljal to rast.

Juž Makovec

KOBILJSKI OBRAT

V obratu kamniškega Utoka bodo v kratkem začeli s poskusno proizvodnjo, vendar uradne otvoritve še ne bo. Kot možen datum zdaj omenjajo 1. maj — praznik dela. Sicer pa je bolj kot uradni »blagoslov« pomembno, da bo kobiljanska tovarnica začela z delom. Najprej bo delalo kakih 10 delavcev, ki imajo že nekaj izkušenj za šivalnim strojem — ti naj bi bili tudi jedro kolektiva — šele pozneje pa bodo prišli na vrsto priučeni delavci, ki jih je na območju Kobilja in Dobrovnika kar precej.

Š. S.

Življenjska problematika krajevne skupnosti Cankova

Tokrat je bila iztočnica našega obiska na Cankovi razprava, ki jo je o delovanju in problematiki te krajevne skupnosti (v seriji drugih) organizirala občinska konferenca Socialistične zveze. Večurno srečanje s krajanje pa priložnost za seznanitev in poglobitev v problematiko, ki oblikuje njihov življenjski vsakdan. Kot se je izkazalo, je v ospredju problematika, vezana na prostorski plan v krajevnem središču, gradnja telefonije na območju celotne krajevne skupnosti, predvsem pa vasi, ki so brez telefonske povezave s svetom, čeprav je to obmejno območje; preskrba prebivalstva s tekstilom in železniškim blagom; prostorsko stisko, ki kroji vzgojno-izobraževalni proces v vrtcu in na šoli; oskrba s pitno vodo na tem delu Goriškega ter, čeprav naštetja kot zadnja, najbolj občutljiva — problematika pokojninskega in invalidskega zavarovanja kmetov.

PREDPIS JE PREDPIS!

Tako je kategorično pribil vodja Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja Martin Glavač v dialogu s Alojzom Vučakom iz Kraš, ob katerem smo drugi dobili gre-

nak priokus birokratskega obnašanja, in neživljenjskega obravnavanja vprašanja, ki je za večino ostalih kmetov in drugih, ki se ob delu razdajajo zemlji, še kako življenjsko. Razvrednoteno pa, ko se znajdejo čisto nemočni in neiznajdljivi pred tistimi, ki bi jim prav-

zaprav morali služiti in biti s strokovnimi nasveti v pomoč, ne pa v oviro pri uveljavljanju svojih pravic. Te so res zakonsko določene, toda kot je med drugim dejal Rudi Cipot, bi za tiste, ki zakone pišejo, moralo biti v prvi vrsti pomembno to, da ob njih odgovorno razmišljajo, ker jih ne pišejo zase, ampak za druge, in bi zato moral biti pravičen za tiste ljudi, za katere bo veljal. Ker je ob pokojninskem zavarovanju še veliko odprtih vprašanj in zakonodaja gotovo da ne dorečena, bi se morala prav služba v Murski Soboti, ki je v središču kmetijskega območja in zato najbolj odgovorna za rešitev teh vprašanj v Sloveniji, kadrovsko okrepiti in zavzeti za življenjske pobude občanov ter tako organizirati, da bo lahko tehtno posredovala oziroma predlagala spremembo zakona.

Podobno je bilo razumeti tudi razpravo predsednika občinske konference Socialistične zveze Gezo Farkaša, ki je menil, da je skupnost kot servis, ki mora služiti občanom, in ne obratno, ter z vidika sklicatelja opozoril prav na neposredni stik s krajanje, kar je gotovo največja vrednost tovrstnih srečanj.

Na cankovskem v zapolnjeni dvorani vaško-gasilskega doma je zanj poskrbela tudi voditeljica razprave Hilda Vogrinčič in svoje pridal Ernest Kerec, ki se je aktivno vključeval, predvsem pa ilustrativno posredoval posamezne podatke. Ko je tekle beseda o telefoniji, je spomnil na neuresničene obljube delovne organizacije za pitni promet, ki so jih podkrepile izjave in pripombe navzočih predstavnikov iz vasi.

BREZ TELEFONSKE ZVEZE

Brez telefonske zveze je pet vasi krajevne skupnosti Cankova.

Središče Cankove, preden ga je pobelil sneg.

va, kar za območje ob meji vse-kakor ni spodbudno, izkušnje iz časov, ko se je gradila telefonska centrala, ki ima še 21 nezapolnjenih števil, ker ni linij, pa slabe. Krajanje so prispevali zahtevani denar, ki so ga zbirali vaški predstavniki, le-ti pa se znašli v nezavidljivem položaju, ko so ga nekateri šestih in več mesecev vračati in sosaščanom pojasnjevati, da telefonskih priključkov ne bo. Problematika telefonije sicer ni značilna le za ta del Pomurja, reševati pa bi jo morali odgovorne, predvsem pa hitreje. Načrtovana širitev centrale na Cankovi 1989. se zdi zelo časovno odmaknjena, toda bolje si je obetati, da takrat zares bo, kot pa črnogledno obupavati. Podobno kot pri problematiki, vezani na prostorski plan, zaradi katerega nekaj mladih perspektivnih družin gradi v sate-

litskem naselju in pod okriljem stanovanjske zadruge Črne-lavci, ne pa na Cankovi, ker si ni moglo pridobiti lokacijskih dovoljenj in ostale gradbene

OSKRBA S PITNO VODO IN BLAGOM

Slednja bo z večjim posluhom Potrošnika urejena v obliki izboljšanja ponudbe in obnove obstoječih prostorov s tekstilom, predvsem pa z dograditvijo prizidka parketa z živili, kjer bo več prostora in tako tudi ponudbe. Kajti krajanje Cankove in okoličani se vse redkeje odločajo za nakupe v večjih središčih, do katerih je treba plačati vedno dražji prevoz in si zato želijo boljše izbire blaga doma. Na temeljni združni organizaciji Panonka pa bi po besedah njenega direktorja bolj kot za vikaji bili radi založeni s čim drugim in se ukvarjali bolj s pospeševalnim delom, kot pa s prodajo, in čakajo na uresničitev dogovora, da bi železnica izpod njihovega prešla pod okrilje Potrošnika.

V nizanju problematike pa se je zdela le s skupnimi močmi uresničljiva oskrba s pitno vodo. O tem navzoča Geza Makari in Oto Tušar nista skoparila v povedanem in sta krajane izčrpnost seznanila z načrti za vodovod Krog—Črnske meje, ki naj bi rešil problem oskrbe z zdravno pitno vodo v celotni občini. Odgovarjala pa sta tudi na vprašanje, kako je s posameznimi zajetji oziroma možnostmi izrabe vaških črpališč.

Razprava je bila živa, na trenutke razbremenjena s smehom in medključki vaškega govora, ki je bil očitno dobre volje, predvsem pa življenjska. V celoti je uspela zajeti življenjski utrip krajevne skupnosti Cankova, manj pa je nakazala perspektive njenega dolgoročnega razvoja z vidika gradbeništvu, ki je tradicija tega dela Goriškega, in vprašanja mlajših kmetov.

Brigita Bavčar

NAPTAR 87

Tik pred novoletnimi prazniki je izšel Naptar 87 (Koledar 87), ki je že zdavnaj opustil almanahovski značaj in je postal resnično to, kot se v podnaslovu imenuje — Obzornik Madžarov v Sloveniji. O poslanstvu in vlogi te edicije smo že večkrat pisali, naj omenimo le še nekaj. Naptar opravlja že vrsto let pomembno družbenopolitično in prosvetiteljsko nalogo, poleg tega pa posveča veliko pozornost tudi vzgoji mladih piscev madžarske narodnosti.

Letošnji Naptar (sedemindvajseti po vrsti), ki ima kar 200 strani, odlikujejo zanimivi članki in študije o kulturno-prosvetnih vprašanjih, poleg teh pa lahko preberemo tudi lepo število dru-

(O. Gallos), literarnozgodovinsko (E. Juhasz), Jože Filo obravnava Pavla kot odličnega jezikoslovca, János Domonkos pa njegovo splošno kulturno delovanje.

V letošnjem koledarju dve študiji obravnava literarnozgodovinske spomenike (spomine?) Lendave v 16. stoletju, pomen lendavske tiskarne in tiskovin, ki so izraz tukajšnjega bogatega kulturnega življenja in duhovnega ustvarjanja (B. Tantalics, J. Nemeth).

Sledijo prispevki S. Szunyogha in Franca Kuzmicha, prvi piše o znanem slavistu, akademiku, rojenem v Lendavi, László Hadrovicsu, slednji pa o nedavno preminulem zgodovinarju Ivanu Zelku. Akademski slikar Zoltan Gabor obravnava v svoji študiji razvoj pismenosti do oblikovanja prve abecede, Andras B. Székely pa versko življenje prekmurskih Madžarov. Irena Šaveč piše o ohranjeni arheoloških najdbin, Metka Fujs pa o začetkih delavskega gibanja kmečkih in delavskih fantov in deklet.

V literarnem bloku najdemo poleg že znanih imen s samostojnimi pesniškimi zbirkami (J. Varga, S. Szunyogh in L. Bence) še pesmi mladih ustvarjalcev Alberta Halasza, Jánosa Völgyija ter kratki prozi pisateljice iz dvajsetih let Erne Kramarics in Gabrielle B. Utrosa. Kot nova gosta pa sta pesnika iz Vojvodine Istvan Tari in Milan Vincetić v prevodu.

V tipično koledarskem delu lahko preberemo še nekaj nasvetov o zdravi prehrani in gospodinjstvu.

Za konec še nekaj opazk, ki so zgolj tehničnega značaja, vendar niso zanemarljive. Pohvale vredno je, da Naptar iz leta v leto širi krog piscev, manj pohvalno pa je, da krog bralcev-porabnikov iz leta v leto pada, od leta 1979, ko je bila naklada 1.200 izvodov, na lanskim in letošnjim 500. Vzroki so v prvi vrsti v dokaj neugodnih finančnih in drugih težavah tiskarne, katerega bralci so do lani prejeli Naptar brezplačno, kakor tudi v premajhni reklami. Poleg nekaterih slogovnih in tiskarskih (pravopisnih?) spodrsiljev moramo omeniti kakovost slikovnega materiala, ki (žal!) ni na ravni. Priznanje pa zasluži glavni in odgovorni urednik Šándor Szunyogh, ki že vrsto let ureja Naptar in zbira material, kakor tudi vsi avtorji, ki so s svojimi prispevki omogočili, da je madžarska literatura bogatejša še za eno enoto. Lajos Bence

gih, o jezikoslovju, ne manjkajo pa tudi dela piscev-literatov, ki jih Naptar objavlja že prav od začetka. V zadnji polovici lahko preberemo izčrpen sestavek iz življenja narodnosti ter samoupravne interesne skupnosti madžarske narodnosti z bogato slikovno ilustracijo (J. Papp). Iz bogatega materiala naj omenimo le najpomembnejše.

Po koledarskem delu (oprema Štefan Galič) najdemo razpravo o vlogi samoupravne interesne skupnosti madžarske narodnosti v življenju Madžarov v SR Sloveniji (S. Varga). Profesorji-predavatelji Pedagoške fakultete v Mariboru (J. Varga, M. Guttmann in J. Bokor) obravnavajo v svojih člankih razvoj hungaristike v tujini, jezikovno raven mariborskih študentov madžarske narodnosti ter rezultate in naloge katedre na madžarski jezik oz. lektorata.

Večji tematski blok je posvečen življenjskemu delu Avgusta Pavla ob stoletnici njegovega rojstva. Iz bogatega življenjskega dela avtorji izločijo le nekaj najvažnejših področij: prevajalsko

Komentiramo

KULTURNO PRAZNINO

Nekulturno zatuje pred kulturnim praznikom bi lahko poimenovali čas, ko je kulturnih novic malo in zato v Kulturnem koledarju na strani Kulturnih obzorij Vestnika ni kaj povedati. Izjema so razstave v osrednjih pomurskih galerijah, izbrane kinopredstave in v polletnih počitnicah dejavnost Kluba mladih, ki organizira prireditve za učence, sicer pa ni kaj dosti na izbiro. V času okoli 8. februarja — slovenskega kulturnega praznika — pa bo (po izkušnjah sodeč) Kulturni koledar pretesen za vse, ki naj bi bili zajeti v njem. Takrat se bo težko odločiti, katero naj spremljamo, kot je zdaj težko zapolniti kulturno praznino. Ta zeva že od novega leta sem in še dneve pred njim ter se razhaja z dolgimi večeri zimske sezone, ki bi morala biti obetavnejša, kot je. Pa ni, in kot glavni razlog je običajno navedeno pomanjkanje sredstev. Če jih je že manj kot pretekla leta, bi jih kazalo toliko smotrneje izrabiti, ne pa dopuščati, da kultura stagnira in zamira v institucionalnosti, ki vse bolj postaja sinonim za zaprtost. To potrjuje soboški muzej, ki je sicer ohranil status pokrajinskega, vendar bodo potrebne korenite spremembe v njegovem vodenju in organizaciji znotraj Kulturnega centra Miško Kranjec, ki ga je kot takega premalo čutili tudi na področju kinematografske in knjižnične dejavnosti. In če že ni domena profesionalnih kulturnih institucij, da skrbijo za celovito kulturno ponudbo in organizacijo gostovanj ter posameznih prireditev iz domačih logov, potem bi morala Zveza kulturnih organizacij bolje opravljati svoje poslanstvo. Prireditvena ponudba je namreč prepičala in slaba povezanost oziroma seznanjenost z dejavnostjo društev tista, o kateri bi na letnih konferencah morali največ govoriti, ne pa le prepisovati stara poročila o uspešnem delu na papirju, ki ne prepriča. V življenjskem utripu vsakdanjika je namreč kultura pri nas vse manj občutena in navzoča.

V Turnišču spet kino

Po 22 letih mirovanja so v Turnišču spet obudili vaški kino. Prva predstava je bila v soboto, in sicer najprej za mladino, nato pa še za odrasle. Predvajali so ameriško komedijo Gremilini. Zbralo se je kar precej gledalcev, zato je mogoče sklepati, da bo tako tudi ob vsakotedenskih predstavah.

S kinom v Turnišču imajo zdaj v lendavski občini štiri kinematografe (Lendava, Velika Polana, Črenšovci). Ker predvajajo v glavnem komercialne filme, je obisk dober. To pa seveda ne pomeni, da smo lahko z izbiro filmov zadovoljni.

S. S.

GEZA KOCAN, član GRUPE 676, se na razstavi v Razstavnem salonu hotela Radin v Radencih predstavlja z delom iz novejšega cikla, ki je bil ob ustvarjalnem jubileju na ogled v soboški galeriji.

Kulturno društvo Tone Plej Črenšovci pripravlja
TEDEN KULTURE

Kulturna dejavnost v Črenšovcih se je precej razmahnila po ustanovitvi kulturnega društva Tone Plej, ki deluje od 1977. leta. Kot nam je povedala njegova predsednica Majda Frančič, imajo sedem sekcij, in sicer: kino, knjižnico, mešani pevski zbor, dramsko, recitacijsko in folklorno sekcijo ter zabavnoglasbeni ansambel Elektronik. V društvo je vključenih 144 občanov, največ mladih. Lani so pridobili 48 članov!

Kino v Črenšovcih dobro posluje. Predstave so ob četrkih, petkih in sobotah, pozimi pa tudi ob nedeljah. Tedaj imajo tudi dopoldanske predstave za otroke. Lani so se vključili tudi v dneve domačega filma — zlasti veliko obiskovalcev si je ogledalo slovenski film Kormoran. Ker je obisk kina dober, zlasti zaradi predvajanja komercialnih filmov, ustvarja tudi nekaj ostanka dohodka, ki ga ponavadi porabi za obnovo aparatur in prostorov. Lani so dobili še en kinoprojektor, tako da je zdaj predvajanje brez prekinitev.

Knjižnica je sicer izpostava knjižnice v Lendavi. Odprta je ob nedeljah zvečer. Mešani pevski zbor ima 40 članov. Lani je priredil samostojen koncert, na katerem so sodelovali še tamburaši iz Žitkov in domača recitacijska sekcija. Letos so se črenšovski pevci uspešno predstavili tudi občinstvu v sosednji Bistrici. Drugače pa redno nastopajo na proslavah ob slovenskem kulturnem prazniku in dnevu žena. Dramska sekcija je začela z delom šele lani, ko so začeli pripravljati komedijo Skupno stanovanje.

nje. Z delom bodo gostovali v nekaterih večjih krajih lendavske in soboške občine. V recitacijski sekciji delujejo predvsem mladinci, ki so nazadnje nastopili na proslavi ob dnevu pionirjev oziroma dnevu republike. Folklorna skupina je lani sodelovala na reviji folklornih skupin, nastopila je na vseh proslavah, pred kratkim pa se je predstavila še v Bistrici. Omenimo tudi glasbeni ansambel Elektronik. Ta nastopa občasno, vsekakor pa na občinski glasbeni reviji Ritem mladih. Sestavljajo ga predvsem gojenci kadetske šole. Nazadnje so se predstavili z lastno skladbo.

V Črenšovcih so torej v okviru kulturnega društva uspešno združili vse, ki so sposobni in voljni delati v kulturi. Ustvarjalnost bo prikazana tudi v okviru kulturnega tedna od 1. do 9. februarja. V nedeljo, 1. februarja, ob 19. uri bo gostovala gledališka skupina iz Vrbeja pri Zalcu, ki bo uprizorila igrvo Večer v čitalnici. V ponedeljek, 2. februarja, ob 18. uri bodo predvajali slovenski film Ubij me nežno. V torek, 3. februarja, ob 18. uri bo večer folklorne, na katerem bodo nastopili ple-

Červek in
Gumilar
razstavljata

Da je likovna dejavnost v Pomurju osrednja in daje kulturnemu utripu v pokrajini ob Muri najmočnejši pečat, je nedvomno, če sodimo tako po številu razstav kot likovnih umetnikov, ki živijo in izvirajo z naših tal. Zanimivo pa je, da se vedno bolj potrjujejo tudi zunaj regijskih meja. Ne le priznani akademski slikarji, kot so Franc Mesarič, Nikolaj Beer, Zdenko Huzjan, Lojze Logar in Štefan Galič, ki so že dalj časa uvrščeni med vidnejše slovenske umetnike, ampak tudi umetnika iz rodu mlajših slikarjev, med katere sodita Sandi Červek in Marjan Gumilar. Prvi se kot umetnik v olivnozeleni uniformi predstavlja s svojimi deli v domu JNA na Vrhniki. Drugi pa samostojno sodeluje na razstavi treh (poleg njegove še slikar Bojan Bensa in kipar Zmago Posegar) v Mestni galeriji v Ljubljani.

bb

kulturni
koledar

SOBOTA, 31. JANUARJA

RADENCI — V Kongresni dvorani hotela Radin bo ob 19.30 predstava VEČER V ČITALNICI, s katero gostujejo gledališčniki iz Vrbeja pri Zalcu.

AG VRBA VRBEJA PRI ZALCU UPRIZORJA

AVTORJEV — VILHARJA, MAHNIČA, VERASA
REŽIJA — BOGOMIR VERAS

razstave

MURSKA SOBOTA — V Galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec je na ogled razstava PANONSKA MOTIVIKA V LIKOVNIH DELIH LUDVIGA VREČIČA, KARLA JAKOBA, LAJČIJA PANDURJA IN FRANCA KUHAJA, ki jo je pripravil vodja soboške galerije Franc Obal.

RADENCI — V Razstavnem salonu hotela Radin se s svojimi deli predstavljajo člani GRUPE 676, poudarek pa je na izboru umetniških fotografij pokojnega Jova Radovića.

LIJUTOMER — V Galeriji Ante Trstenjak je le še do petka, 30. januarja, na ogled dokumentarna razstava TRG LIJUTOMER (1342—1927).

kinematografi

Kino Park v Murški Soboti bo danes (v četrtek, 29. januarja) ob 11.00 na posebni predstavi za otroke in mladino v polletnih počitnicah predvajal risanko SMRČKI PRIHAJAJO. Prijubljeni »Plavčki« bodo na sporedu soboškega kinematografa tudi v nedeljo, 1. februarja, ob 15.00.

V kinu Svoboda v Gornji Radgoni bo v petek, 30. januarja, ob 18.00 na sporedu nemško-francoska drama PARIZ—TEXAS. V filmu izjemne dolžine nastopajo: Nastasja Kinsky, Harry Dean Stanton in Dean Stockwell. Pariz—Texas je v Cannesu 1984 prejel zlato palmo, v radgonskem kinematografu pa ga bodo predvajali tudi v soboto, 31. januarja, ob 19.00.

knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v knjigarni DOBRA KNJIGA v Murški Soboti so: Ciril Zlobec: SLOVENSKA SAMOBITNOST IN PISATELJ (ADIT, Ljubljana), Ottmar Katz: HITLERJEV OSEBNI ZDRAVNIK (Lipa, Koper) in Svetlana Makarovič: SAPRAMIŠKA (Dokumentarna Log.).

JEZIK NI/
JE MAČEHA

Ko odpreš modro kuverto, ki jo je poslal soboški ptt, te stisne dvakrat; prvič, ker si — malomarnež — pozabil plačati račun, in drugič zaradi jezika, saj bereš: »Pri vsakodnevni dostavi poštnih pošiljk našemu pismonošu vsled vaše odsotnosti z doma ni uspelo izterjati priloženega računa ptt storitev za pretekli mesec. Tudi po dostavi obvestila računa niste prišli plačat na pošto do 13. v mesecu, zato vam istega dostavljamo na dom z željo, da ga takoj poravnate v izogib obračuna zamudnih obresti in izključitve telefona iz javnega telefonskega prometa.«

Kaj pa, če bi ptt poslal takole obvestilo, manj dolgovozno in brez preživelih izrazov:

V preteklem mesecu našemu pismonošu ni uspelo izterjati priloženega računa ptt storitev. Lega niste plačali na pošto do 13. v mesecu, kot smo vas obvestili. Zato vas prosimo, da ga poravnate čim prej, sicer vam bomo zaračunali zamudne obresti, telefon pa izključili. (ne)

S. Sobočan

Tretji PUF bo!

Že tradicionalno bo mesec maj spet v znamenju mladinske kulturne ponudbe. Tokrat zagotovo še bolj ustvarjalno nabit, kot že sam naslov. Pomladni ustvarjalni festival, pove, s sodelovanjem domačih kulturnih zanesenjakov. Mesec Pufa bo tematsko razbit po tednih in dejavnostih iz likovnega, gledališkega, književnega in glasbenega ustvarjanja. Skelet, ki je že definiran, bodo sestavljale delavnice. Likovniki bodo ob koncu prikazali, kaj jih je navdihnilo na prekmurski domačiji, glasbeniki bodo pod vodstvom Lada Jakše muzicirali v glasbeni delavnici, gledališčniki postavili na oder novo stvaritev, književna mladina pa se bo predstavila z literarnimi večeri.

vc

Člani Kuda Ludvik Rogan na Tišini za svoje dejavnosti nimajo najboljših možnosti, kljub temu pa so precej prizadevni. Poskrbijo za dostojne programe ob praznikih, pripravljajo pa tudi odrska dela. Skoda, da imajo nekateri tako malo časa.

—frku—

Slike
v banki
in galerijah

V prostorih Jugobanke — ekspoziure v Murški Soboti so na ogled dela likovnega umetnika Endreja Gontérja. Predstavlja se z enajstimi slikami in dodaja poslovnemu vzdušju kulturni utrip, banka pa tako na nevšiljiv način približuje svojim strankam likovne stvaritve domačih likovnikov. Pred Gontérjem je v Jugobanki razstavljal akademski slikar Ignac Međen, ki zdaj pripravlja samostojno razstavo v prvi (mali) dvorani soboške galerije. Ta bo predvidoma odprta od 13. februarja do konca meseca. Prav tako v februarju pa bo Galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec v okviru likovne izmenjave z Gorenjsko na ogled razstava Koloristi 86.

Sočasno z razstavo v Jugobanki pa se Endre Gontér kot član Grupe 676 predstavlja z izbranimi deloma tudi v Razstavnem salonu hotela Radin v Radencih.

bb

Kolesarske steze v večjih naseljih

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Lendava bo v tem letu namenil posebno pozornost tesnejšim stikom s krajevnimi skupnostmi. Sodelovanje sveta in šol je dokaj dobro, toda to še ni dovolj, da bi dvignili prometno kulturo pri vseh občanin. Svet meni, da bi morali v občini in v večjih krajevnih skupnostih zagotoviti sredstva za ureditev kolesarskih stez in signalizacije, da bi bilo kar najmanj prometnih nezd. V nekaterih krajevnih skupnostih so se urejanja kolesarskih stez na najbolj ogroženih prometnih mestih že lotili, kar pomeni, da se tudi v krajevnih skupnostih zavedajo pomena večje prometne varnosti. Da bi bila v krajevnih skupnostih prometna varnost boljša, je potrebno, da zanjo poskrbijo tudi komiteji za SLO in družbeno samozastito.

Jani D.

Promet v posebnih razmerah

Vozniki motornih vozil povprečno reagirajo na določene spremembe v prometu v 0,9 sekunde. Pot, ki jo prevozi vozilo v tem času, je reakcijska pot. Odvisna je od hitrosti vozila. Izračunamo jo, če hitrost vožnje delimo s 4. Na primer: pri hitrosti 50 km je reakcijska pot 12,5 m.

Poglejmo si nekaj primerov v posebnih razmerah:

Varnost vožnje na mokri cesti je precej manjša. Cesta postane spolzka, posebno takoj za tem, ko padaje nanjo prve dolžne kapljice. Pri hitrosti 50 km je dolžina zavorne poti 25 metrov. Če le moremo, se izognimo vožnji na poledeneli cesti, vsaj dotlej dokler ni posuta s peskom ali soljo. Na takšni cesti pri hitrosti 50 km znaša pot ustavljanja 37,5 m.

Nič boljše ni na zasneženi cesti, kjer nam je velikokrat onemogočena še orientacija, posebno v mraku in kadar močno sneži. Vožnja po cestah v takem stanju je več kot nevarna. Ne pozabimo na tehniko upravljanja vozila v takih razmerah. To še tembolj, če nas začne zanašati. Vozilo skušamo obvladati in pazljivo uravnavamo smer. Volan sukamo v smeri zanašanja zadnjega dela vozila. Posebno pazljivo zaviramo na takih cestah. Najprej in največ z motorjem. Šele nato uporabimo nožno zavoro.

J. D.

Mladi miličniki v osnovni šoli Drago Lugarič v Lendavi so med najbolj dejavnimi v občini. Vsako jutro urejajo promet od glavne ceste do šolskega dvorišča, pomagajo pa tudi starejšim občanom pri varnejšem prehodu čez cesto ob šoli. Za svoje delo so bili že večkrat pohvaljeni od komisije za varnost v cestnem prometu pri skupščini občine Lendava. Foto Jani D.

VARNOST IN ELEKTRIKA

Pri uporabi električnih aparatov v gospodinjstvu moramo biti zelo previdni. Ali nam je varnost pri vsakem aparatu in vsaki instalaciji že kar zagotovljena? Žal ne. Varnost in kakovost aparata sta pogoj, da se zavarujemo proti morebitnim nesrečam. Vir napake je navadno na aparatu in instalaciji ter zaščitni elementi imajo nalogo, da te napake čimprej odstranijo, vendar je mogoče tudi obratno. V katerih prostorih je lahko instalacija neposredno nevarna za telesne poškodbe? V suhih ne, pač pa v vlažnih. Najbolj v kopalnici in pralnici, kjer so tla pogosto polita z lužnico, ki dobro prevaja električni tok, na tleh pa stojimo včasih tudi bosi in se pri tem čisto oprijemamo vodovodnih instalacij in ozemljenih kovinskih

predmetov, kot so kopalna kad, pralni stroj, radiator centralne kurjave in podobni elementi. Kuhinji sicer ne prištevamo med vlažne prostore, vendar morajo biti tudi tu instalacije zahtevno izvedene.

Zakaj je električna energija ne-

varna? Zato, ker človeka poškoduje ali celo ubije električni tok, ne pa napetost. Napetost je le pogoj na nesrečo. Če drugega pogoja, toka prek človekovega telesa, ki je vodljivo, ni, poškodbe ne bo.

Likanje je lahko nevarno:

Nepravilno

Pravilno

Istovrstno dotikanje likalnika in radiatorja je nevarno

TEŽAVE LENDAVSKIH GASILCEV

Lendavsko gasilsko društvo, najstarejše v Pomurju, je v zadnjem času zašlo v težave, predvsem zaradi pomanjkanja članstva. Vse kaže, da se mladi ne želijo vključiti v društvo, čeprav se le-to ponaša s tradicijo in dobrimi delovnimi uspehi. Da bi si društvo zagotovilo vsaj normalno obnovo članstva, so skupaj z osnovno šolo

ustanovili društvo Mladi gasilec, to pa seveda ni dovolj. Društvo, ki naj skrbi za požarno varnost v mestu in okolici, ima dokaj sodobno opremo, s katero lahko pomaga pri gašenju požarov in drugih elementarnih nesrečah, s to opremo pa lahko delajo le dobro izurjeni gasilci. V teh dneh bodo dobili še dodatne prostore pri gasilskem

domu, v katerih bodo lahko shranili opremo (nekatera je bila doslej na prostem). Potrebno bo urediti tudi vprašanje oskrbnika gasilskega doma, predvsem pa sistem alarmiranja, da bi lahko gasilci pravočasno posredovali. Za težave gasilskega društva bi se morali bolj zavzeti tudi v krajevni skupnosti.

Jani D.

ŠE O PROBLEMATIKI OSTARELIH

Zaposlili naj bi negovalko na domu

O položaju ostarelih v občini Murska Sobota so v minulem letu na raznih forumih in ravneh razpravljali več kot mesec in pol, temu pričakovano pa so sprejeli tudi številne predloge za spremembo položaja ostarelih. Od predlogov do stvarnih akcij med ostarelimi pa je še daleč. Prvi korak pa je bil vendarle že narejen. Prejšnji teden so po sklepu koordinacijskega odbora za razvojne in druge skupne naloge pri občinski zdravstveni skupnosti ustanovili koordinacijski organ za pomoč ostarelim in pomoči potrebnim občanom, ki bo usklajeval delo raznih institucij, ki že sedaj skrbijo za pomoč ostarelim v tej ali drugi obliki. Po zagnanosti članov tega organa lahko sklepamo, da bodo ostareli poleg papirnih predlogov tudi resnično kaj dobili. In kaj so si zastavili v programu dela? Najprej bodo z anketo po krajevnih skupnostih zbrali podatke o socialnem in gospodarskem položaju ostarelih. Tako bodo dobili predstavno o resničnem in izbrali tiste, ki so potrebni kakršnekoli pomoči. Za člane socialnozdravstvenih komisij po krajevnih skupnostih bodo pripravili seminar, razmišljajo pa tudi — priznajmo, dokaj smelo — o zaposlitvi negovalke, ki bi opravljala nego na domu, zaposlena pa naj bi bila pri Domu oskrbovancev v Rakičanu. Zaenkrat bi delala samo za mesto Murska Sobota, čez čas — in glede na izkušnje s tem delom — bi tako dejavnost razširili v vse krajevne skupnosti.

Razmišljajo tudi o organiziranih delovnih sobotah po vaseh, ko bi ostarelim pomagali: zdravniško, obrtno, negovalno in še kako.

Majda Horvat

V občini 20 vaških vodovodov

Prekrba s pitno vodo je v lendavski občini še kar dobro rešena. Vodno zajetje v Lakošu napaja Lendavo in še vasi: Dolga vas, Trimlini, Perišovci, Centiba, Pince, Dolina, Orešje, Banuta in Mostje. To vodno zajetje upravlja delovna organizacija Gidos. Poleg tega omrežja je v občini še 20 vodovodov, ki jih upravljajo krajevne skupnosti. O pravi kakovosti vode pa je žal nemogoče govoriti, saj rednih, sistematičnih pregledov vodovodnih objektov ni, sanitarna inšpekcija pa opravlja nadzor le občasno. Vaški vodovodi imajo le zaščitno ograjo ob objektu. Nobeden ni širše zavarovan, ni odlokov o zaščitnih pasovih. Pomanjkanje pitne vode je v Lendavi in nekaterih drugih vaseh, ki so prikjučene na ta vodovod. V občini predvidevajo gradnjo novega zajetja pri Gaberju, ki bi zagotovilo dodatne količine vode, s čimer bi se preskrba izboljšala. Vode bo torej dovolj, kakšna pa bo, ali bo higiensko neoporečna? Kaže, da še ne, saj se priprava odlokov za varstveno pasove vleče že dve leti in nič ne kaže, da bi te odloke kmalu sprejeli.

Jani D.

Z uprave za notranje zadeve v Murski Soboti

Minuli teden brez prometnih nezgod

MINULI TEDEN BREZ PROMETNIH NEZGOD

Redkokdaj se zgodi, da v enem tednu na naših cestah ni nobene prometne nezgode. Letos se je to zgodilo prvič, upajmo pa, da ne zadnjič. Kaj je vzrok za minuli miren konec tedna na naših cestah? Vreme je gotovo vplivalo na odločitve voznikov, da so raje ostali doma. Promet je bil redek, pa tudi ceste so bile normalno prevozne.

Ceprav ni bilo prometnih nezgod, pa je bilo v naši pokrajini veliko tatvin, zima pa je vzela štiri življenja.

UKRADEL FOTOAPARATE

Od 16. do 19. januarja je neznan storilec vlomil v prostore Srednje družboslovne šole v M. Soboti. Po nasilnem vlamu je

ukradel dva fotoaparata, dva svetlomera in tri žepne računalnike. Sola je oškodovana za 200 tisoč dinarjev. Za storilecem poizvedujejo.

ZAMIKAL GA JE RAČUNALNIK

23. januarja je neznanec vlomil v Srednješolski center pedagoške usmeritve v M. Soboti. Vlomilec je bil kot kažejo sledovi, kar dobro strokovno podkovan, ukradel pa je računalnik komodore, kasetofon, diske in druge tehnične predmete. Srednješolski center je oškodovalec za 500 tisoč dinarjev. Za vlomilecem poizvedujejo.

UMRLA ZARADI PADCA

19. januarja dopoldne je bila najdena mrtva v svojem stanovanju Marija Koren z Murskega

Vrha. Našla jo je sestra. Pokojna je po ugotovitvah strokovnjakov padla in si hudo poškodovala glavo, zaradi česar je umrla.

DIMNIK POVZROČIL POŽAR

19. januarja v nočnih urah je zagorelo gospodarsko poslopje Karla Muhiča iz Terbegovec. Ogenj je opazil sosed in njemu se je zahvaliti, da ni prišlo do še hujše nesreče. Ogenj je zajel ostrešje gospodarskega poslopja, ki je zgorelo. V poslopju je zgorelo tudi 12 prikolice sena, 4 prikolice slame, 1000 kg koruze v storžih, deske in dva kmečka voza. Škoda je ocenjena na 4 milijone dinarjev. Strokovnjaki so ugotovili, da je požar povzročil star dimnik, speljan ob lesenem hlodu.

TIK PRED DOMOM OMAH-NILA

21. januarja okoli 12. ure so našli v snegu ob pešpoti na Stari Gori Marijo Slana. Pokojna je živela sama, bila pa je vdana uživanju žganih pijač. Bila je v trgovini, kjer se je opila in 80 metrov pred domom v snegu zaspala in zmrznila.

J. D.

ZMRZNIL NA SKEDNJU

22. januarja so našli na skednju gostilne Vidovič mrtvega Stefana Zemljica s Cankove. Zemljic je živl sam, bil je brez zaposlitve, tu in tam je pomagal drugim. Spal je običajno na skednjih in slami. Bil je vdan alkoholu, ta pa je povzročil tudi njegovo smrt. Našli so ga zmrznjenega.

POT SE JE KONČALA V OBCESTNEM JARKU

Invalidski upokojenec Herman Banfi iz Lemerja je živl sam in svojo žalost tolažil v alkoholu. Rad je popival po gostilnah in 22. januar je bil zanj usoden. Ko se je vračal domov, je padel v obcestni jarek, kjer so ga našli mrtvega. Banfi je umrl zaradi podhladitve.

OBLJUBLJENEGA STROJA NI DOBIL

Jože Pernek iz Kušanovec je 14. januarja ogoljufal Antona Jakoba iz Rakičana za 300 tisoč dinarjev. Spreten in zgovoren Pernek je prosil Jakoba 300 tisoč dinarjev kot akontacijo za nakup stroja za brizganje plastične mase. V dogovorjenem času Jakob stroja ni dobil in je goljufijo prijavil.

J. D.

Komisijska trgovina v Lendavi

Pred nedavnim so v Lendavi odprli trgovino, v kateri bodo prodajali rabljeno blago. V zadnjem času je vse večje povpraševanje po rabljenem blagu, ki je še dobro in vendar ceneje pridemo do njega. V trgovini bodo na voljo oblačila, obutev, posoda, kosi pohištva, gospodinjinski in drugi stroji itd. Veliko predmetov je, ki jih ne rabimo, marsikdo pa bi jih kupil. V novi trgovini se je ponudila ta priložnost. Predmete, ki jih želijo občani prodati, morajo seveda najprej dobro očistiti, v prodajalni pa se dogovorijo za ceno. Predmeti, ki jih bodo prodajali, bodo razstavljeni dva meseca, če jih v tem času ne prodajo, jih lastnik vzame nazaj ali pa zniža ceno. Borut Gornjec, ki je trgovino odprl, meni, da je ta za lendavsko občino potrebna in da bo v njej mogoče najti zanimive predmete po ugodnih cenah.

Jani D.

Drugo tekmovanje v motoskiyoringu

Avto-moto društvi Lenart in Gornja Radgona organizirata v nedeljo, 1. februarja 1987, ob 13.00 na Stadionu bratstva in enotnosti v Gornji Radgoni drugo tekmovanje v motoskiyoringu. Na tekmovanju bodo sodelovali krosisti in speedwayisti iz vse države, pričakujejo pa tudi tekmovalce iz sosednje Avstrije. Najprej bodo tekmovali v posameznih kategorijah posebej motokrosisti in speedwayisti v razredih 80, 125 in 250 cm. Tekmovanje pa bodo končali s finalom, kjer naj bi nastopili najboljši posamezniki kategorij in brez smučarjev. Ugodne snežne razmere na Stadionu bratstva in enotnosti v Gornji Radgoni bodo omogočile zanimive vožnje in ljubitelji tega športa bodo prav gotovo prišli na svoj račun tako kot lani. Kako tudi ne, saj bodo nastopili pravi mojstri naših dirkališč.

Zmaga Noršinec v Rušah

V sedmem kolu tekmovanja prve republiške strelske lige — vzvod na Noršinci premagali Pohorski bataljon iz Ruš s 1465:1458 krogov. Posamežno: Bukovec 375, Balaško 369, Horvat 361 in Špindler 360 krogov. Rudnik iz Hrastnika pa je v Ljutomeru premagal domačo ekipo za en sam krog razlike 1439:1438 krogov. Posamežno: Robnik 373,

R. Kapun 358, Filipič 356 in Mihoč 351.
A. Majerič Mb
NORŠINCI 7 6 0 1 10293 12
Hrastnik 7 6 0 1 10238 12
Štore 7 3 0 4 10232 6
Celje 7 3 0 4 10212 6
SI. Gradec 7 3 0 4 10135 6
Hotinja vas 7 3 0 3 8686 6
Ruše 7 2 0 5 10174 4
LIJUTOMER 7 1 0 6 10103 2
Žalec 6 1 0 5 8651 2

Zmaga Vidma, Panonije in Tišine

V sedmem kolu tekmovanja v streljanju z zračno puško v okviru druge republiške lige je SD Jovo Jurkovič iz Vidma v pomurskem derbiju premagala Muro z enim krogom prednosti 1446:1445. Posamežno: Rojko 368, Kocbek 366, Stergar 363 in Šijanec 349 za Videm ter Balaško 367, M. Horvat 364, V. Horvat 358 in Šifnar 356 za Muro. Panonija je premagala Središče Ormož s 1442:1393 krogov. Posamežno: Donša 367, Karo 362, Kovačič 357, Turner 356 krogov. SD Koloman Flisar Tišina pa je dobila srečanje z ekipo Boris Kidrič—Savbar Maribor s 1440:1433 krogov. Posamežno: Pertoci 361, Gider 361, Štefanec 359 in Flegar 359 krogov. Impol iz Slovenske Bistrice pa je premagal SD Štefan Kovač Turnišče z 2:0. Po sedmem kolu vodi Impol iz Slovenske Bistrice s 14 točkami pred SD Boris Kidrič—Savbar Maribor, Panonijo in SD Koloman Flisar po 10, Muro 8, Muto 6, Jovom Jurkovič Videm, Turniščem Prut in Središčem Ormož po 4 ter SD Štefan Kovač Turnišče, ki je brez točke.

Rojko in Gajer prvaka

Občinska strelska zveza Gornja Radgona je organizirala prvenstvo v streljanju z zračno puško. Sodelovalo je 25 strelcev. V članski konkurenci je ekipo zmagala SD Jovo Jurkovič iz Vidma s 1073 krogi pred Elradom 1055 in Avtoradgono 998 krogov. Posamežno: 1. Rojko, 2. Šijanec, oba po 363 krogov, 3. Kocbek (vsi Videm) 357 in 4. Slanič (Elrad) 255 krogov. Mladinci: 1. Gajer 345, 2. Štgar (oba Elrad) 344 in 3. Rojko 293 krogov.

BEDIČEV MEMORIAL

Noršinci in Bukovec

V Murski Soboti je bilo občinsko tekmovanje v streljanju z zračno puško za Bedičev memorial. Nastopilo je 54 strelcev iz 13 družin. V ekipni konkurenci je zmaga SD Noršinci z 2722 krogi pred SD Koloman Flisar Tišina 2700, Muro 2677, Panonijo 2638, Gancani 2632, Grafičarjem 26313, Krko Salovci 2578, Sebeborci 2583, SD Goričko Kančevci 2566, ABC Pomurko 2541 in SCT 2082 krogov. Posamežno: 1. Bukovec (Noršinci) 554, 2. Pertoci 550, 3. Gider (oba Tišina) 549, 4. Balaško (Mura) 547 in 5. Horvat (Noršinci) 547 krogov.

SMUČANJE

Tečaj in tekmovanje

Osnovna šola Karla Destovnika-Kajuha iz Murske Sobotice je v Zavadnju pri Šoštanju pripravila smučarski tečaj, ki se ga je udeležilo 40 učencev. Po končanem tečaju pa so tekmovali v veleslalomu. Pri ml. pionirjih je zmaga Sapač pred Magdičem in Žilavcem. Pri ml. pionirkah je bila prva Denkova pred Gasparjevo in Marzinčev. V konkurenci st. pionirjih je bil najboljši Počič pred Berdenom in Hubarjem. Pri st. pionirkah pa je zmaga Čerpnjakova pred Tanškovo in Husarjevo.

V Gresovščaku 65 tekmovalcev

Partizan Železne Dveri je pripravil v Gresovščaku tekmovanje v veleslalomu, ki se ga je udeležilo 65 tekmovalcev, ki so se pomerili v štirih starostnih kategorijah. Tekmovanje si je ogledalo okrog 300 ljubiteljev smučanja.

Rezultati — do 10 let: 1. Balažič, 2. Vrbnjak, 3. Kavčič; do 15 let: 1. Stanjko, 2. Hriberščak, 3. Bukovec; člani: 1. Slokan, 2. Karba, Stanjko; veterani: 1. Kavčič, 2. Balažič in 3. Mlakar.

V Pečarovcih najuspešnejši Sever

Mladina in gasilci iz Pečarovec so preteklo nedeljo pripravili tekmovanje na snegu, ki se ga je udeležilo 52 smučarjev, tekmovali pa so za pokal krajevne skupnosti Mačkovič. Prireditev si je ogledalo okrog 500 ljubiteljev smučanja. V veleslalomu je zmaga Žido (Bodonci) pred Gombocem (Salamenci) in Horvatom (Pečarovci). V smuku je bil prvi Tratar (Moščanci) pred Židom (Bodonci) in Barbaričem (Salamenci). V smučarskih skokih pa je zmaga Šinko s 23 metri pred Severjem 22, Vrečičem 20,5, Horvatom (vsi Pečarovci) 20 in Žekšem (MS) 20 metrov. V kombinaciji pa je zasedel prvo mesto Rudi Sever z 69 točkami pred Francem Šinkom (oba Pečarovci) 54, Andrejem Židom (Bodonci) 45, Francem Hadlerjem (Salamenci) 43 in Zoranom Žekšem (MS) 42 točk.

ŠAH

Turnir v Puconcih

Šahovska sekcija Partizana Puconci prireja v soboto, 31. t. m., v gostilni Kuhar v Puconcih šahovski turnir. Turnir se bo začel ob 14. uri. Vabijo k sodelovanju.

ATLETIKA

LETOS ŠE BOLJŠI

Člani AK Pomurje iz Murske Sobotice, ki se že nekaj časa pripravljajo na novo sezono, bodo imeli že čez nekaj dni pregledna dvoranska tekmovanja v Celju. Po mnenju trenerja tov. Lebarja so tokrat pomurski atleti in atletinje boljše pripravljene kot prejšnje sezone, saj je bil plan doslej uresničen okrog 90-odstotno. Vadijo šestkrat tedensko v dvorani Mure, z utežmi pa v lastni telovadnici. Zelo marljivo so v pripravljalnem obdobju delale tudi atletinje in, kot kaže, bo klub imel tudi žensko štafeto 4 x 100 m. Največ letos pričakujejo od Pergerjeve na srednjih ter Stefanečeve na kratkih progah. Ne gre pa pozabiti tudi na Slugovo, ki se je po nekaj letih zopet vrnila na atletsko stezo. Znano je, da je za Balekom, Flisarjem, Kodilo in še nekaterimi nastala vrzel med tekači na dolge proge. Poleg Kodile, ki bo tudi le-

tos nastopal, je treba omeniti Grabarja in Korčulanina, ki tudi v teh težkih vremenskih razmerah pridno vadita. Ker so atleti in atletinje zelo mladi, si lahko letos največ obetamo v mladinski konkurenci v republiškem in državnem merilu. Minulo sezono je tu največ dosegel Pebjan (prvi na 200 m v Sloveniji in tretji na 300 m v državi). Poleg finala APS na tihem tudi upajo na sodelovanje v finalu APJ. Pri tem so glavni adut šprinterji, od katerih je pričakovati rezultate na 100 m pod 11,00. Pri tekačih na dolge proge bi se morali približati rezultatu pod 15:00 na 5.000 m oziroma 32:00 na 10.000 m. Pričakujejo pa tudi dobre uvrstitve v štafeti 4 x 100 m in na republiškem prvenstvu v malem maratonu. Pa tudi atletinje so sposobne izboljšati pomurske rekorde.

G. G.

ODBOJKA

Turnir pod pokroviteljstvom Radenske

V soboto, 31. januarja 1986, ob 9. uri bosta v telovadnicah Mure v Murski Soboti in osnovne šole 17. oktobra v Beltincih moška odbojarska turnirja. V predtekovanju se bodo v telovadnici Mure pomerile ekipe: Pomurja, Radenske in Stilla iz Szombathelya, ki je član druge madžarske lige. V Beltincih pa bodo igrali: Ljutomer, Ingolstadt iz ZR Nemčije in Jedinstvo iz Cakovca. Sklepna tekmovanja pa bodo v telovadnici Mure v Murski Soboti. Pokroviteljstvo je prevzela Radenska.

KEGLJANJE

Poraz Radenske v Ljubljani

V šestem kolu tekmovanja republiške moške kegljaške lige je Slovan v Ljubljani premagal Radensko z rezultatom 5249:5197 podrtih kegljev. Najuspešnejši v ekipi Radenske je bil Miro Ster-

žaj, ki je podrl 942 kegljev, sledijo: Hari Steržaj 900, Kaučič 889, Horvat 851, Drvarič 821 in Mudjar 793 podrtih kegljev. Radenska, ki ima zaostalo tekmo z mariborskim Konstruktorjem, igra v naslednjem kolu doma z ekipo Hidra.

ŠAH

Polana pred Genterovci

V Črenšovcih so odigrali tretje in četrto kolo tekmovanja krajevnih skupnosti lendavske občine v šahu. Rezultati: 3. kolo — Lendava:Genterovci 2:2, Črenšovci:Dolga vas 2,5:1,5, Lakoš:Petišovci 0,5:3,5, Gorice:Polana 1:3. Rezultati: 4. kolo — Lendava:Lakoš 3:1, Črenšovci:Genterovci 1:3, Petišovci:Polana 1,5:2,5, Gorice:Dolga vas 1:3 in zaostalo srečanje Polana:Dolga vas 3:1. Vodi Polana z 12,5 točke pred Genterovci 11, Petišovci 9 točk itd. Zadnji turnir bo v nedeljo v Genterovcih.

Presenetljivo vodi Vuk

Na prvenstvu šahovskega društva Lendava so odigrali tretje in četrto kolo. Rezultati — 2. kolo: Žilavec:Toplak 1:0, Doma:Vuk 0:1, Vida:Štrbad remi, Verž:Božič 0:1, Todorovič:Djukač 0:1, Gerencar prost. Rezultati: 3. kolo — Štrbad:Verž 1:0, Vuk:Vida 1:0, Toplak:Doma 1:0, Gerencar:Žilavec remi, Božič:Todorovič preloženo, Djukač prost. Po treh kolenih je presenetljivo na prvem mestu Vuk s 3 točkami.

Vodita D. Hari in A. Kos

Na odprtem prvenstvu šahovskega društva Radenska—Pomurje iz Murske Sobotice so odigrali sedmo kolo. Izidi — A. Kos:D. Hari remi, B. Kovač:Režonja remi, Nerat:B. Hari 1:0, Gaber:Božič 0:1, Gabor:F. Kuhar 0:1, A. Kuhar:Vida 1:0, Žalik:M. Kovač 1:0, P. Kelemen:Štrbad 0:1, A. Kelemen:Vučko 1:0, J. Kuhar:Perdigač 0:1 in Kerec:Matjašec 1:0. Po nepopolnem sedmem kolu vodita Danilo Hari in Alojz Kos s po 5,5 točke pred Režonjo in Božičem po 5, Borisom Kovačem in Ferijem Kuharjem po 4,5 točke itn.

AKTUALNO V TELESNI KULTURI

Pestro mednarodno sodelovanje

Pomurske telesnokulturne organizacije so v zadnjih letih razvile pestro mednarodno sodelovanje. Poseben poudarek dajejo sodelovanju z društvi naših delavcev na začasnem delu v tujini in obmejnemu sodelovanju, predvsem s telesnokulturnimi organizacijami v sosednji Madžarski in Avstriji. Uveljavili pa so tudi nekatera srečanja na kakovostni ravni. Telesnokulturne organizacije iz soboške občine sodelujejo z društvi Lastovka iz Ingolstadt, Slovenijo v Zahodnem Berlinu in Muro v Bönningheinu. Radgonska občina ima stike z društvom Miško Kranjec v Erlangenu, lendavska s Slavijo v Dornbirnu, Ljutomerska pa z društvom Ivan Cankar na Dunaju. Najpestrejši program mednarodnega sodelovanja ima soboška občina. Odbojarski klub Pomurje sodeluje z moško in žensko ekipo Olimpije—Terpin iz italijanske Gorice, Ingolstadt in Spartakusom iz Szombathelya. Društvo za rekreacijo in šport invalidov Murska Soba se že vrsto let družijo s sorodno organizacijo iz Szombathelya. Namiznoteniški klub Soba je navezal stike z Beljakom in Celovcem, Fleisingom, Slovenijo iz Zahodnega Berlina in Szombathelyem, košarkarski klub Pomurje pa s Savario iz Szombathelya, Volanom iz Zalaegerszega, Spartakom iz Miyave in Sparkasso iz Weitzsa. Kolesarski klub Pomurje sodeluje s kolesarji iz Avstrije, Madžarske, Italije in ČSSR, šahovsko društvo Radenska—Pomurje s šahisti iz Sarvarja, Gradca in Pliberka, rokoborski klub Pomurje pa na športnih igrah treh dežel v Szombathelyu, na mednarodnem turnirju na Dunaju in Mörbachu. Soboški judoisti izmenjujejo srečanja z Ingolstadt, Szombathelyem in Wagnu. Nogometne ekipe imajo stalne stike z obmejnimi klubi na Madžarskem in v Avstriji. Rokometašice Beltinke in rokometaši Bakovec sodelujejo z Monoštom in Reinbachom, atletski klub Pomurje pa ekipami iz Szombathelya, Ingolstadt in Jenersdorfa. Nogometni klub Mura ima stalna srečanja z ekipami iz Monoštra, Körmenda, Lipnice, avstrijske Radgone, Feldbacha, Ferlinga in Gradca. Kegljarski klub Radenska se udeležuje srečanj z ekipami iz Szombathelya, Erlacha in Stuttgarta. Brodarsko društvo Mura iz Kroga ima stike s tekmovalci z Madžarske in iz Avstrije. Zveza tabornikov soboške občine sodeluje z zamejskimi Slovenci v Porabju, Zveza telesnokulturnih organizacij občine Murska Soba pa z uradom mesta Szombathely na strokovnem področju. Telesnokulturne organizacije iz lendavske občine imajo pestre stike s klubi sosednje Madžarske v nogometu, rokometu, judu, kegljanju, tenisu in šahu. Društva in klubi iz radgonske občine sodelujejo s športniki in športnicami iz avstrijske Radgone in Brucka.

K rekreaciji pritegniti čim več zaposlenih

Delavsko športno društvo Mura iz Murske Sobotice praznuje 10-letnico delovanja. V tem času je društvo razvilo različne oblike športne rekreacije med zaposlenimi in doseglo nekatere tekmovalne uspehe. Kljub ugodnim možnostim za športnorekreativne aktivnosti, pa se v le-te vključuje premalo zaposlenih. O dejavnosti, uspehih in problemih smo se pogovarjali s predsednikom društva, Tugom Frajmanom.

— Kakšno vlogo je opravilo športno društvo v vaši delovni organizaciji v desetletnem obdobju?

»Naše športno društvo je bilo ustanovljeno na pobudo delavcev, ki so si želeli organizirane oblike rekreacije. Ob ustanovitvi je delovalo šest sekcij: košarkarska, rokometna, nogometna, odbojarska, kegljaška in strelska. V začetku delovanja smo se srečevali s težavami, saj nismo imeli potrebnih športnih objektov. Z zgraditvijo telovadnice in zunanjih športnih površin, ki jih je sedaj okrog 6.000 kvadratnih metrov, zlasti pa z zaposlitvijo športnega rektorja, so se aktivnosti zelo povečale. Poleg že naštetih so bile ustanovljene še sekcije za namizni tenis, tenis, kolesarstvo, športni ribolov, smučanje in šah, tako da trenutno deluje dvanajst sekcij. Delajo različno, kar je v veliki meri odvisno od vodje sekcije. V lanskem letu je v društvu aktivno delalo okrog 200 članov, tekmovanj in srečanj pa se je udeležilo okrog 800 delavcev in njihovih družinskih članov. Osnovna usmeritev delovanja našega društva je množična rekreacija v prostem času, dejavnosti pa omogočamo tudi sku-

pinam in posameznikom, ki želijo napredovati na tekmovalnem področju. Lep zgled za to je naša strelska sekcija, katere ekipa uspešno nastopa v drugi republiški ligi. Poleg tega pa skrbimo tudi za rekreacijo naših delavcev med letnimi dopusti v Rovinju, v zimskem času pa ob koncu tedna tudi na Pohorju. Sicer pa je naša delovna organizacija že sedemkrat postala zmagovalca delavskošportnih iger soboške občine. Pred nami smo v naši delovni organi-

zaciji uvedli tudi rekreativne aktivnosti med odmorom, ki pa so lani zamrle.«

— V času delovanja društva ste dosegli vidne rezultate, vendar se premalo zaposlenih vključuje v možne oblike rekreacije. Kaj je vzrok?

»Res je. V zadnjih treh letih opažamo upadanje števila udeležencev v naših programih. To potrjujejo tudi podatki. Leta 1984 je v aktivnostih sodelovalo 1259 udeležencev, leta 1985 jih je bilo 1020, lani pa samo 820. Vzrok za takšno stanje je v pomanjkanju prostega časa in pa oddaljenosti od naših špor-

tnih objektov. Eden od vzrokov pa je tudi ta, ker so v naši delovni organizaciji zaposlene pretežno ženske, ki jih je težko pritegniti k rekreaciji. Upadajoča števila udeležencev v športnorekreativnih aktivnostih je v nasprotju z našimi usmeritvami in programi. Zato si prizadevamo, da bi telovadbo ponovno uvedli v učni načrt našega centra za usposabljanje kadrov. Pripravljamo pa tudi nekaj skupnih akcij, kot so izleti, trimske akcije in drugo, kjer bi zaposlene seznanili s koristnimi športne rekreacije. Med nekaterimi zaposlenimi je namreč mnenje, da v našem športnem društvu gojijo samo tekmovalni šport, kar pa ni res.«

— Rekli ste, da pripravljate nekatere skupne akcije. Kakšen je torej vaš letošnji program?

»Kot sem že povedal, je naša osnovna usmeritev v društvu povečati zanimanje med zaposlenimi za športno rekreacijo in jih pritegniti k aktivnostim. Po programih posameznih sekcij je letos predvideno več različnih srečanj in tekmovanj. Posebno skrb pa bomo namenili medbrigadnim srečanjem v raznih panogah, delavskošportnim igram v občini in športnim igram Mure med tozdi. Udeležili se bomo tudi športnih srečanj — tekstilad z bližnjimi delovnimi organizacijami in pa z nekaterimi drugimi organizacijami, ki so že tradicionalna. Skrbeli bomo tudi za aktivnosti med letnimi in zimskimi dopusti ter si prizadevali za ponovno uvedbo rekreativnih odmorov med delom.«

Feri Maučec

Feri Maučec

?????? NA VAŠE VPRAŠANJE STROKOVNI ODGOVOR

NASVET ZA MOŠKE

BOJ Z OGRICI

Če vas še ne motijo suha koža in gube, vas mastna in nečista koža gotovo zelo ježi. Sprizgajni bi se celo z obiskom drogerije, če bi le vedeli, na koga se obrniti in kaj kupiti...

Čistilne kreme: uporabljajte jih pred britjem zjutraj ali zvečer, ker gladijo, čistijo in izboljšajo vrhno plast kože. Vse, kar morate narediti, je nanesti kremo na obraz, zlasti čelo, nos in brado, in jo sprati z veliko vode. Od tipa vaše kože je odvisno, kako pogosto jo boste uporabili (za mastno kožo zadostuje čiščenje dvakrat na teden). Koža bo lepša, če jo boste po čiščenju namazali še s hidratantno kremo.

Maske: maske na osnovi kafe ali mentola odstranjujejo nečistočo, zapirajo pore in gladijo poteze. Če ste si nespretno stiskali ogrce, bo maska pomirila kožo in skoraj zbrisala sledove vaše obdelave.

Vodice za po britju: krčijo pore. Ker vsebujejo več ali manj alkohola, izberite tako, ki ustreza vašemu tipu kože.

Obisk pri kozmetičarki: čiščenje kože pri kozmetičarki je nenadomestljiva nega. Samo ona vas lahko brez sledov reši ogrcev, ki so preživeli vse kreme in maske. Poleg tega vam bo kožo razkužila in zmasirala. Danes številni frizerski in kozmetični saloni skrbijo tudi za moške. Ne bojte se, zato ker ste negovani, vas ne bo nihče gledal postrani.

Dermatologov nasvet: današnja kozmetika misli tudi na moške! Izdelki so praktični, neodišavljivi, prilagojeni moški koži, ki je debelejša in mastnejša od ženske, njihova uporaba je hitra in preprosta. Za svežo polt je potrebna samo redna nega.

Mačka v stanovanju

V marsikaterem gospodinjstvu, kjer sicer nima primerne prostora za psa, pa čeprav manjše pasme, se bo našlo dovolj prostora in dovolj časa za mačko.

Mačke ni treba voditi na prosto. Če jo navadimo na čistočo v stanovanju že v prvih tednih, ne bomo imeli z njo nobenih težav. Že takoj v začetku ji dajmo v primeren kot v sobi plitek zabojček, ki ga napolnimo s peskom, ki dobro vsrkava nesnago in vlago. Ko mlado mucko navadimo, da zna poiskati svoj zabojček in ne pušča več lužic po tleh, lahko zabojček prestavimo na balkon. Če boste redno menjali pesek v zabojčku, ne bo širil smrada. Glede prehrane je mačka precej manj zahtevna kot pes, vendar pa tudi mačka potrebuje vsak

dan reden obrok živalskih beljakovin — mesnih odpadkov, drobovine, pa tudi sveže jajce ali skuto.

Na našem »mačjem trgu« glede pasem ni veliko izbire. Za povprečnega ljubitelja bo zadovoljal kar navaden domači maček in ne bo težko najti črnega, belega, tigrastega ali lisastega. V zadnjih letih je vse več siamskih mačk, ki imajo sicer podobne navade kot domača mačka, vendar se od nje nekoliko razlikujejo. Pred leti so bile ponekod zelo v čisti angorske mačke z dolgo dlako, vendar jih ne priporočamo tistim, ki nimajo res dovolj časa za zamudno krtačenje in česanje njihovega dokaj občutljivega kožuščka. Za družino in dom

Žolčni kamni

Žolčna vrečka je hruškaste oblike in leži med režnji jeter. V njej se nabira žolč, s holesterolem bogat prebavni sok, ki ga izločajo jetra in se iz vrečke izloča v tenko črevo po vsaki jedi.

Pri mnogih ljudeh se žolč tako zasiti s holesterolem, da ta ne more ostati raztopljen, temveč se strdi v delčke, ki se polagoma zlepljajo v večje kamne. Žolčni kamni pogosto ne povzročajo nobenih simptomov, včasih pa jih žolč odnese s seboj in obično v žolčevodu. Največjo možnost, da dobijo žolčne kamne, imajo ženske, ki so rodile, nato debeli ljudje, ki se običajno hranijo z živalskimi maščobami, in ljudje, starejši od 60 let.

Za zmanjšanje nevarnosti žolčnih napadov so od nekdaj svetovali hrano, ki vsebuje malo holesterola in maščob, in ta napotek še vedno velja. Nekateri raziskovalci povezujejo nevarnost žolčnih kamnov s hrano z mnogo sladkorja ali prečiščenih ogljikovih hidratov.

Domači recepti

V uredništvo je prispelo nekaj domačih receptov, kar nas zelo veseli. Veliko različnih jedi je, ki jih še ne poznamo, tudi v naši pokrajini, zato bo prav, da se nam oglašate, pošljete svoje recepte, najboljše bomo objavili. Za danes pa objavljamo, kako se pripravljajo SOBOŠKA ENOLONČNICA.

Za jed ptorebujemo: 1 kg krompirja, 30 dag mleto svinjine, pol kilograma stročjega fižola, 1 dcl smetane, 1 do 3 jajca, 2 jedilni žlici masti, 3 dag moke, 1 dcl mleka, 1 dag kondenz. Paradižnika, 2 dag sira, sol in vegeto po okusu.

Prilava: Olupljen krompir prerežemo na četrtinke in ga pečemo ločeno od mesa. Fižol kuhamo v osoljeni vodi do mehkega in mu dodamo česen. To ocedimo in damo maso na meso. Ostali masti dodamo moko, pomešamo in naredimo omako. Ob stalnem mešanju pri slabem ognju dodamo jajčka in smetano. Na koncu na površino posipamo sir in pečemo do rahlo rjave barve.

ŠUMADIJSKI ČAJ PROTI PREHLADU

Prehlad ni prijeten za nikogar, zmanjšuje delovno energijo, ljudi spravlja v živčnost. Za boj proti prehladu je veliko receptov, vsak si pripravi zase predvsem tople tekočine, toda prehlad bo prenehal le, če bomo za dan ali dva obležali doma in pili veliko tekočine, tople seveda. Eden izmed toplih zvrkov je tudi šumadijski čaj, ki morda hitro pozdravi prehlad. Kaj potrebujemo za pripravo tega čaja?

1 dcl žganja (najboljša je slivovka),
1 dcl vode,
2-3 žlice sladkorja,
po želji klinčki ali cimetova skorja.
Šumadijski čaj pripravimo: sladkor spravimo, vlijemo nanj mešanico vode in žganja. Kuhamo še 4 ali 5 minut. Po želji lahko dodamo klinčke ali cimetovo skorjo.

Skrbimo za naše telo

Če vas piči komar ali osa, pičeno mesto natremo s sladkorjem ali soljo.

Suhi in slabotni ljudje se po boleznih okrepijo in odebelijo, če izpijejo zjutraj pred zajtrkom skodelico vročega mleka, v katero damo žlico raztopljenosti masti ali masla. To naj storijo tudi zve-

čer pred spanjem. Uspeh prese-
neča! V 14 dneh pridobi suh človek 1 kg, pozneje pa več.

Če brizgne apno v oko, izmivamo oko s čisto vodo, ki smo ji dodali 2 žlici čistega kisa na 1 liter vode.

Vročino hitro zmanjšamo, če damo na čelo in sence narezano citrino.

RECEPT ZA VAS

Vegetina biskvitna rolada

V mleko dajte vegeto in sol. Ko mleko zavre, počasi dodajate moko in med kuhanjem neprestano mešajte, da se zmes zgosti. Nato jo umaknite s štedilnika in postopoma dodajate rumenjake za rumenjaki, na koncu pa oarhalo vmešajte stepen beljak. V dobro namazan pekač vlijete zmes in pecite v ogreti pečici. Pečen slan biskvit vzemite iz pekača, položite ga na krpo, premažite z nadevom in še vročega zvijte v rolado. Ponovno postavite v pečico, prelijte s kisló smetano in pecite 10 minut. Za pripravo biskvita potrebujete: 100 g moke, 4 dl mleka, 5 jajc, eno žlico vegete, sol. Za nadev potrebujete: skuhajte dva para klobas in jih zmeljite, dodajte smetano, sol, poper, sir in peteršilj ter vse dobro zmešajte.

Nadev lahko pripravite iz ostankov raznih suhomesnatih izdelkov, pečenega mesa, kuhanega piščanca, zelenjave, sestavine zanj pa morate zmleti, zmešati in začiniti po želji.

iščemo manekene

VABIMO NA AVDICIJO
ZA MANEKENKE IN MANEKENE

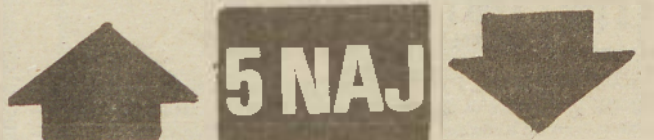
vse mlade, ki imajo veselje in smisel za javno nastopanje in so višji od 173 cm

AVDICIJA BO DNE 2. FEBRUARJA OB 17 URI
V PISARNI BLAGOVNICE

TOZD IZBIRA

Potrošnik
murska sobota

RADIO MURSKA SOBOTA

vsak petek v oddaji 21 232

LESTVICA TEGA TEDNA:

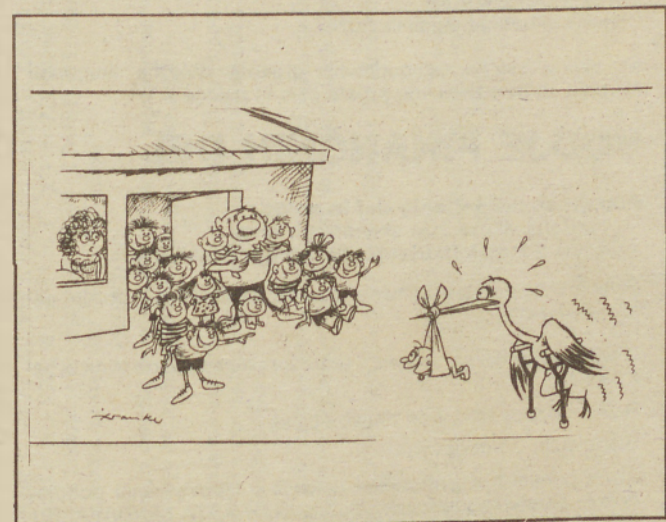
LESTVICA TEGA TEDNA:

1. You're in the army now — Status Quo
2. Moj Brane — Simona Vodopivec
3. Pod oknom sem stal — Don Juan
4. I wanna wake up with you — Boris Gardiner
5. Ne joči — Miha Balažič

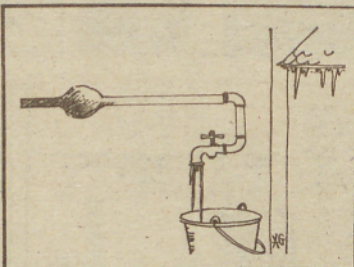
Lestvica nastaja s sodelovanjem hi-fi video studia na Kidričevi 25, telefon 25 577, 69000 Murska Sobota.

Glasovnice-dopisnice pošljite na naslov: Radio Murska Sobota, Titova 29/1, 69000 Murska Sobota, s pripisom: za 5 naj.

NAŠA RISBA — VAŠ PRIPIS

Duhovite pripise k novi risbi pošljite najkasneje do četrta, 5. februarja na naslov: VESTNIK, Titova 29/1, 69000 MURSKA SOBOTA. Objavljene pripise honoriramo.

- Revica, pa niti ne ve, kateri je oče. (Alojzija Ž.)
- Sedaj še gre, le kako bo šlo skozi vodovodno pipo? (Srečko R.)
- Kdor varčuje z elektriko, popravlja vodovod! (Martin M.)

SESTAVIL MARKO NAPAST	ANGLEŠKI PISATELJ KRIMINALNI ROMANOV	INDUSTR. MESTO V VZHOJNI ANGLIJI	VULKAN NA SICILII	TRD KAMEN	DRUGO NAJVEČJE MESTO V KANADI	TUJE ŽENSKO IME	ZEMLJE- VID
SOFOKLE- JEVA TRAGEDIJA							
VELIKO MESTO V MICHIGANU (ZDA)							
VISOK OFICIRSKI ČIN							
STAREJŠI BELGJSKI POPEVKAR IT. RODU						AVSTRIJA	ODDALJE- NOST
RISTO SAVIN			ANŽA PO NEMŠKO KOŽARSKI POGLAVAR				
WEST	HRVAŠKO M. IME PISATELJ LEONOV						STARO- GRŠKO MESTO V TRAKIJ
ŽENSKI PEVSKI GLAS				SLAVILNA PESEM			
SLOVITA POP PEVKA (AMANDA)				GOVORNIK			
GLAVNO MESTO TOGA					SIBIRSKI VELETOK		
PISATELJ FRANCE					GADOLINEJ ŠIROK PAS PRI KIMONU		
OPEKASTO RDEČA RARVA IM RUDNINA							
AMERIŠKI FILMSKI KRALEČ NELSON			CESTNI ZAVOJ, OKLUK				

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: autimon, nervoza, tonalit, oro, Ema, nova, Ik, imovina, Na, Isar, gujat, Oto, SA, linolej, ikebana, čas, kos.

Dinar potuje

Nekoč, ko sem bil nov, sem bil zelo lep. Svetil sem se kot zlato. Bil sem vesel, ker sem bil tako čist in lep. Drugi so bili že umazani. Vsi so se skrivali pred mano. Iz tovarne so me dali v banko. Iz banke me je dvignila neka žena. Imela me je v denarnici. V njej je bilo dosti drugega denarja. Šla je v trgovino. Z denarjem je plačala stvari, ki jih je kupila. Tudi mene je dala blagajničarki. Tako sem nekaj časa ostal v blagajni. Blagajničarka me je dala nekemu fantu. Ta je imel denar kar tako po žepih. Ker pa je imel strgan žep, sem padel iz žepa. Fant tega ni opazil. Obležal sem v blatu. Bil sem žalostne, ker me nihče ni pobral. Hodili so po meni. Mimo je prišel otrok. Ko me je zagledal, me je pobral. Zelo se je razveselil. Tekel je domov.

Doma me je pokazal očetu in mami. Potem me je spustil v hranilnik. Ker je bil hranilnik poln, je šel z mano na banko. Tam sta denar vložila. Tako sem spet prišel nazaj na banko.

Ksenija Zver, 4. a
OŠ Odranci

Živ-žav na snegu

Zjutraj, ko sem se zbudila, sem zagledala, da je zunaj vse belo. Čez noč je zapadel sneg, beli sneg. To bo veselje, sem si mislila. Hitro sem šla v šolo. Tam je bil vesel živ-žav. Moji sošolci so se kepali. Kepo sem tudi jaz dobila v glavo. Nekateri so

bili mokri od snega. Poskusila sem narediti kepo. Ni se preveč dalo, ker je bil sneg še mehak. Kepe letijo sem ter tja. Vse je veselo in razigrano. Sneg pa še vedno naletava.

Nataša Šmodiš, 5. b
OŠ Bakovci

PESEM O ZIMI

Bele snežinke plešejo,
mi se veselijo kepamo.
Jožek, Mišo, Teja, jaz,
vsi rdeči smo v obraz.

Spet so bela tla,
saj je zima k nam prišla.
Uboge ptičke lačne so,
mi jim pa zrnja natrosimo.

David Založnik, 5. r,
OŠ Kapela

ZANIMIV OBISK

S sošolko Kornelijo sva se odločili obiskati Marijo Gomboc iz Murske Sobotice, da ji zastaviva nekaj vprašanj. Kupili sva nageljčke in pot pod noge. Veselo naju je pozdravila in se razveselila sopska. Potem je stekel pogovor.

— Kako se počutite v tem bloku?
— Tu je kar v redu. Soseda mi prinese vse, kar potrebujem, ker sama več ne morem.
— Vas kdo obišče?
— Vsi so se razšli in me ne obiščejo več. Nobeden se ne spomni name.
— Kako pa je kaj z vašim zdravjem?
— Slabo vidim in slisim, pa tudi noge me ne držijo več.
— Dobivate dovolj pokojnine?
— Toliko, da imam vse, kar potrebujem. Dobim je le 40.000.— din.

— In kako shajate s tem?
— Res je, dosti moram plačevati za stanovanje in elektriko, pa vseno gre.
Povedala nama je tudi, da ji to megljeno vreme ni všeč. Vprašali sva jo, če potrebuje kaj iz trgovine. Prinesli sva, kar je rabila.

Ker nama je zmanjkalo vprašanj, sva se poslovili in odšli domov.

Melita Makari in Kornelija Abraham, 8. a
OŠ Edvard Kardelj, Murska Sobota

STRAH

Le to si moramo zapomniti,
strah je votel in okrog nič ga ni.
Toda ljudje se bojimo,
da ne zbolimo,
da slabe ocene ne dobimo,
da napak ne naredimo...
Tudi teme se bojimo,
pri vsem tem pa vsakdo pozabi,
da strah je votel, okrog pa nič ga ni.

Kornelija Abraham, 8. a
OŠ Edvard Kardelj, M. Sobota

Pogovor z ansamblom Confort

Po jelkovanju na naši šoli se nama je ponudila lepa priložnost za pogovor z našimi gosti, ansamblom Confort. Gotovo ga poznate, če pa še ne, se boste pa že še seznanili z njim. Sestavljajo ga mladi fantje: Pištek, Silvo, Ivan Jože, Peter, njihova desna roka pa je menežer Miran. Pa prisluhnite našemu pogovoru.

— Fantje, kdaj se je rodil vaš

ansambel in čigava je bila ideja za združitev?

— Združili smo se pred petimi leti, vendar brez kakšne posebne ideje.

— Kje vadite? Imate kdaj glasnosti težave s sosedi?

— Vadimo pri enem izmed nas doma. Po dogovoru seveda. Do zdaj težav še nismo imeli, sploh pa ne s sosedi. Ti nas včasih še pohvalijo.

— Danes ste čudovito igrali vse vrste popevk, tudi tuje. Imate morda tudi kaj svojih popevk?

— Seveda, tudi svoje imamo. Glasbo in tekst pa zapiše kdo izmed nas. Največkrat nam pri tem pomaga Miran.

— Kaj bi storili, če bi vas na plesu kdo zaprosil za popevko, vi pa je ne bi znali igrati?

— Mi bi mu kar mirno povedali, da je ne znamo in mu zaigrali kaj drugega. Upamo pa, da bo takih, nam neznanih popevk iz dneva v dan manj.

— Na plesišču ste zagledali neko lepoticico in ne morete odvrti oči od nje. Kaj takrat?

— Nam se še kaj takega ni zgodilo, lahko pa bi se. No, takrat bi sigurno gledali le njo. Preveč bi se zatopili v misli in morda celo pozabili, da smo na odru. Lahko, da bi se kateri zmotil pri igranju.

— Zakaj pa nimate pevke?

— Do zdaj še nobene »primerne« nismo našli. S tem pa ne mislimo nobene dobre pevke žaliti. Morda pa bo nekoč prava za nas tudi prišla.

— Komu in kje najraje igrate?

— Ker smo sami mladi, se med mladino najbolje počutimo. Radi gremo pa tudi kdaj v DISCO.

— Ste si zastavili kakšne posebne cilje?

— Kot vsaka glasbena skupina si tudi mi želimo posneti in izdati ploščo.

Mateja in Erna, 8. a
OŠ 17. oktober, Beltinci

Moja sestra

Moji sestrici je ime Nataša. Stara je 4 leta in pol. Hodi v vrtec v Gornjo Radgono. V vrtcu se naučijo veliko lepih pesmic. Večkrat zapoje kakšno pesmico doma.

Ko pride iz vrtca, se preobleče in naje. Potem gre risat ali pisat in mi pravi, naj bom tovarišica. Moram ji povedati kot učiteljica, če je dobro napisala. Zelo se imava radi.

Jerica GOLOB
COŠ Jože Kerentič, Gor. Radgona

Moj prijatelj

Vsak človek ima prijatelja, ki mu pomaga, z njim si deli žalost in veselje.

Moj prijatelj, ki ga kličemo Frici, je suh, srednje velik, z lepimi ravnimi blontnimi lasmi, pod katerimi se skrivajo bleščeče in zapeljive rjave oči. Je dovolj postaven in se moderno oblači, zato ima tudi pri dekletih razne prednosti. Po naravi je nekako bolj nemiren, saj mnogokrat v gruči zaslišiš prav njegov glas. Zelo je aktiven v raznih krožkih, kjer je posebej z ekipo pa tudi posamezno imel dosti uspeha. Drugače je dobrega srca in z mano deli mnoge stvari. V šoli je odličnjak, posebej pa mu leži zgodovina in fizika. Ko igrata nogomet ali košarko, včasih izgubi živce upravičeno, včasih pa tudi ne. Lahko rečem, da je precej svojevredljiv in se zgodi ne le malokrat, da naredi kako bedarijo. Ne morem reči, da je skromen, a vendar je vesel vsakega majhnega darila. Naj se vrnem k šoli, kjer tudi zaradi slabše ocene včasih izgubi živce, a tudi dobro oceno praznuje na svoj način. Upam, da bi ga mnogi iz tega opisa spoznali, saj res ne vem, kaj naj še napišem. Takega prijatelja, kot je Attila, bi moral imeti vsak človek. Attila je eden redkih, ki pomagajo v težavah, kajti pravega prijatelja spoznaš v trenutkih, ki zate niso bleščeči.

SIMON LACI, 7. raz.
OŠ DOBROVNIK

SPOMIN

Se še spominjaš,
ko sva za roke se držala;
se še spominjaš,
ko sva z motorjem se prvič peljala?

Se še spominjaš
vsake minute, ki s tabo sem jo preživela,
in si želela,
da ljubezen bi najina večno gorela;
se še spominjaš?

Melita Makari, 8. a
OŠ Edvard Kardelj, M. Sobota

gorenjevarstroj

Industrija in montaža n. sol. o. Lendava

Razpisna komisija delavskega sveta DO razpisuje v skladu s samoupravnimi splošnimi akti prosta dela in naloge

VODJA DSSS

Pogoji:

- visoka ali višja izobrazba pravne, organizacijske ali ekonomske smeri
- najmanj 5 let delovnih izkušenj
- vodilne in organizacijske sposobnosti ter pravilen odnos do samoupravljanja

Izbrani kandidat bo imenovan za mandatno dobo 4 leta. Kandidate prosimo, da v roku 15 dni po objavi pošljete prošnje s kratkim opisom dosedanjih zaposlitev ter dokazila o strokovni izobrazbi na naslov: GORENJEVARSTROJ Lendava Kadrovska služba, 69220 LENDAVA. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh od poteka prijavnega roka.

Koroška kmetijska zadruga TZO LEDINA Slovenj Gradec, Celjska cesta 10

objavlja

na podlagi določil pravilnika o delovnih razmerjih TZO prosta dela in naloge za zakonski par, in sicer za dela in naloge

živinorejca

Pogoja — končana osnovna šola, 1 leto delovnih izkušenj v živinoreji, po možnosti z znanjem upravljanja traktorja.

Delovno razmerje se sklepa za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Prijave pošljite v 8 dneh po objavi na naslov:
KOROŠKA KMETIJSKA ZADRUGA
TZO LEDINA
62380 SLOVENJ GRADEC, Celjska 10

Ponudbe na razpis, objavljen v Vestniku št. 1, 8. januarja 1987, pod naslovom Želimo vas seznaniti, sprejemamo vključno do 31. januarja 1987.

RO TRGOPROMET OOUR MALOPRODAJA,
NOVI MAROF, Varaždinska 5.

INTEGRAL

PROIZVODNO TRANSPORTNO PODJETJE

AUTORADGONA
GORNJA RADGONA n.sol.o.

SOZD INTEGRAL, PTP AVTORADGONA, n. sol. o., Gornja Radgona, Ljutomerska 29, 69250 Gornja Radgona, toz Avto trgovina-servisi objavlja po sklepu komisije za delovna razmerja prosta dela in naloge

VEČ AVTOMEHNIKOV

Pogoja:

- poklicna šola za avtomehanika
- najmanj 6 mesecev delovnih izkušenj

Za objavljena prosta dela in naloge združujemo delo za nedoločen čas s trimesečnim poskusnim delom.

Kandidate vabimo, da pošljete prijave z opisom dosedanjega dela in dokazili o strokovnosti kadrovske službi delovne organizacije v 8 dneh po objavi.

Prijavljene kandidate bomo obvestili po izbiri v roku, določenem s samoupravnim aktom temeljne organizacije.

INA - NAFTA LENDAVA

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

INA-NAFTA LENDAVA

Delovna skupnost skupnih služb

Na osnovi sklepa samoupravnih organov delovne skupnosti skupnih služb objavljamo prosta dela in naloge

VODJE FINANČNIH DEL

Pogoja za opravljanje del in nalog:

- končana visoka šola ekonomske smeri
- 4 leta delovnih izkušenj iz finančnega poslovanja

Sklenitev delovnega razmerja je za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Osební dohodek po veljavnih samoupravnih aktih delovne organizacije.

Rok prijave je 15 dni od dneva objave.

Stanovanje po dogovoru.

Pisne ponudbe s potrebnimi dokazili o izpolnjevanju pogojev objave sprejema kadrovska služba INA-NAFTA LENDAVA, Rudarska c. 1, 69220 Lendava.

PIŠE IN RIŠE JELKO PETERNELJ

»RDEČA JAVKA«

URADNE OBJAVE

Leto XXII

Murska Sobota, dne 29. januarja 1987

Št.: 3

URADNE OBJAVE
OBČINSKIH SKUP-
ŠČIN: GORNJA RAD-
GONA, LENDAVALJUTOMER IN MUR-
SKA SOBOTA
Odgovorni urednik:
Martin Vinčec

VSEBINA

41. Resolucija o politiki uresničevanja družbenega plana občine Lendava za obdobje 1986—1990 v letu 1987
42. Odredba o preventivnih cepljenjih in diagnostičnih ter drugih preiskavah v letu 1987 na območju občine Gornja Radgona
43. Odredba o javni razgrnitvi zazidalnega načrta za območje mesta M. Sobota med Trstenjakovo, Bakovsko in Mladinsko ulico ter rezervatom za družbeno usmerjeno gradnjo
44. Odredba o javni razgrnitvi osnutka lokacijskega načrta za zajetje pitne vode v Krogu in gradnjo vodovoda Krog—Črnske meje
45. Sklep o razrešitvi članov razpisnih komisij za imenovanje individualnih poslovnih organov v občini Gornja Radgona
46. Sklep o imenovanju predstavnikov v komite za družbeno planiranje in družbenoekonomski razvoj skupščine občine G. Radgona
47. Popravek odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o davkih občanov občine Lendava
48. Popravek odloka o matičnih območjih občine Murska Sobota
49. Popravek sklepa o sestavi komiteja za družbeno planiranje in družbenoekonomski razvoj občine Gornja Radgona

41

RESOLUCIJA

O POLITIKI URESNIČEVANJA DRUŽBENEGA PLANA OBČINE LENDAVA ZA OBDOBJE 1986—1990 V LETU 1987

1. UVOD

Temeljna izhodišča za pripravo resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana občine za obdobje 1986—1990 v letu 1987 so opredeljena v sprejetem družbenem planu občine 1986—90 in dogovoru o temeljnih plana ter so narekovana tudi iz ocene uresničevanja resolucijskih nalog v letu 1986. Ključne naloge in usmeritve, kakor tudi smeri ukrepov, ki bodo v veliki meri oblikovali pogoje za poslovanje v letu 1986 so nakazani v osnutku republiške resolucije. Opredeljevanje ekonomske in razvojne politike za leto 1987 je zelo zahtevna in odgovorna naloga tako na ravni družbenopolitične skupnosti kot na ravni organizacij združenega dela še posebej zato, ker ocenjujemo, da se zunanji pogoji za intenzivnejše vključevanje v mednarodno gospodarsko menjavo za naše gospodarstvo v letu 1987 ne bodo bistveno izboljšali. Iz tega izhaja spoznanje, da bodo morali biti ukrepi domače ekonomske politike naravnani tako, da se bodo intenzivneje izvajale naloge in dosegali cilji iz dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije.

2. Osnovne značilnosti izvajanja resolucijskih določil v letu 1986

Med pozitivne rezultate izvajanja srednjeročnega plana v prvem letu njegovega izvajanja lahko štejemo: hitrejšo rast zaposlovanja od predvidene, hitrejšo rast izvoza od povprečja v republiki Sloveniji, hitrejšo rast rastlinske proizvodnje v kmetijstvu od predvidene, intenzivnejša investicijska vlaganja v gospodarske objekte za povečanje proizvodnih kapacitet, oživljanje drobnega gospodarstva in porast življenjskega standarda zaposlenih. Največji negativni razkorak med načrtanimi cilji in ocenjeno realizacijo do konca leta 1986 pričakujemo pri obsegu industrijske proizvodnje, živinorejske proizvodnje v kmetijstvu, poslabšanje ekonomskega položaja rafinerijske in petrokemijske industrije, ter na področju prometne dejavnosti. Predvsem zaradi neugodnega dohodkovnega položaja petrokemične in rafinerijske industrije, kovinsko-predelovalne industrije ter proizvodnje električnih strojev in aparatov, do konca leta ne bodo usklajena delitvena razmerja pri razporejanju dohodka glede na usmeritve resolucije. Tako postaja največja ovira v razvoju našega gospodarstva, prešibka akumulacijska sposobnost ob pomanjkanju strokovnih kadrov. Ocenjujemo, da kljub večji intenziteti zaposlovanja ne bomo dosegli hkrati zmanjšanja nezaposlenosti in tudi ne pozitivnih premikov v kvalifikacijski strukturi zaposlenih.

2.1. Osnovni problemi, ki zadevajo širšo družbeno skupnost na prehodnem letu 1986—1987 so naslednji:

- inflacija presega rast 90 % s tendenco nadaljnjega naraščanja;
- obstaja dolgoročni trend upadanja industrijske proizvodnje;
- zunanjetrgovinska gibanja v letu 1986 močno odstopajo od načrtovanih, konvertibilni izvoz je celo manjši kot v predhodnem letu;
- ob upadanju akumulacijske in reprodukcijske sposobnosti gospodarstva je stanje osnovnih sredstev tehnološko zastarelo in nadpovprečno odpisano, kar ne omogoča povečanja produktivnosti dela;
- kljub sprejetim usmeritvam o zmanjšanju obremenitev gospodarstva je prisotno njegovo vedno večje obremenjevanje;
- urejanje gospodarskih vprašanj se ne vrši v krogu gospodarskih subjektov; prisotno je administrativno in normativno urejanje

pogojev poslovanja, trg izgublja svojo vlogo, gospodarstvo je soočeno z neprestanimi spremembami zakonodaje kar pomeni, da gospodarskim subjektom niso na daljši rok poznani pogoji poslovanja. Vse navedeno pa onemogoča organizacijam združenega dela, da bi vodile ustrezno poslovno politiko pri tekočem poslovanju in razvojnih načrtih;

— administrativno prerazporejanje dohodka od uspešnih OZD k neuspešnim, nekontrolirana primarna emisija, združevanje obstoječe proizvodne strukture ne glede na potrebe trga ter pokrivanja izgub na emisijski način.

Ključni cilji in naloge družbenoekonomskega razvoja občine, ki jih opredeljujemo s politiko izvajanja družbenega plana občine v letu 1987 bodo v veliki meri odvisni od stopnje in časa odprave naštetih težav v širši družbenopolitični skupnosti.

3. Ključni cilji in naloge družbenoekonomskega razvoja v letu 1987

Opredelitev osnovnih ciljev in nalog družbenoekonomskega razvoja izhaja iz Družbenega plana občine Lendava za tekoče srednjeročno obdobje kakor tudi iz osnovnih usmeritev družbenega in gospodarskega razvoja SR Slovenije za leto 1987. Še poseben povdarek bomo dali izvajanju nalog za katere ocenjujemo, da jih v letu 1986 ne bomo v celoti realizirali tako kot smo si to zastavili.

Tako bomo v letu 1987 uresničili naslednje cilje in naloge:

- nadaljevali bomo s krepitvijo samoupravnih družbenoekonomskih odnosov in uveljavljali sistem socialističnega samoupravljanja;
- povečevali obseg proizvodnje predvsem s povečano izkoriščenostjo obstoječih kapacitet;
- povečali izvoz blaga in storitev pri izvoznih poslih, kjer bomo dosegli tudi sprejemljivi finančni rezultat;
- v večji meri bomo uveljavljali kvalitetne dejavnike gospodarjenja s posebnim povdarkom na realnem zmanjševanju stroškov na enoto proizvoda;
- v večji meri bomo pri obsegu proizvodnje posameznih izdelkov upoštevali ekonomske in tržne kriterije;
- pri proizvodnih programih, za katere ugotavljamo nerentabilno poslovanje za daljše časovno obdobje, bomo vodili aktivnosti za postopno preusmeritev proizvodnje;
- skrbeli za modernizacijo in posodabljanje postrojenj za proizvodnjo, uvajali sodobno tehnologijo v proizvodne procese in vzporedno s tem skrbeli za pridobivanje strokovnega kadra;
- združevali sredstva in si prizadevali za pridobitev investicijskih sredstev iz razvitejših območij za proizvodne programe, ki bodo ustrezali kriterijem za prestrukturiranje gospodarstva;
- vse oblike porabe bodo v globalu odvisne od ustvarjenega dohodka. Hkrati bomo zagotovili boljši materialni položaj družbenih dejavnosti z boljšo organizacijo dela in racionalnim trošenjem sredstev skupne in splošne porabe;
- pospešili bomo raziskovalno in inovacijsko inventivno dejavnost preko stimulativnega vrednotenja in nagrajevanja;
- nadaljevali bomo s politiko skladnejšega razvoja občine kot celote preko solidarnostnega združevanja sredstev za financiranje razvojnih programov KS in z iskanjem ustreznih proizvodnih programov za manj razvite KS — prioriteta bo KS Dobrovnik;
- pri posegih v prostor bomo skrbeli za varovanje dobrih kmetijskih zemljišč, zagotovili pogoje za zmanjšanje škodljivih vplivov na okolje, varovali naravno in kulturno dediščino, postopno odpravljali

izvzore onesnaževanja ter nadaljevali z aktivnostmi za ureditev primer-
nih odlagališč za komunalne odpadke, določili bomo lokacijo s do-
polnitvijo prostorskega dela družbenega plana občine na osnovi pred-
hodnih strokovnih podlag;

— vzdrževali in posodabljali bomo objekte in naprave gospodar-
ske infrastrukture;

— pri razporejanju ostanka čistega dohodka bodo OZD namenili
del poslovnega sklada za sovlaganje razvojno perspektivnih pro-
gramov v občini;

— OZD bodo s sodelovanjem izvršnega sveta in gospodarske
zbornice iskali proizvodne programe in soinvestitorje na osnovi sa-
moupravnih sporazumov združevanja dela in sredstev. Pri tem bodo
investitorji in soinvestitorji koristili bonitete, ki izhajajo iz zakona o
skladnejšem regionalnem razvoju v SRS.

4. Parametri gospodarskega razvoja in usmeritve pri razporejanju do- hodka

Ocenjujemo, da bo na osnovi uresničevanja temeljnih razvojnih
ciljev iz te resolucije, doslednim izvajanjem nalog iz družbenega pla-
na iz dogovora o njegovih temeljih ter ob pričakovanju pozitivnih
učinkov ekonomske politike za leto 1987, možno doseči naslednje
okvire razvoja:

— stopnja rasti v %

kazalnik	predvideno 1987	plan 1986—1990
družbeni proizvod	3,6	3,8
industrijska proizvodnja	3,3	4,3
kmetijska proizvodnja	3,8	4,0
izvoz	5,0	6,0
uvoz	4,0	6,0
obseg storitev	5,0	
zaposlenost	2,0	2,5
produktivnost	1,5	1,3

Da bi uresničevali cilj iz družbenega plana občine glede hitrejšega
družbenoekonomskega razvoja od povprečja republike Slovenije
in s tem postopno zmanjševali razlike v razvitosti občine v primerjavi
s povprečjem republike, moramo tudi v letu 1987 doseči nadpovpre-
čno rast družbenega proizvoda. Izhodišča na osnovi katerih lahko na-
črtujemo pozitivni vpliv na obseg družbenega proizvoda so nasled-
nja:

— pričakovani ugodnejši pogoji za poslovanje v primerjavi z le-
tom 1986 v nekaterih industrijskih vejah in nekaterih področjih (pre-
delava surove nafte, proizvodnja električnih strojev in aparatov, po-
dročje kmetijstva, področje cestnega prometa)

— povečanje proizvodnje in storitev na račun novih naložb
(obrat UTOK-a v Kobilju, prizidek pri tovarni Deloza in TOKO, red-
na proizvodnja v obratih LEK-a, obrat keramike, raziskovalna proiz-
vodnja premoga v Benici, povečanje gostinsko-turističnih storitev in
prometa v trgovinah zaradi posodobitve mejnega prehoda v Dolgi va-
si in novogradnja trgovine v Hotizi in izgradnja letnega kopališča v
Lendavi, večje kmetijske proizvodnje zaradi učinkovanja naložb v
melioracije, komasacij in drugih agrotehničnih ukrepov;

— povečanje racionalnosti poslovanja na osnovi boljšega medse-
bojnega sodelovanja med OZD na območju občine;

— učinki posodabljanja opreme za proizvodnjo (večina OZD);

— pričakovani ugodnejši učinki politike skladnejšega regional-
nega razvoja SR Slovenije;

— zmanjšanje izgub zaradi koriščenja domačega plina;

— pričakovani ugodnejši pogoji za razvoj drobnega gospodar-
stva;

Okoliščine, ki bodo najbolj negativno vplivale na hitrejšo gospo-
darsko rast občine so:

— še vedno neugodni pogoji za pridobivanje dohodka v nekate-
rih OZD (Petrokemija, Opekarna, Primat),

— prešibka investicijska sposobnost večine OZD,

— kronično pomanjkanje obratnih sredstev v nekaterih večjih
OZD (INA Nafta, Gorenje Varstrov, Primat),

— velika odvisnost proizvodnje od uvoza surovin in repromate-
riala (Petrokemija, Tovarna močnih krmil, Planika, Indip).

Stopnja realizacije zastavljene rasti družbenega proizvoda bo v
veliki meri odvisna od izvajanja ekonomske politike, ki je predvidena
z zvezno resolucijo, od učinkov ukrepov skladnejšega regionalnega
razvoja v SR Sloveniji na gospodarski in družbeni razvoj občine,
predvsem pa od stopnje optimalnega koriščenja vseh razpoložljivih
zmogljivosti.

4.1. V okviru 2% rasti zaposlovanja bo večina novih delovnih
mest na razpolago v neposredni proizvodnji v OZD gospodarstva. Za
leto 1987 bo značilno, da nobena ne bo bistveno povečala št. zaposle-
nih, razen na programu konfekcije Indipa in Mure, kjer bo ob koncu
leta začelo s priučevanjem 100 novih delavcev. Intenzivnejše zaposlo-
vanje, ki bo vplivalo na povečanje zaposlenosti v letu 1987 bo proti
koncu leta 1986 v obratu UTOK-a v Kobilju, v začetku leta 1987 v
rudniku premoga v Benici za potrebe pomožnih del pri raziskovalni
proizvodnji in v kompleksu mejni prehod Dolga vas. Pri opredeljeni
rasti zaposlovanja bo na razpolago 160 novih delovnih mest.

4.2. Pričakujemo, da bodo ukrepi ekonomske politike ugodno
vplivali na povečanje izvoza večine OZD. Kljub temu bo zahtevna na-

loga nadomestiti pričakovano zmanjšanje izvoza metanola približno
za polovico. Zaradi zahtevnega tujega tržišča se bo povečal uvoz re-
promateriala in opreme predvsem v turniški Planiki.

Pri opredelitvi rasti družbenega proizvoda s 3,6 % se bodo lahko
razpoložljiva sredstva za končno porabo povečala za 2,8 %. Zaradi
pričakovane hitrejši rasti sredstev za amortizacijo na osnovi spre-
menjenih zakonskih določil in s tem zagotovitve sredstev za enostavno
reprodukcijo, se bo dohodek gospodarstva povečal realno za okrog
3,3 %. Ob doseganju take rasti dohodka se obveznosti gospodarstva
ne bodo povečale. Tako bo možno zagotoviti realno rast sredstev za
osebne dohodke za 2,8 %.

4.3. Ob predvidenih globalnih delitvenih razmerjih se bodo pov-
prečni osebni dohodki in skupna poraba na delavca povečevali razli-
čno. Delavci v OZD bodo planirali in razporejali delitvena razmerja
ter odločali o rasti sredstev za osebne dohodke in skupno porabo oz.
za akumulacijo na osnovi določil iz samoupravnih sporazumov, ki
bodo usklajeni z določili republiške resolucije. Rast bruto osebnega
dohodka na delavca bo odvisna od rasti sredstev za akumulacijo v
primerjavi s povprečno uporabljenimi sredstvi ter na osnovi izkaza-
nih rezultatov po kazalnikih, ki so določeni v družbenem dogovoru.
Osební dohodki bodo naraščali v OZD, ki bodo izkazale pozitivne re-
zultate v primerjavi z rezultati doseženimi v skupini udeležencev sa-
moupravnega sporazuma. Delavci v OZD bodo dosledno uresničevali
načelo, da mora biti vsako povečanje sredstev za OD utemeljeno z
boljšimi rezultati dela in poslovanja, ki bodo izkazani s periodičnimi
in z zaključnim obračunom.

4.4. Pri oblikovanju sredstev za zadovoljevanje potreb skupne
porabe bomo zagotovili sredstva za izvedbo programov za leto 1987,
skladno s srednjeročnimi planskimi prioritetami. Prispevne stopnje se
v globalu za skupne potrebe ne bodo povečale glede na povprečno vi-
šino iz leta 1986, v tem okviru pa se bodo za posamezne družbene de-
javnosti oblikovale različno glede na ovrednoteno višino sprejetega
letnega programa ter glede na ustvarjene finančne presežke iz leta
1986.

4.5. Rast sredstev za osebne dohodke in skupno porabo delavcev
v negospodarskih dejavnostih se bo sproti usklajevala z rastjo teh
sredstev v OZD gospodarstva v občini. Rast povprečnih osebnih do-
hodkov OZD in skupnostih negospodarstva bo možna na osnovi več-
jega obsega in kvalitete dela, zmanjševanja števila zaposlenih ter s po-
večanjem dohodka, pridobljenega iz neposredne svobodne menjave
dela.

Sredstva skupne porabe, ki se enotno oblikujejo in razporejajo v
SR Sloveniji, se bodo oblikovala skladno z opredelitvami iz republi-
ške resolucije za leto 1987.

4.6. Sredstva za zadovoljevanje splošnih družbenih potreb se bo-
do v letu 1987 v globalu oblikovala največ po enakih stopnjah kot v
letu 1986. Skladno z dogovorom o splošni porabi občin bodo obliko-
vani prihodki občinskega proračuna. Struktura davkov občanov se bo
v letu 1987 spremenila v skladu z novo zakonodajo na tem področju.
Predvideva se novi način obdavčevanja pri dejanskem osebnem do-
hodku po posebnih kriterijih in spremembe pri premoženjskih dav-
kih.

5. Ključne naloge poslovne politike po panogah dejavnosti

5.1. Področja gospodarstva

5.1.1. Industrija in rudarstvo

Industrijska proizvodnja bo prispevala večino deleža k ustvarja-
nju družbenega proizvoda. Skupaj z rudarstvom bo še naprej nosilec
gospodarskega razvoja občine. Rast obsega proizvodnje pogojuje
boljša izkoriščenost proizvodnih kapacitet, nove naložbe, razmeroma
skromna proizvodnja v letu 1986, produktivno zaposlovanje ter iz-
boljšanje organizacije dela. Nasprotno pa omejuje rast proizvodnje
iztrošenost proizvodnih kapacitet, dohodkovno nestimuliran izvoz,
prešibki razvoj izdelkov; posebej zaradi pomanjkanja strokovnega
kadra in šibke povezanosti TOZD z razvojnimi službami v matičnih
DO.

Posebna naloga industrijske proizvodnje v letu 1987 bo iskanje
in uvajanje deloma nadomestnih in dopolnilnih programov za dohod-
kovo perspektivne programe (metanol, opečni izdelki) ter opiranje
na lastno znanje v proizvodnji in trženju.

Večina OZD bo vlagala investicijska sredstva v posodobitev
opreme za proizvodnjo, nekaj vlagan pa bo tudi v povečanje proiz-
vodnih kapacitet in raziskave.

V sklopu priprav investicij za leto 1988 bo Elektrokontakt TOZD
Elektromaterial vodil potrebne aktivnosti za izgradnjo proizvodne ha-
le. V letu 1987 bo pridobljena projektna dokumentacija.

Gozdno in lesno gospodarstvo, TOZD Predelava lesa in žaga
Lendava bo pripravila projektno gradbeno dokumentacijo za izgrad-
njo proizvodne hale za proizvodnjo polproizvodov iz lesa.

Povečanje proizvodnih kapacitet bodo predstavljale naslednje
investicije:

— rekonstrukcija stavbe starih naftnih delavnic za potrebe redne
proizvodnje keramike, začetne letne kapacitete 50 ton,

— dokončanje nove proizvodne hale v INA Nafti za potrebe
stojnih delavnic,

— izgradnja fenol-formaldehidne linije v INA Nafti, TOZD Pe-
trokemija

— dokončanje linije za desulfurizacijo bencina in povečanje re-
zervoarskih kapacitet v INA Nafti — TOZD Rafinerija,

— dokončanje prizidka k proizvodni hali pri obratu TOKA v Žižkih

— začetek raziskovalne proizvodnje premoga z letno proizvodnjo do 10.000 ton.

— izgradnja proizvodne hale konfekcije pri Indipu.

Poleg naštetih investicijskih vlaganj bodo nekatere OZD vlagale večja finančna sredstva v posodobitev opreme. Te naložbe so posebej pomembne ob dejstvu, da ima večina OZD visoko odpisanost in zastarelost sredstev za delo. Največje naložbe v te namene predvidevajo izvozno intenzivne OZD, kot so Planika TOZD Tovarna obutve Turnišče in Gorenje Varstroj.

V občini bomo vodili aktivnosti, da bi OZD gospodarstva na osnovi samoupravnega sporazumevanja namenile določeni del poslovnega sklada za sovlaganje v razvojno perspektivne programe v občini. Združevanje investicijskih sredstev bomo predvideli kot interesno sovlaganje s ciljem ustvarjanja skupnega prihodka in kot solidarnostno združevanje in kreditiranje investorjev pod ugodnejšimi pogoji, z namenom pospeševanja hitrejšega razvoja občine.

Za potrebe nadaljnjih raziskav premoga v Benici bomo uredili potrebno infrastrukturo, da bodo raziskovalna dela nemoteno potekala. V začetku leta 1987 bodo potrebe po zaposlitvi okrog 20 delavcev.

Doseganje večje proizvodnje bo tako ob razmeroma skromnem povečanju proizvodnih kapacitet v pretežni meri odvisno od boljšega izkoriščanja obstoječih kapacitet, posebej na programih, ki so tržno zanimivi. Pri teh programih bodo OZD vodile aktivnosti za uvajanje večizemskega dela, odpravljanje ozkih grl in uvajanje novih proizvodov v redno proizvodnjo.

5.1.2. Kmetijstvo

Kmetijska proizvodnja bo v primerjavi s predhodnim letom dosegla 3,8% rast. Za doseg tega cilja bomo povečali intenzifikacijo na obstoječih obdelovalnih površinah. Poleg tega pa pričakujemo tudi pozitivne učinke ukrepov pristojnih zveznih in republiških organov za izboljšanje ekonomskega položaja in reprodukcijske sposobnosti kmetijstva. Posebno skrb bomo namenili usposabljanju in kadrovski krepitvi strokovnih služb v področju kmetijstva in veterine.

V leto 1987 se prenašajo nekatere neizvedene investicije kot so: izgradnja prevzemnega centra za grozdje, hidromelioracija s komasacijo na območju Turnišče II. 25 ha ter Dobrovnik — Strehovci 350 ha: sistem za namakanje Dobrovniški pašnik — Žitkovci 200 ha. V plan za leto 1987 se prenaša iz leta 1986 melioracija na območju Dobrovnik II (52 ha).

Poleg tega bo investicijska aktivnost v kmetijstvu usmerjena v: nabavo mehanizacije, gradnjo spremljajočih objektov na EE Ginjevec, obnovu vinogradov 25 ha, izvedbo melioracije na območju Kasalaš 20 ha, izgradnjo detajlne obnove (drenaž) na območju Ujred 114 ha ter Zatak 200 ha in nakup zemlje od zasebnega sektorja cca 50 ha pri KG Rakičan TOZD Poljedelstvo in govedoreja Lendava; ter v pripravo urbanistične dokumentacije za melioracije na območju Gatišče—Žižki in Gosposko—Grudje pri KZ Lendava.

Na osnovi setvenega plana 1986/87 bomo pridelovali pšenico na 2855 ha, od tega v družbenem sektorju na 705 ha ter v zasebnem na 2150 ha, skladkorno peso na 562 ha, koruzo na 4612 ha ter oljno ogrščico na 146 ha.

Za doseganje planske obveze odkupa pšenice 4050 ton bi morali v zasebnem sektorju zagotoviti tržnost 1420 kg/ha poleg tega pa bo družbeni sektor predelal 3660 ton.

Za normalno obratovanje prevzemnega centra za grozdje bomo zagotovili 1000 ton tržnih viškov grozdja, od tega 800 ton v zasebnem in 200 ton v družbenem sektorju.

Sredstva sklada za intervencije in pospeševanje kmetijstva v občini Lendava bomo usmerjali v:

— pospeševanje živinorejske proizvodnje na domači krmni osnovi

— zagotavljanje družbeno organizirane zasebne proizvodnje

— delovanje kmetijske pospeševalne službe

— druge naloge v smislu krepitve materialne podlage družbeno-organizirane kmetijske proizvodnje ter v te namene vključevali tudi sredstva republiškega sklada.

Z namenom ohranjanja in krepitve čistih kmetij bomo preko kmetijsko-zemljiške politike izvajali določila zakona o dedovanju kmetijskih zemljišč, z davčno politiko ter z večjim odkupom kmetijskih zemljišč KZ Lendava v smislu krepitve čistih kmetij.

V gozdarstvu bomo z racionalnim izkoriščanjem letne mase in sprotim pogozdovanjem zagotavljali sedanji obseg gozdnih površin.

5.1.3. Energetika

V leto 1987 bomo nadaljevali z raziskavami na nafto, plin in premog. Najpomembnejše investicijske naložbe na tem področju se bodo izvajale v skladu s srednjeročnim programom raziskav. Načrtovane so tri nove globoke vrtnice v globino do 4600 m in sicer Rakičan I., Noršinci I. in Gabernik pri Ptuj. Povečala se bo tudi proizvodnja plina na cca 10.000 tisoč m³ iz obstoječih vrtnic ter nadaljevala aktivnosti za izgradnjo skladišča plina, predvidena kapaciteta 100—150 m³ na ciklus. INA Nafta bo proučila tehnološke možnosti za povečanje deleža domačega plina iz Zebanica pri proizvodnji metanola (DO 2/3).

Na področju elektrogospodarstva se bodo izvajale naslednje investicije:

— nadaljevanje izgradnje 20 KV daljnovoda Strehovci—Dobrovnik

— izgradnja transformatorskih postaj z daljnovodnimi priključki na nizkonapetostno omrežje v Doljini Bistrici, Nedelici (Ginjevec) Čentibi in Dolgi vasi (Dolac)

— nadaljevanje izgradnje nizkonapetostnega omrežja v Kobilju, Čentibi (pokopališče) in Dobrovniku

— izgradnja poslovnih prostorov za rajon Lendava.

5.1.4. Gradbeništvo

OZD s področja gradbeništva bodo tudi v naslednjem letu odvisne od pridobljenih del izven območja občine, v kolikor se ne bodo bolj angažirale za pridobitev del v občini; potrebe po izvajanju gradbenih del se bodo namreč v letu 1987 povečale.

Konstruktor TOZD Gradbenik načrtuje bistveno zmanjšanje poslovanja v tujini, Gorenje Varstroj TOZD Montaža—Purlen pa bo nekoliko povečal izvajanje del v tujini. Še nadalje ostaja aktualna naloga glede tesnejšega povezovanja OZD gradbeništva pri izvajanju gradbenih in instalacijsko-obrtnih del. Nosilci te naloge bodo vse OZD s področja gradbeništva v občini, koordinator aktivnosti pa izvršni svet s sodelovanjem komisije za pospeševanje poslovno tehničnega sodelovanja ter združevanja del in sredstev med OZD na področju gradbeništva. TOZD Gradbenik bo pristopil k izgradnji I. faze proizvodne hale za preselitev spremljajočih programov gradbene dejavnosti s Kolodvorske ulice.

5.1.5. Promet in zveze

Osnovna naloga področja prometa bo v letu 1987 izboljšanje izkoriščenosti prevoznih kapacitet, obnova voznega parka, povečanje obsega storitev na tujem tržišču in izboljšanje obsega in kvalitete servisnih storitev za motorna vozila. Proučiti bo potrebno smotnost izvajanja servisne dejavnosti v podaljšanem delovnem času oz. v dvoizmenskemu delu ter na tej osnovi prilagoditi opravljanje teh storitev potrebam občanov in združenega dela. Integral TOZD Promet in delavnice bo povečala število transportnih enot za 5 vozil in 3 specialne priklovice, nabavila vozilo za servis na terenu ter vlagala v opremo servisnih delavnic. V večji meri bomo vključevali kapacitete zasebnih prevoznikov v organizirane storitve preko poslovne enote Avtoradgona in Integrala TOZD Promet in delavnice za potrebe združenega dela občine.

5.1.6. Trgovina

DO Mercator Univerzal bo nadaljevala z izboljšanjem trgovske mreže v občini z namenom, da se izboljša osnovna preskrba prebivalstva, preskrbela za izboljšanje asortimana vseh vrst blaga, nadaljevala s specializacijo trgovin in izboljšala splošno organizacijo prodaje. Investicijska sredstva bodo vložena v novogradnjo samopostrežbe in bifeja v Hotizi. Ista delovna organizacija bo tudi nosilec maloobmojne blagovne menjave in si bo prizadevala za povečanje oblik in obsega gospodarskega sodelovanja.

Za izboljšanje ponudbe s tehničnim blagom bo Gorenje iz Titovega Velenja v Lendavi zgradilo prodajni center za prodajo izdelkov Gorenja.

V začetku leta bomo sprejeli predpis o zagotavljanju potrebnih finančnih sredstev za financiranje občinskih blagovnih rezerv.

5.1.7. Gostinstvo in turizem

Osnovna usmeritev dejavnosti bo izboljšanje kvalitete storitev in s tem povečanje nočitvenih in drugih pripadajočih kapacitet, predvsem zdraviliških. K izboljšanju gostinsko-turističnih ponudb v občini bodo prispevali nekateri novi objekti: letno kopališče v Lendavi pri hotelu Lipa, posodobitev mednarodnega mejnega prehoda v Dolgi vasi, predvsem objekti Komasa in Integrala in gostinski prostori TOZD Naravno zdravilišče v sklopu avtobusne postaje v Lendavi. V pričakovanju povečanja tranzitnega prometa skozi mesto Lendava bo toliko bolj pomembna kvaliteta in raznovrstnost gostinsko-turističnih storitev, zato bodo k kompletnější ponudbi morale več prispevati tudi ostale dejavnosti gospodarstva, drobnega gospodarstva in družbenih dejavnosti.

Nosilec gostinsko-turistične dejavnosti Integral Golfurist TOZD Naravno zdravilišče bo v večji meri popestril turistično ponudbo, ki jo nudijo naravne značilnosti pokrajine, znane turistične točke, predvsem kulturno-zgodovinski spomeniki in bližnje lendavske gorice. Ista organizacija bo pridobila dodatne nočitvene zmogljivosti, predvsem za koriščenje ob turističnih konicah.

Turistično društvo Lendava bo še povečalo svojo vlogo pri povečanju in izboljšanju turistične ponudbe, predvsem s popularizacijo lendavske trgate, akcijami za čisto in urejeno okolje ter sodelovalo pri varovanju in obnovi kulturnih, zgodovinskih in naravnih vrednot.

5.1.8. Drobnogospodarstvo

Hitrejši razvoj drobnega gospodarstva v občini bo pogojen z ustrežnejšo ekonomsko politiko, ugodnejšo davčno, cenovno in kreditno politiko in možnostjo vključevanja enot drobnega gospodarstva v poslovno sodelovanje OZD gospodarstva. V okviru tako zastavljene politike bomo še posebej vzpodbujali programe, ki se bodo s kooperacijskimi donosi vključili v proizvodne programe OZD ter deficitarne proizvodne in storitvene dejavnosti. Deficitarne obrtne dejavnosti bodo imele prioriteto tudi pri pridobivanju poslovnih prostorov in zemljišč za gradnjo poslovnih prostorov.

Se naprej bomo omogočali opravljanje popoldanske obrti v skladu z določili Obrtnega zakona na področju deficitarnih storitvenih

dejavnosti, na drugih področjih pa le izjemoma za dobo do dveh let.

Z ukrepi pospeševanja obrtne dejavnosti bomo v večji meri zadovoljili potrebe po obrtnih storitvah ter z zaostreno kontrolo in zaostreno kaznovano politiko preprečevali pridobivanje dohodka, ki ni rezultat dela. Z istimi ukrepi bomo preprečevali tudi šušmarstvo.

V okviru obrtne zadruge LINDAU bomo vzpostavili takšno poslovno in samoupravno organiziranost, ki bo v stanju nuditi kompletnije zadovoljevanje potreb združenega dela in občanov. Pomembna naloga zadruge bo povezovanje enot drobnega gospodarstva v proizvodne programe gospodarstva.

5.1.9. Politika ekonomskih odnosov s tujino

Povečanje obsega izvoza je vsekakor vezano na izboljšanje pogojev za izvoz. Glede na ofenzivno zastavljeno ekonomsko politiko v Jugoslaviji, ki bo zagotavljala ugodnejše izvozne pogoje, bodo organizacije združenega dela izvedle aktivnosti, za povečanje izvoza oz. vključevanje v prodajo na zahtevnih tujih tržiščih. Ti notranji ukrepi bodo predvsem naslednji: izboljšanje kakovosti proizvodnje, izpolnjevanje dobavnih rokov, izboljšanje racionalnosti poslovanja, postopno zmanjševanje proizvodne odvisnosti od uvoza, vključevanje OZD v izvozne programe organizacij, ki so že uveljavljene na tujih tržiščih, vključevanje v izvoz z novimi, tehnološko izpolnjenimi proizvodi.

V letu 1987 bo osnovna naloga pri izvozi naravnosti občinskega gospodarstva, intenzivno vključevanje v izvoz OZD, ki se do sedaj niso oz. so se zelo malo vključevale v ekonomske odnose s tujino. Le tako bomo v stanju nadalje povečevati izvoz ob dejstvu, da bo nujno zmanjšati izvoz proizvodov, ki prinašajo izraziti negativni finančni efekti.

Zmanjšanje izvoza metanola bo moral nadoknaiti izvoz drugih proizvodov. Največja izvoznika bosta Planika, TOZD Tovarna obute Turnišče in Gorenje Varstoj, nekateri se odpirajo možnosti tudi za izvoz sanitarnih kabin in nekaterih novih proizvodov varilne tehnike. Načrtovana 5 % globalna rast izvoza je seveda možna ob bistvenem povečanju izvoza blaga in storitev predvsem naslednjih OZD: Primat, Deloza, Integral TOZD Promet in delavnice ter TOZD Naravno zdravilišče, Elektrokontakt TOZD Elektromaterial, Predelava mesa, Indip, INA Nafta z izvozom lepil in nekaterih naftnih derivatov.

Uvoz se bo povečal za okrog 4 %. Izrazita izvozna naravnost turniške Planike bo tudi zahtevala povečanje uvoza reprovromateriala in opreme, od uvoza je odvisna tudi proizvodnja električnih strojev in aparatov, proizvodnja krmil in proizvodnja dvigalne opreme.

5.2. Gospodarska infrastruktura

Na področju gospodarske infrastrukture bomo nadaljevali z dograjevanjem družbenoekonomskih odnosov v samoupravnih interesnih skupnostih in proučili ustreznost in racionalnost v sedanji organiziranosti strokovnih služb SIS materialne proizvodnje. Posebne naloge bo potrebno izvajati v skladu z dinamiko raziskovalnih del za potrebe rudnika premoga v Benici ter v okviru področja organiziranja in delovanja samoupravnega sklada stavbnih zemljišč.

5.2.1. Stanovanjsko gospodarstvo

V letu 1987 bo Samoupravna stanovanjska skupnost iz sredstev solidarnosti odkupila 8 stanovanj v Župančičevi ulici 6 Lendava, v okviru rekonstrukcije nove strehe v Tomšičevi ulici pridobila 4 stanovanjske enote ter skladno s predpisi subvencionirala stanarine imetnikom stanovanjskih pravic. Iz sredstev vzajemnosti bo kreditirala 27 stanovanjskih enot v Centralni coni v Lendavi in 4 stanovanja v Turnišču. Stanovanjska skupnost bo sofinancirala stanovanjski del objekta v poslovno stanovanjske zgradbe v Lendavi in Črenšovcih v kolikor bo prišlo do realizacije teh objektov.

Iz sredstev stanarin in najemnin se bo remontirala kotlovnica na Trgu ljudske pravice 11 ter drugi del stanovanjske zgradbe v Tomšičevi ul. 8. Iz preostalih sredstev stanarin, ki bodo na razpolago skupnostim stanovalcev se bodo vzdrževali stanovanjski objekti po sprejetih programih. Nadaljevalo se bo z aktivnostmi za ustanovitev stanovanjske zadruge v kolikor bomo ugotovili, da bo dovolj zainteresiranih potencialnih investitorjev. Cenovno politiko stanarin bomo vodili v smeri postopnega doseganja ekonomske stanarine do leta 1990. Individualna stanovanjska gradnja v naseljih bo možna samo na območjih, ki jih določajo urbanistični redi oz. kjer gradnja ne bo v nasprotju s prostorskim delom družbenega plana občine.

V mestu Lendava bomo uredili zemljišča za stanovanjsko gradnjo; pri zasebni stanovanjski gradnji pa bomo dali prioriteto vrstni gradnji stanovanjskih hiš v skladu z zazidalnim načrtom centralne cone v Lendavi.

Sklad stavbnih zemljišč bo pridobival stavbna zemljišča na vseh območjih, kjer so sprejeti zazidalni načrti — družbena in individualna stanovanjska gradnja v k. o. Črenšovci in k. o. Lendava, za proizvodne objekte pa v industrijski coni v Lendavi. V II. polovici leta 1987 bomo pristopili k urejanju stavbnih zemljišč za individualno gradnjo na podlagi investicijskega programa v k. o. Črenšovci in del mesta Lendava (mlin — Dolga vas). Sklad bo prav tako vodil aktivnosti za pozidavo prostih nepozidanih zazidalnih površin, ki jih ima v upravljanju znotraj naselij in v mestu Lendava.

V letu 1987 bo potrebno izdelati naslednje prostorsko izvedbene akte za potrebe gradnje:

- zazidalni načrt za individualno gradnjo v mestu Lendava (kare mlin — Dolga vas) in za naselje Odranci,
- ureditveni načrt za naselje Kobilje in Velika Polana,
- revitalizacija starega mestnega jedra v Lendavi.

5.2.2. Komunalno gospodarstvo

V letu 1987 bomo pričeli z dosedaj največjo investicijo — izgradnjo kompleksa čistilne naprave za mesto Lendava. Dokončali bomo prvo fazo t. j. kolektor št. 1 iz mesta Lendava. Vodili bomo aktivnosti za izgradnjo druge faze čistilne naprave t. j. objekt ter kolektor št. 3 iz industrijske cone, ter skušali v drugem polletju pričeti z izgradnjo.

Poleg tega bomo izvajali še naslednje naloge:

- razširili bomo vodozajetje za mesto Lendava in okolico na področju vodnega zajetja pri Gaberju,
- uredili bomo nove lokacije odlagališč komunalnih odpadkov,
- pripravili bomo dokumentacijo za izgradnjo krožnega primarnega vodovoda D. Lakoš — Trimlini — suha Terma
- začeli s postopno izgradnjo čistilne naprave v Turnišču,
- prenos centralnega ogrevanja v Gidos TOZD Komunalna.

Dinamika realizacije navedenih naložb bo odvisna od dotoka sredstev od komunalnega prispevka, ter sredstev ostalih sovlagateljev.

5.2.3. Prometna infrastruktura

V letu 1987 bomo pristopili k preplastitvi regionalne ceste Dolga vas — Kamovci v dolžini 7650 m. Realizacija investicije je odvisna od dotoka sredstev republiške SIS za ceste. Asfaltirali bomo naslednje odseke lokalnih cest:

- št. 4212 Gornja Bistrica, v dolžini 1000 m
- št. 4208 Velika Polana — Žižki v dolžini 1200 m
- št. 4213 Mala Polana (Mačkovi) v dolžini 1200 m

Asfaltirana bo tudi cesta Benica — Petišovci v dolžini 2.500 m, v kolikor bodo to zahtevale potrebe rudnika premoga v Benici.

Razen navedenih investicij bomo v okviru finančnih možnosti skrbeli za tekoče vzdrževanje objektov prometne infrastrukture. Pristopili in dokončali bomo dograditev avtobusne postaje v Lendavi. Nosilci aktivnosti za dograditev avtobusne postaje bodo Certus TOZD Avtobusni promet M. Sobota, KS Lendava in IS SO Lendava s pomočjo OZD v občini kot sovlagatelji.

5.2.4. Požarna varnost

Investicijska sredstva bomo namenili za preureditev prostorov v obstoječem gasilskem domu v Lendavi za potrebe dojava požara iz industrijske cone, za zagotovitev dežurne službe in ureditev delavnice za servisiranje priročnih gasilnih sredstev in druge gasilne opreme. Združena sredstva se bodo uporabila tudi za nakup lahkega orodnega vozila, gasilskih armatur in osebnih zaščitnih sredstev. Del sredstev bomo namenili tudi za izobraževanje in usposabljanje gasilskega kadra in občanov.

5.2.5. Vodno gospodarstvo

Na področju vodnega gospodarstva bomo posvečali večjo pozornost rednemu vzdrževanju vodotokov in drugih vodnogospodarskih objektov.

V Benici bomo opravili vodno-ureditvena dela na Muri. Pripravili bomo potrebno dokumentacijo za ureditev vodnega režima vodotoka Črna. Območna vodna skupnost Mura bo sofinancirala izgradnjo čistilne naprave v Lendavi.

5.2.6. PTT promet

DO za PTT promet in Območna SIS za PTT promet M. Sobota bosta v letu 1987 na področju naše občine izvajale naslednje investicije:

- dobava in montaža prenosnega sistema na relaciji VATC Lendava — GATC M. Sobota, kapacitete 120 kanalov
- nabava opreme za razširitev VATC Lendava, s kapaciteto 90 medkrajevnih priključkov in 1000 naročniških priključkov
- nabava opreme za razširitev KATC Črenšovci — kapaciteto 768 naročniških priključkov
- nabava opreme za prenosni sistem na relaciji VATC Lendava — KATC Črenšovci s kapaciteto 30 kanalov
- ureditev poštno zgradbe v Dobrovniku

Iz sredstev občinskega samopriskupka, sredstev bodočih naročnikov telefonskih priključkov ter iz sredstev komunalne skupnosti bomo dokončali medkrajevno PTT kanalizacijo na relaciji Lendava — Dolga vas — Mostje. V kolikor bodo izkazane potrebe za izgradnjo rudnika premoga v Benici, se ho v letu 1987 pristopilo k izgradnji PTT kanalizacije Lendava — Pince. Pristopili bomo k izdelavi projektne dokumentacije za medkrajevno PTT kanalizacijo za relacijo Lendava — Hotiza. Krajevne skupnosti Lendava, Dolga vas, Mostje in Gorice bodo iz sredstev bodočih naročnikov financirale razvodno telefonsko omrežje.

5.3. Družbene dejavnosti

S politiko razbremenjevanja gospodarstva, bodo možnosti za delovanje družbenih dejavnosti omejene na obseg programov iz leta 1986. Prispevne stopnje bodo v globalu ostale na povprečju predhodnega leta, znotraj okvira vseh dejavnosti pa se bodo oblikovala sredstva različno za posamezne namene. Realno več sredstev bo potrebno zbrati za potrebe kulturne in telesne kulture, ki sta bili v zadnjih letih najbolj zapostavljeni.

Programi investicijskih vlaganj se bodo v glavnem financirali iz sprejetega referendumskega programa, samopriskupkov občanov in republiških solidarnostnih sredstev. Ljubljanska banka, p. e. Lendava bo zgradila prizidek k obstoječi stavbi v Lendavi za razširitev poslovnih kapacitet za poslovanje z občani.

5.3.1. V osnovnem šolstvu bomo usklajevali obseg vzgojnoizobraževalne dejavnosti, izenačevali pogoje dela na šolah v občini, nadaljevali s prenosi osnovne šole in dograjevanju šolskega prostora. Na področju vzgoje in izobraževanja bomo ob upoštevanju osnovnih usmeritev in načel preobrazbe osnovne šole dali prednost naslednjim nalogam:

- zagotovljenemu programu v osnovni šoli
- nadaljnjemu izboljšanju materialnega položaja vzgojnoizobraževalnih zavodov
- izenačevanju pogojev dela na osnovnih šolah v občini
- dograjevanju vsebine dela in izpolnjevanju nalog vzgoje in izobraževanja skladno z zakonom o osnovnih šolah
- racionalni organizaciji vzgojnoizobraževalnega dela
- vzpostavljanju boljše povezave s šolami usmerjenega izobraževanja
- zagotavljanju pogojev za razvoj šolstva narodnosti in dvojezičnega šolstva.

Na področju dograjevanja šolskega prostora bomo pripravili projektno dokumentacijo in pričeli z gradnjo prizidka in telovadnice pri OŠ Turnišče ter izvedli nujna manjša popravila na šolskih zgradbah.

5.3.2. Usmerjeno izobraževanje bo prilagodilo svoje programe v skladu s prenovo izobraževalnih programov, ki bodo sprejeti na ravni republike. Prioritetna naloga srednje šole kovinarske, pedagoške in ekonomske usmeritve v Lendavi bo, da v sodelovanju z Občinsko skupnostjo za zaposlovanje, REK-om Titovo Velenje in Izvršnim svetom animira mlade za poklice v rudarstvu in organizira oddelek rudarske usmeritve v Lendavi. Hkrati bo potrebno zagotoviti tudi preko združevanja sredstev gospodarstva, posodabljanje opreme s sodobnimi učili.

5.3.3. V zdravstvenem varstvu si bomo prizadevali zagotoviti hitrejši razvoj osnovnega zdravstvenega varstva in relativno počasnejšo rast bolnišničnega zdravstvenega varstva.

Prizadevali si bomo za večjo racionalizacijo dela, pri tem pa bo potrebno zagotoviti boljšo strokovno in dohodkovno povezanost med zdravstvenimi organizacijami združenega dela v občini Lendava ter dosledno upoštevati določila SaS o delitvi dela v slovenskem prostoru.

Da bi to dosegli bomo morali izvajati naslednje ukrepe:

- posvetili večjo skrb preventivnim oblikam zdravstva (zdravstvena prosвета, vzgoja in aktivnejši odnos do lastnega zdravja)
- začeli s skupinsko obravnavo in delom z bolniki s kroničnimi degenerativnimi in socialnimi boleznimi (hipertonični, diabetiki)
- preprečevali odliv v tistih medicinskih storitvah, za katere smo organizirani v Pomurju
- zagotovili večjo aktivnost za sprotno spremljanje bolniškega staleža v OZD.

Za izvrševanje navedenih nalog bomo preko svobodne menjave dela zagotovili sredstva za sodobno medicinsko opremo in strokovno usposobljen kadra. Posebno skrb pa bomo posvetili zaposlovanju visokostrokovnega kadra v TOZD ZD Lendava.

Na področju investicijske dejavnosti bomo skupaj z ostalimi pomurskimi občinami nadaljevali z dograditvijo regijske bolnišnice in v okviru materialnih možnosti ustrezno rekonstruirali prostore lekarne v Lendavi.

5.3.4. Otroško varstvo: V občinski skupnosti otroškega varstva Lendava bomo v letu 1987 izvajali naslednje naloge:

- a) zagotavljali vsem novorojencem iz naše občine paket, ravno tako tudi nezaposlenim ženam delavcev iz drugih republik, ki so zaposleni v naši občini;
- b) usklajevali nadomestila za čas porodniškega dopusta z rastjo osebnih dohodkov zaposlenih;
- c) vključiti čim več otrok v dnevno varstvo;
- d) za otroke od 3 let do priprave na šolo, ki niso vključeni v vzgojnovarstveni program bomo organizirali krajše vzgojne programe;
- e) vsem otrokom, ki niso v dnevnem varstvu bomo zagotovili celoletno pripravo na šolo, na narodnostno mešanem področju pa 2 leti pred vstopom v šolo.

Investicijska vlaganja bodo namenjena za dokončanje ureditve okolice s igriščem pri enoti VVO v Črenšovcih.

5.3.5. Na področju socialnega skrbstva bomo skladno z določili samoupravnega sporazuma o temeljih plana občinske skupnosti socialnega skrbstva za obdobje 1986—1990 v letu 1987 uvrstili v prioritete naslednje naloge:

1. Sprotno usklajevanje socialnovarstvenih pomoči:
 - družbeno denarne pomoči kot edini tako dopolnilni vir za preživljanje;
 - nadomestilo za invalidnost po Zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb ter dodatek za tujo nego in pomoč;
 - za vse ostale oblike pomoči iz naslova socialno varstvenih pravic v skladu s sprejetim sporazumom o socialno varstvenih pomočeh v SR Sloveniji.

Sistem rednih valorizacij, bi veljal za vse prejeme in temeljil na četrtinah resolucijske ocene rasti osebnih dohodkov za leto 1987.

2. Celovita družbena skrb za starejše občane bo temeljila na razvijanju oblik prostovoljnega socialnega dela z vključevanjem družbenih organizacij in društev ter drugih v sosedski pomoči ter negi na domu. Strokovni usmerjevalec te dejavnosti bo GSD Lendava.

3. Vzgojno motenim občanom, ostarelim in osamelim bolnim telesno-invalidnim in duševno prizadetim bo omogočeno vključevanje v zavodsko in domsko varstvo. Otrokom iz socialno problematičnih družin, ali zaradi usposabljanja pa bomo omogočili vključevanje v rejništvo.

4. V programu reševanja socialno ekonomskih razmer Romov na območju občine Lendava bo v letu 1987 prioriteta naloga urejevanje pitne vode (vodovoda). S sodelovanjem v celovitem programu bomo spodbujali aktivnosti za njihovo hitrejšo zaposlovanje, preventivno zdravstveno varstvo ter za hitrejšo prilagajanje v družbeno življenje KS (krajevno samoupravo) kjer so romska naselja.

5. V odnosih svobodne menjave med uporabniki in izvajalci bodo slednji še naprej razvijali svojo dejavnost s pristojnimi komisijami v KS, družbenimi organizacijami in društvu ter drugimi z namenom dvigniti socialno varstvene storitve na še večjo kvaliteto raven.

6. Občinska skupnost socialnega skrbstva Lendava bo udeležena v skupnem programu Skupnosti socialnega skrbstva Slovenije. Z združevanjem sredstev za naloge širšega pomena, za določen obseg dejavnosti (denarne pomoči) pa deležna solidarnostnih sredstev.

5.3.6. Raziskovalna dejavnost mora več prispevati k dviganju kvalitete izdelkov v višje vrednostne razrede, k zmanjševanju porabe energije na enoto proizvoda ter pospešiti aktivnosti za koriščenje cennejših virov energije.

Občinska raziskovalna skupnost bo zagotovila pogoje za širjenje raziskovalne dejavnosti in sicer tako, da se pospeši delo obstoječih inventivnih komisij v TOZD, kakor tudi z ustanovitvijo komisij v tistih sredinah, kjer jih še ni.

Prav tako bo potrebno vzpostaviti sodelovanje s šolami na področju občine, da v okviru svojih programov posvetijo posebno skrb spoznavanju inventivne dejavnosti.

V okviru Občinske raziskovalne skupnosti bomo financirali oziroma sofinancirali raziskovalne naloge, ki so skupnega pomena za razvoj občine s prioriteto na kmetijskem področju in področju potencialnih virov energije, kakor tudi raziskave na področju družbenih dejavnosti, s poudarkom na problematiki dvojezičnosti.

5.3.7. Zaposlovanje mora v naslednjih letih prispevati k izboljšanju strukture zaposlenih, čeprav v letu 1987 tega cilja v globalu ne bomo mogli zasledovati zaradi povečanja delovno intenzivnih programov (Utok, Indip). Za večje zaposlovanje strokovnih kadrov pa bomo vodili naslednje aktivnosti:

1. Glede na dokaj visoko raven izobrazbe priliva iz šol bomo tekoče izboljševali strokovnost zaposlenih tako, da bi v okviru razpoložljivih novih delovnih mest zaposlili vsaj 1/5 delavcev z višjo in visoko strokovno izobrazbo, predvsem tehničnih poklicev. Zato opredeljujemo zaposlovanje mladih strokovno usposobljenih kadrov kot prednostno nalogo.

2. Vse hitrejši tehnološki razvoj bo v še večjem obsegu zahteval organizacijske razvojne spremembe s prekvalifikacijo, dokvalifikacijo in izobraževanje že zaposlenih in nezaposlenih delavcev. To področje je pomembna naloga kadrovskih služb.

3. Strokovna služba skupnosti za zaposlovanje bo v še večjem obsegu sledila gibanjem zaposlovanja na podlagi letnih načrtov zaposlovanja OZD (analitična obdelava), kvaliteti zaposlovanja, ugotavljanju vzrokov porasta nadurnega in pogodbenega dela, odstopanja ki so prisotna pri vključevanju v zaposlitev brezposelnih in invalidnih oseb.

4. Ukrepi za vzpodbujanje malega gospodarstva — obrti bi v prihodnjem obdobju morali dati večje možnosti zaposlitve v zasebnem sektorju.

5. Na področju štipendiranja bo v še večjem obsegu potrebno slediti spremembam in dopolnitvam SaS o štipendiranju, h kateremu so pristopile skorajda vse OZD in DS v občini. Vsa prizadevanja na področju kadrovskih štipendij morajo biti ne le v razpisovanju kadrovskih štipendij, ampak da bodo te v največjem številu tudi podeljene. Združeno delo bo za načrtovanje tehnološko zahtevnejših programov potrebovalo predvsem kader z višjo in visoko izobrazbo.

Štipendiranje iz združenih sredstev bo prilagojeno kriterijem socialno ekonomskega položaja učencev in študentov v skladu s SaS o uresničevanju socialno varstvenih pravic.

6. Občinska skupnost za zaposlovanje bo v letu 1987:

- zagotovila socialno varnost brezposelnim upravičencem do denarnih nadomestil in denarnih pomoči, s še večjim prizadevanjem, da v sodelovanju z OZD dosežemo čimprejšnje vključevanje le-teh v delo;

- nadaljevala s prizadevanji za ustanovitev invalidskih delavnic (priprava elaborata) in za nadaljnji razvoj delavnic pod posebnimi pogoji za delo zmerno in težje duševno prizadetih oseb.

Področje zaposlovanja, zagotavljanje socialne varnosti brezposelnim, preusposabljanje delavcev, usposabljanje in zaposlovanje invalidnih oseb ter štipendiranje, so pomembna sestavina družbeno ekonomskega razvoja občine. To področje zavezuje, da ga upoštevamo v planiranju na vseh ravneh.

5.3.8. Občinska kulturna skupnost bo skupaj z izvajalskimi organizacijami zastavila svoje programe dela tako, da bo zasledovala naslednje cilje:

- približati kulturne programe delovnim ljudem in občanom
- popestriti delo v kulturnih društvih
- vzpodbujati in razvijati sodelovanje kulturnih društev na narodnostno mešanem področju z LR Madžarsko in pripadniki madžarske narodnosti v drugih republikah in pokrajinah.

V letu 1987 bomo povečali število naslovov periodike v osrednji knjižnici v Lendavi, ravno tako bomo povečali število novo nabavljenih knjig v primerjavi z letom 1986.

Na področju varstva naravne in kulturne dediščine bomo opravili naslednja vzdrževalna dela:

- a) prekrivanje streh v Novem Tomažu — sofinanciranje
- b) ureditev Trajberjeve zidanice
- c) sanacija Copekovega mlina
- č) popravilo strehe na zidnici Miška Kranjca
- d) sanacija Domačije Miška Kranjca — Muzeja naprednega tiska
- e) dokončanje kulturnega doma v Dobrovniku

Ta program je usklajen s prizadevanji Zavoda za spomeniško varstvo Maribor (a-č). Ta vzdrževalna dela se nadaljujejo iz leta 1986, razen pod točko a.

Skupaj z Zavodom za spomeniško varstvo Maribor se nadaljuje delo na občuvarju Krajinskega parka in izdelavi plakata Ogrožene razstline v Pomurju.

Ostale aktivnosti: likovna kolonija, razstava domačega umetnika, doma in na Madžarskem, razstava madžarskega umetnika v Lendavi, izdaja Lendavskih zvezkov, prireditve literarnih večerov in knjižnih razstav v letu 1987 bodo izvajana v enakem obsegu kot leta 1986.

Na področju ljubiteljske dejavnosti bodo občinska kulturna skupnost ZKO, OZD in KS vzpodbujale tudi delovanje ljubiteljske dejavnosti. V ta namen bosta občinska kulturna skupnost in zveza kulturnih organizacij v občini zastavile in uskladile svoje programske aktivnosti z izvajalskimi organizacijami in društvi tako, da bodo doseženi naslednji cilji:

- popestritev programov kulturnih društev
- povečati dostopnost programov delovnim ljudem in občanom
- vzpodbujati in razvijati sodelovanje kulturnih društev še posebej na narodnostno mešanem področju, z društvi na madžarskem ter v drugih republikah in pokrajinah.

3.3.9. Na področju telesne kulture bodo v letu 1987 potekale aktivnosti v obsegu, ki je opredeljen v samoupravnem sporazumu o temeljih plana TKS za obdobje 1986—1990. Posebna skrb bo namenjena izvajanju množično-rekreativne dejavnosti v vzgojno varstvenih organizacijah, šolskih športnih društvih organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih. Za tekmovalne ekipe, ki so vključene v republiške športno-rekreativne sisteme bomo zagotovili optimalne delovne in tekmovalne pogoje ter skrbeli za izboljšanje strokovnega dela.

Zaradi izredno velike fluktuacije organizacijskega in strokovnega kadra bomo posvetili pozornost tudi vzgoji in izobraževanju strokovnih delavcev ter postopno zagotovili ustrezen kader, predvsem na tistih telesnokulturnih področjih, kjer delo ni dovolj strokovno in kvalitetno. Nadaljevali bomo z urejanjem in dograjevanjem športnih igrišč in objektov v krajevnih skupnostih, kjer obseg in razmah dejavnosti zahteva širitev telesnokulturnih površin. Razvijali bomo mednarodno sodelovanje in vzpodbujali športna srečanja med ekipami iz obmejnih pokrajin Madžarske in Avstrije ter skrbeli za izmenjavo strokovnih in organizacijskih izkušenj na telesno-kulturnem področju.

6. OSTALE NALOGE

6.1. Krajevne skupnosti

Za izvajanje programov krajevnih skupnosti in zagotavljanje boljših pogojev za življenje in delo delovnih ljudi in občanov bomo zagotavljali sredstva v OZD po SaS in pri tem ohranili tudi solidarnost do manjrazvitih krajevnih skupnosti. V večji meri se bomo posluževali združevanja in prelivanja sredstev med krajevnimi skupnostmi ter proučili možnosti združevanja in s tem profesionalizacije določenih opravil za krajevne skupnosti.

6.2. Splošna ljudska obramba in družbena samozaščita

V letu 1987 bomo nadaljevali s procesom podružbljanja in krepitve SLO in DS s posebnim povdorkom na obrambnih pripravah gospodarstva in družbenih dejavnosti, z mobilizacijskimi pripravami vseh struktur in izpolnjevanju in uresničevanju sistema obrambnega in samozaščitnega usposabljanja. Obrambne načrte bomo uskladili z dopolnjeno normativno ureditvijo in poenostavili njegovo izdelavo. Posebno pozornost bomo namenili dograjevanju sistema za opazovanje in obveščanje ter najnujnejšemu opremljanju sestavov splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. S 1. januarjem 1987 se uvede neprekinjeno delovanje občinsko-pokrajinskega centra za obveščanje na območju Pomurske regije.

Pri razvoju TO bomo posebni povdarek namenili vzgoji in usposabljanju starešin, poveljstev in enot TO občine ter opremljanju s sredstvi za protiklepnobno borbo in sredstvi zvez.

Nadaljevali bomo z aktivnostmi za pridobivanje mladih za vojaške in obrambne poklice, za usposabljanje mladine, ki ne obiskuje šol srednjega usmerjenega izobraževanja in za načrtno in organizirano gradnjo zaklonišč osnovne zaščite, predvsem dvonamenskih ter družinskih zaklonišč dopolnilne zaščite in za opremljanje s sredstvi za osebno in kolektivno zaščito.

6.3. Trg in ocene

Organizacije združenega dela bodo samostojno oblikovale cene glede na tržne razmere v odnosih medsebojne odvisnosti, povezanosti in odgovornosti, pri čemer bodo upoštevale politiko cen iz dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije. Izvršni svet bo skupaj s DPO izvajal postopke družbene kontrole cen v primerih nespoštovanja sprejete politike.

S Politiko cen komunalnih storitev bomo zagotovili v povprečju občine hitrejšo rast cen osnovnih komunalnih storitev od splošne rasti cen, upoštevaje standarde in normative za opravljanje komunalnih dejavnosti in minimalne tehnične normative za vzdrževanje komunalnih objektov in naprav.

Za potrebe blagovnih rezerv bo v letu 1987 prenešana naloga iz leta 1986, izgradnja silosa za moko pri Intesovi pekarni v Lendavi.

6.4. Sodelovanje z ostalimi občinami

Sodelovali bomo z občinami in organizacijami na gospodarskem, kulturnem in telesnokulturnem področju, predvsem s pomurskimi občinami, občinami v okviru sodelovanja bratstva in prijateljstva, občinami v sosednji SR Hrvatski, občinami, kjer so sedeži delovnih organizacij v katere so vključene naše TOZD.

Na vseh navedenih področjih se odpirajo možnosti boljšega sodelovanja s sosednjo LR Madžarsko.

7. SPREMLJAJOČI DOKUMENTI K IZVAJANJU RESOLUCIJE

Naloge, ukrepe in aktivnosti za izvajanje resolucijskih ciljev na posameznih področjih bodo podrobneje opredelili naslednji dokumenti:

Plani OZD, SIS in KS za leto 1987

Akcijski setveni program za sezono 1987/88

Bilanca zaposlovanja in kadrov za leto 1987

Določila resolucije SR Slovenije za leto 1987 o delitvi dohodka, osebnih dohodkov, skupne in splošne porabe

Sprememba zakona o davkih občanov ter medrepubliških dogovorov o davkih občanov ter dogovorov o davčnem sistemu in davčni politiki

Dogovor o splošni porabi v SRS

Številka: 30-6/86-3

Komite za družbeno planiranje in družbenoekonomski razvoj

42

Na podlagi 2. člena Odredbe o preventivnih cepljenjih in diagnostičnih ter drugih preiskavah v letu 1987 Republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (Ur. list SRS, št. 46/86), je izvršni svet skupščine občine G. Radgona na seji, dne 15. januarja 1987 sprejel naslednjo

ODREDBO

o preventivnih cepljenjih in diagnostičnih ter drugih preiskavah v letu 1987 na območju Gornja Radgona

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Da se preprečijo oz. ugotovijo v tej odredbi navedene živalske kužne bolezni, morajo veterinarske organizacije, ki so po predpisih verificirane za preprečevanje in zatiranje kužnih bolezni, opraviti v letu 1987 ukrepe zaradi ugotavljanja, odkrivanja, preprečevanja in zatiranja kužnih bolezni v občini Gornja Radgona.

Posestniki živali so dolžni izvajati ukrepe iz te odredbe.

2. člen

Preventivne ukrepe iz te odredbe na območju občine G. Radgona opravlja Veterinarski zavod M. Sobota (v nadaljnjem besedilu: Veterinarski zavod). Na območju občine preventivna cepljenja v lasti in kooperacijskih rejah perutnine, last DO Agromerur in Perutnina Ptuj, opravi lastna obratna ambulanta.

Pred začetkom izvajanja ukrepov iz te odredbe morajo v prejšnjem odstavku navedene organizacije o tem obvestiti pristojni organ veterinarske inšpekcije.

O opravljenem delu morajo poročati na predpisanih obrazcih.

3. člen

Preventivna cepljenja se morajo opraviti tolikokrat, kolikokrat je potrebno, da so živali stalno zaščitene.

Kontrola imunosti se mora opravljati po programu, ki ga določijo RVU.

4. člen

Področni veterinarski zavod in obratni veterinarski ambulant, ki opravljajo preventivna cepljenja in diagnostične preiskave, vodijo evidenco o datumu cepljenja ali preiskav, ime in bivališče posestnikov živali, opis živali, podatke o proizvajalcu, o serijski in kontrolni številki cepiva ter o rezultatih cepljenja oz. preiskave.

Področni veterinarski zavod in obratna ambulanta morajo spremljati zdravstveno stanje živali po uporabi biološkega preparata in o tem obveščati občinski upravni organ, pristojen za veterinarsko inšpekcijo.

II. PREVENTIVNI UKREPI

5. člen

Splošno preventivno cepljenje psov proti steklini se mora opraviti do 1/5—1987.

Zaščitno cepljenje mladih psov proti steklini se mora opraviti takoj, ko dopolnijo štiri mesece starosti.

Na okuženem in ogroženem območju je treba preventivno cepiti

proti steklini tudi domače živali, ki se pasejo brez nadzorstva — to je brez pastirja na naravno ali umetno neograjenih površinah, ki so oddaljena od naselij. Cepljenje, določeno s tem členom, opravi področni veterinarski zavod.

6. člen

Preventivno cepljenje kokoši, piščancev, brojlerjev in matičnih jat proti atipični kokoši kugi se mora opraviti:

- v perutninskih obratih organizacij združenega dela,
- v naseljih, kjer so perutninski obrati organizacij združenega dela ali večje reje individualnih proizvajalcev,
- v obratih individualnih proizvajalcev, kjer pomeni reja perutnine pomembnejšo gospodarsko dejavnost.

Cepljenje, določeno po tem členu, opravi področni veterinarski zavod, v perutninskih obratih organizacij združenega dela, ki imajo organizirano lastno veterinarsko službo, pa obratne veterinarske ambulante. Cepljenje se opravi na način, ki ga za posamezno vakcino določi proizvajalec.

7. člen

Valilna jajca smejo izvirati le iz perutninskih jat, v katerih pri seroloških preiskavah na kokoši tifus niso bili ugotovljeni pozitivni reaktorji, ki so zaščitno cepljenje proti kužnemu tremorju perutnine, Marekovi bolezn, infekcioznemu bronhitisu in Gumboro bolezn, in ki po 14. tednu niso dobivale nitrofuranskih preparatov (nitrofurazon, furazolidon, itd.).

Pregled z antigenom povzročitelja kokošjega tifusa po metodi hitre krvne aglutinacije opravi veterinarski zavod z ekipo obratne veterinarske ambulante.

Proti kužnemu tremorju, Marekovi bolezn, infekcioznemu bronhitisu in Gumboro bolezn je treba preventivno cepiti matično jato in proizvodno jato, proti kužnemu tremorju pa le matično jato:

- v perutninskih obratih organizacij združenega dela (OZD),
- v obratih individualnih proizvajalcev, kjer pomeni reja perutnine pomembnejšo gospodarsko dejavnost.

Cepljenje proti kužnemu tremorju, infekcioznemu bronhitisu, Gumboro bolezn in Marekovi bolezn opravi veterinarski zavod. V obratih OZD, ki imajo organizirano lastno veterinarsko službo, pa obratne veterinarske ambulante.

Pri pojavu Marekove bolezn se mora prve primere bolezn potrditi s histološko preiskavo. Preiskave opravi VTOZD za veterinarstvo Biotehnične fakultete (v nadaljnjem besedilu: VTOZD za veterinarstvo).

8. člen

Proti prašičji kugi je treba preventivno cepiti prašiče v gospodarstvu, ki imajo 10 ali več plemenskih svinj oz. najmanj 50 pitancev. Proti tej bolezn je treba preventivno cepiti tudi prašiče, ki se hranijo s pomijami ali z odpadki živalskega izvora, ne glede na njihovo število v gospodarstvu. Stroški cepljenja prašičev, ki se hranijo s pomijami, bremenijo lastnike živali.

Cepljenje iz prejšnjega odstavka se opravi s sevom K-lapinizirane virusa. Cepljenje opravi področni veterinarski zavod; na družbenih prašičerejskih obratih, ki imajo lastno veterinarsko službo, pa opravijo to cepljenje obratne veterinarske ambulante.

9. člen

Veterinarski zavod mora v letu 1987 opraviti tuberkulinizacijo v vseh gospodarstvih, katerih lastniki oddajajo mleko oz. mlečne proizvode izven organiziranega odkupa mleka. Stroški opravljenega dela bremenijo lastnika živali. Sanirati se morajo vsa okužena oz. sumljiva gospodarstva. Tuberkulinizirati je treba osnovne goveje črede organizacij združenega dela. Tuberkulinizacijo osnovne goveje črede OZD opravi veterinarski zavod. Na tuberkulozo je treba preiskati plemenske živali osnovnih čred prašičerejskih obratov OZD.

Pregled opravi veterinarski zavod s pregledom mezenterialnih in portalnih bezgavk zaklanih živali.

10. člen

Na brucelozo je treba preiskati enkrat letno:

- krave v hlevih individualnih proizvajalcev z mlečno prstenastim preizkusom; v primeru sumljive reakcije je potrebno vzeti kri živalim za pregled,
- osnovne goveje črede OZD s serološkim pregledom krvi,
- plemenske živali v osnovnih čredah na prašičerejskem obratu TOZD Prašičereja Podgrad, s serološko preiskavo krvi,
- odstreljene poljske zajce na območju občine.

Vzorke mleka in krvi odvzame področni veterinarski zavod. Na družbenem sektorju prašičerejskih obratov TOZD Prašičereja Podgrad, ki ima organizirano lastno veterinarsko službo, pa odvzame vzorce krvi lastna veterinarska ambulanta. Kontrolo dela opravi RVU.

Mlečno prstenasto preiskavo in laboratorijske preiskave krvi (SA-test) krav opravi veterinarska organizacija, pooblašena za diagnostične preiskave.

Pregled zajcev opravi Veterinarski zavod M. Sobota, laboratorijske preiskave patoanatomsko sumljivih zajcev pa opravi VTOZD za veterinarstvo.

11. člen

Na mehurčasti izpuščaj pri govedu (IBR/IPV) je treba enkrat letno preiskati plemenjake v prirodnem pripustu. Preiskave teh plemen-

njakov je opraviti tudi na vibriozo (infekcija s *Campylobacter fetus*), leptospirozo, trihomoniozo, levkozo, opraviti koprološki ter opraviti bakteriološki pregled semena glede na onesnaženost z ubikvitarnimi bakterijami. Vzorce odvzame veterinarski zavod, preiskavo opravi VTOZD za veterinarstvo.

12. člen

Na govejo levkozo je treba pregledati 20 % vseh plemenskih živali v osnovnih čredah na govedorejskih obratih OZD in vse plemenske živali v osnovnih čredah na saniranih govedorejskih obratih OZD. Vzorce krvi odvzame veterinarski zavod. Preiskave seruma s preizkusom precipitacije v agar gelu opravi VTOZD za veterinarstvo.

13. člen

Enkrat letno je treba pregledati na leptospirozo 10 % vseh še ne pregledanih plemenskih živali v osnovnih čredah na prašičerejskih in govedorejskih obratih OZD.

Vzorke vzame področni veterinarski zavod. Preiskavo opravi VTOZD za veterinarstvo.

14. člen

Na kužno malokrvnost kopitarjev je treba preiskati vse plemenske žrebce. Vzorce krvi odvzame področni veterinarski zavod. Serološki pregled vzorcev krvi z gel precipitacijskim testom (Coggins test) opravi VTOZD za veterinarstvo.

15. člen

Čebelarje družine vzrejevalcev matic ter čebelarje družine plemenskih postaj je treba preiskati na hudno gnilobo čebelje zalege, nosenavost, pršičavost in varoozo. Preiskave opravi VTOZD za veterinarstvo. Vzorce mrtvic za preiskavo po tem členu odvzame veterinarski zavod.

Vzorke čebel je treba dostaviti na preiskave do 31/3-1987, preiskave pa morajo biti opravljene do 30/4-1987.

16. člen

Na spomladansko viremijo, eritrodermatitis in vnetje ribjega mehurja pri krapih, je treba do 15/5-1987 preiskati krape iz registriranih rej, ki se vlagajo, prodajajo ali prevažajo, mladiče krapov pa je potrebno preiskati do konca leta 1987.

Vzorke rib za preiskavo po tem členu opravi veterinarski zavod in jih dostavi na VTOZD za veterinarstvo.

17. člen

Na miksomatozo je potrebno cepiti vse kunce v 10-kilometrskem pasu okrog okužbe ter vse večje kunčereje v občini.

Cepljenje opravi veterinarski zavod po navodilu proizvajalca vakcine.

Stroški cepljenja bremenijo lastnika živali.

18. člen

Ta odredba začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 322-5/87-IS
G. Radgona, 15/1-1987

Predsednik
izvršnega sveta SO G. Radgona
Janko SLAVIČ, dipl. ing. agr.

43

Na podlagi 37. člena Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Ur. list SRS, št. 18/84 in 37/85) ter 219. člena Statuta občine Murska Sobota (Ur. objave, št. 12/80 in 36/81) je Izvršni svet SO Murska Sobota na seji, dne 14. 1. 1987, sprejel

ODREDBO

o javni razgrnitvi zazidalnega načrta za območje mesta Murska Sobota med Trstenjakovo, Bakovsko in Mladinsko ulico ter rezervatom za družbeno usmerjeno gradnjo

I.

Javno se razgrne osnutek zazidalnega načrta, ki ga je pod številko 28/86-ZN/S v decembru 1986 izdelal Zavod za ekonomiko in urbanizem v Murski Soboti.

II.

Osnutek zazidalnega načrta se razgrne v prostorih samopostrežne trgovine v Cankarjevem naselju ter v izlozbi zgradbe Skupščine občine Murska Sobota (Titova cesta).

Javna razgrnitev traja 30 dni od dneva objave v Uradnih objavah pomurskih občin.

III.

V času javne razgrnitve lahko dajo občani, organi in organizacije pismene pripombe na razgrnjeni osnutek Zavodu za ekonomiko in urbanizem v M. Soboti, Staneta Rozmana 5 ter Komiteju za urbanizem, gradbeništvo in komunalne zadeve občine Murska Sobota.

Številka: 351-7/86-4
M. Sobota, dne 14. 1. 1987

Predsednik
Izvršnega sveta SO M. Sobota
Janez Štrotl, l. r.

Na podlagi 37. člena Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Ur. list SRS, št. 18/84 in 37/85) ter 219. člena Statuta občine Murska Sobota (Ur. objave, št. 12/80 in 36/81) je Izvršni svet SO Murska Sobota na seji, dne 14. 1. 1987 sprejel

ODREDBO

o javni razgrnitvi osnutka lokacijskega načrta za zajetje pitne vode v Krogu in gradnjo vodovoda Krog—Črnske meje

I.

Javno se razgrne osnutek lokacijskega načrta, ki ga je pod številko 12/96-LN/S v novembru 1986 izdelal Zavod za ekonomiko in urbanizem v Murski Soboti.

II.

Osnutek lokacijskega načrta se razgrne v izložbi vaško-gasilskega doma v Krogu ter v izložbi zgradbe Skupščine občine Murska Sobota, Titova cesta.

Javna razgrnitev traja 30 dni od dneva objave v Uradnih objavah pomurskih občin.

III.

V času javne razgrnitve lahko dajo občani, organi in organizacije pismene pripombe na razgrnjeni osnutek Zavodu za ekonomiko in urbanizem v Murski Soboti, Staneta Rozmana 5 ter Komiteju za urbanizem, gradbeništvo in komunalne zadeve občine Murska Sobota.

Številka: 351-8/86-4

M. Sobota, dne 14. 1. 1987

Predsednik
Izvršnega sveta SO M. Sobota
Janez Stotl, l. r.

45

Na podlagi 53. čl. Zakona o volitvah in odločitvah organov upravljanja in o imenovanju poslovnih organov v OZD (Ur. list SRS, št. 23/77) in 205. čl. Statuta občine Gor. Radgona (Ur. objave, št. 41/81 in 7/86) je skupščina občine Gor. Radgona na ločenih sejah zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora, dne 25. 12. 1986 na predlog OK SZDL Gornja Radgona, sprejela naslednji

SKLEP

I.

Razrešijo se dolžnosti naslednji člani razpisnih komisij za imenovanje individualnih poslovnih organov ali za predsednika in člane kolegijskega poslovnega organa v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela ter delovnih skupnostih in sicer:

1. Majda BELAK — DO Mura TOZD Moda
2. Jože DUNAJ — DO Gorenje Elrad
3. Majda HARI — DO Radenska
4. Mirko KAUČIČ — kmetovalec
5. Marija TOŠIČ — DO Intes TOZD Mura

II.

Izvolijo se naslednji člani razpisnih komisij za imenovanje individualnih poslovnih organov ali za predsednika in člane kolegijskega poslovnega organa v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela ter delovnih skupnostih in sicer:

1. Bojan BRUMEC — DO Gorenje Elra
2. Marija MAUKO — OŠ »25. maj« Kapela
3. Viktor KOVAČIČ — OŠTO Gor. Radgona
4. Stanko POLJANEC — DO Gorenje Elrad
5. Cvetka SREŠ — DO Gorenje Elrad
6. Sabina MARKO — DO Mura TOZD Moda
7. Martin SREDENŠEK — DO Radenska
8. Dragica ČERNE — Glasbena šola
9. Marjan EDŠID — DO Kmetijski kombinat
10. Bojan ERLIH — SO Gor. Radgona

III.

Mandat članov razpisnih komisij traja 4 leta.

IV.

Sklep se objavi v Uradnih objavah občin Pomurja in začne veljati 8. dan po objavi.

Predsednik
Skupščine občine G. Radgona
Peter Fridau

46

Na podlagi 3. točke Sklepa o sestavi komiteja za družbeno planiranje in družbenoekonomski razvoj občine Gor. Radgona (Uradne objave, št. 2/87) in sklepa komisije o določitvi organizacij in skupnosti, ki delegirajo v komite svoje predstavnike, z dne 24. 10. 1987 sprejema komisija za volitve in imenovanja naslednji

SKLEP:

I.

Komisija za volitve in imenovanja ugotavlja, da so v komite za družbeno planiranje in družbenoekonomski razvoj skupščine občine Gor. Radgona delegirani predstavniki naslednjih temeljnih in drugih

organizacij združenega dela, skupnosti in družbenopolitičnih organizacij:

1. Janja BRUMEN — Delovna skupnost upravnih organov SO
2. Franci PLEJ — Samoupravna stanovanjska skupnost
3. Ivanka HIBLER — Občinska zdravstvena skupnost
4. Franc DJURA — Krajevna skupnost Apače
5. Danilo TIRŠ — Občinska konferenca SZDL
6. Marjan GOLOB — SOZD Gorenje DO Elrad
7. Dana SUKIČ — SOZD Integral DO Avtoradgona
8. Ludvik ROŠKAR — SOZD ABC Pomurka DO Kmetijski kombinat

II.

Izvršni svet skupščine občine je v komite imenoval ŠTRAKL Franca, člana Izvršnega sveta, odgovornega za področje kmetijstva in krajevnih skupnosti.

III.

Komisija ugotavlja, da je predsednika in namestnika predsednika komiteja skupščina občine že izvolila in sta objavljena s sklepoma v Uradnih objavah št. 17/86.

Predsednik
Komisije za volitve in imenovanja
Drago HORVAT

47

POPRAVEK

1., 2. in 3. točke 5. člena odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o davkih občanov občine Lendava (Uradne objave št. 1/87).

Besedilo 5. člena pravilno glasi:

5. člen

Spremeni se 57. člen odloka tako, da se glasi:

»Davek od premoženja se odmerja v naslednji višini:

1. Za stanovanjske stavbe, stanovanja in garaže:

osnova		%
od 2,674.100	do 2,674.100	0,10
od 2,674.100	do 5,610.000	0,20
od 11,220.000	do 11,220.000	0,30
od 16,830.000	do 16,830.000	0,45
od 22,440.000	do 22,440.000	0,65
nad 26,741.000	do 26,741.000	1,00

2. Za prostore za počitek oziroma rekreacijo:

osnova		%
od 2,674.100	do 2,674.100	0,20
od 2,674.100	do 5,610.000	0,30
od 5,610.000	do 9,350.000	0,40
od 9,350.000	do 9,350.000	0,50
od 13,090.000	do 13,090.000	0,70
od 16,830.000	do 16,830.000	0,90
od 20,570.000	do 20,570.000	1,10
od 24,310.000	do 24,310.000	1,30
nad 26,741.000	do 26,741.000	1,50

3. Poslovni prostori:

osnova		%
od 2,674.100	do 2,674.100	0,15
od 2,674.100	do 4,675.000	0,30
od 4,675.000	do 6,545.000	0,50
od 6,545.000	do 8,415.000	0,70
od 8,415.000	do 10,285.000	0,90
od 10,285.000	do 12,155.000	1,10
nad 12,155.000	do	1,25

Sekretarka SO
Marija Hajos l. r.

48

POPRAVEK

Odloka o matičnih območjih občine Murska Sobota, sedežih matičnih območij in naselij, kjer se sklepajo zakonske zveze (Uradne objave, št. 33/86)

V navedenem odloku je pomotoma izpadlo besedilo v 4. členu. V točki 10 »Moščanci« in v točki 14 »Rogašovci«.

Sekretar SO
Martin VINČEC, dipl. prav., l. r.

49

POPRAVEK

SKLEPA O SESTAVI KOMITEJA ZA DRUŽBENO PLANIRANJE IN DRUŽBENOEKONOMSKI RAZVOJ (Uradne obj. št. 2/87 od 15. januarja 1987)

Pri II. točki se na koncu pripiše:

»V komite imenuje izvršni svet 1 člana«.

Sekretar
Skupščine občine G. Radgona
Feliks PETEK

Radijski in televizijski spored od 30. januarja do 5. februarja

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 -- Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 -- Aktualno, 16.55 -- Obvestila, 17.00 -- Lepo je v naši domovini biti mlad... tokrat oddaja za pionirje, 17.30 -- Glasba-reklame-glasba, 18.00 21.232 -- glasbeno propagandna oddaja, 19.00 -- Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 -- Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 -- Aktualno, 16.55 -- Obvestila, 17.00 -- Sobotna reportaža, 17.20 -- Strokovnjak svetuje -- v živo, 17.40 -- Glasba-reklame-glasba, 18.00 -- Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 -- Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 14.00 do 16.00 (telefon: 21 232)	RADIO MURSKA SOBOTA 10.05 -- Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 -- Srečanje na pomurskem valu, 12.00 -- Spored v madžarskem jeziku, 13.00 -- Doma in onkraj meja, 13.30 -- V nedeljo popoldne (kmetijska oddaja, humor), 14.30 -- Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 17.00 -- Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon: 21 232).	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 -- Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 -- Aktualno, 16.55 -- Obvestila, 17.00 -- Šport, 17.30 -- Glasba-reklame-glasba, 18.00 -- Iskanje-znanje-ustvarjanje, 18.15 -- Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 -- Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 -- Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 -- Aktualno, 16.55 -- Obvestila, 17.00 -- Pogovor v živo, 17.30 -- Glasba-reklame-glasba, 18.00 -- Sotočje, 19.00 -- Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 -- Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 -- Aktualno, 16.55 -- Obvestila, 17.00 -- Gospodarska tema, 17.30 -- Glasba-reklame-glasba, 18.00 -- Iščemo odgovore na vaša vprašanja, 18.30 -- Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 -- Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 -- Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 -- Aktualno, 16.55 -- Obvestila, 17.00 -- O kulturni, 17.30 -- Glasba-reklame-glasba, 18.00 -- Iz delegatskih klopi, 18.10 -- Mišmaš, 18.30 -- Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 -- Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.
TV LJUBLJANA 9.00 Zimski počitniški spored, 11.40 Plemeniti Tom, film (do 13.00), 15.55--00.15 Teletekst RTV Ljubljana, 16.10 Šola smučanja: Alpsko tekmovalno smučanje, 16.25 Tednik -- ponovitve, 17.25 Poročila, 16.30 A-Senar: Zlatarjevo zlato, 3. del nadaljevanke (tv Zg), 17.45 Dunja, otroški film, 18.15 Izkušnje in preizkušnje: Nova rast, 4. del, 19.00 Danes, 19.30 TV dnevnik, 20.00 L. La Planche: Vdove, 6. -- zadnji del angleške nadaljevanke, 20.55 Obiskujemo slovenske muzeje in galerije, 3. del, 21.40 Peter 'S Pop show, 22.00 TV dnevnik, 22.15 Nostalgija, italijanski film. Oddajniki II. mreže: 20.00 Dokumentarni večer, 21.30 Včeraj, danes, jutri, 21.45 En avtor, en film, 22.05 Filmi po E. A. Poeju: Krokodir, ameriški film (do 23.35).	TV LJUBLJANA 10.25 Obiskujemo slovenske muzeje in galerije, ponovitve 2. dela, 11.10 Mir in razorožitev, ponovitve 10. dela dokumentarne serije OZN, 11.50 Crans Montana: SP v smučanju -- smuk (m), prenos EVR Lj, 13.15 Poročila (do 13.20), 14.15 Aleksander Veliki, ameriški film, 16.25 Spoznavajmo naše morje: Življenje na skalni obali in trdnem dnu, 16.55 Poročila, 17.00 Tuzla: DP v košarki (m) -- Sloboda Dita-Bosna, prenos, 18.25 Da ne bi bolelo, 19.00 Danes, 19.30 TV dnevnik, 19.50 Zrcalo tedna, 20.15 Portret Jamesa Earla Jonesa, 20.45 Claudine, ameriški film, 22.20 TV dnevnik, 22.35 Dempsey in Makepeace, 3. del angleške nanižanke. TV ZAGREB Prvi program 9.00 Tv v šoli, 11.45 SP v smučanju, 14.15 Ponovitve iz programa PLUS, 15.45 Sedem dni, 16.20 Tv koledar, 16.30 Narodna glasba, 17.00 Košarka: Sloboda Dita -- Bosna, 18.25 Teritorialna obramba, 19.30 Dnevnik, 20.00 Boljše življenje (humor), 21.05 Dolga roka mafije (film), 22.45 Dnevnik, 23.05 Športna sobota, 23.20 Noč z vami.	TV LJUBLJANA 8.25--13.05 in 14.25--22.25 Teletekst RTV Ljubljana, 8.40 Poročila, 8.45 Otroška matineja, 10.15 Dempsey in Makepeace, ponovitve 3. dela angleške nanižanke, 11.05 Večer slovenske narodno zabavne glasbe na Bledu, 11.50 Crans Montana: SP v smučanju -- smuk (ž), prenos EVR, 13.00 Poročila, 14.40 Malu, I. del brazilске nadaljevanke, 15.30 Poljub smrti, ameriški film (čb), 17.05 Poročila, 17.15 EX libris, 18.15 Slovenci v zametju, 19.00 Danes, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Podarim-dobim, 20.15 M. Krlježa--I štivič: Potovanje v Vučjak, I. del nadaljevanke TV Zagreb, 21.20 Jazz na ekranu: Dave Holland, dokumentarna oddaja, 21.50 Športni pregled, 22.20 Poročila. TV ZAGREB Prvi program 10.20 Poročila, 10.30 Otroški in mladinski spored, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Jugoslavija, dober dan, 14.00 Don Kihot, 15.00 Sestanek brez dnevnega reda, 17.30 Pojdi in pridi (film), 18.55 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Primož Trubar, 21.05 Športni pregled, 21.35 Reportaža, 22.05 Dnevnik, 22.25 Gledališče poezije, 22.25 Na svoj način.	TV LJUBLJANA 9.20 Počitniški spored, 11.50 Crans Montana: SP v smučanju -- superveslalom (m), prenos (do 13.00), 15.55--22.50 Teletekst RTV Ljubljana, 16.10 Šola smučanja: Tek na smučeh, I. del, 16.25 Zrcalo tedna, 16.55 SP v smučanju -- superveslalom, posnetek iz Crans Montane, 17.25 Poročila, Spored za otroke in mlade: 17.30 Miti in legende: Iz nove zaveze: Kristusovo vstajanje, 17.45 Ne daj se Floki, 4. del nanižanke TV Zagreb, 18.15 Republika revija MPZ Zagorje 86, 5. oddaja, 19.00 Danes, 19.30 TV dnevnik, 20.00 P. Scott: Dragulj v kroni, 6. del angleške nadaljevanke, 20.55 Aktualno, 21.35 D. Božič: Kralj Lear, operna predstava SNG Maribor, 22.35 TV dnevnik. Oddajniki II. TV mreže: 17.45 Vukov kotiček, otroška serija, 18.00 Beograjski TV program, 19.00 Indirekt, oddaja o športu, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Po poteh spoznanj, znanost, 20.45 Včeraj, danes, jutri, 21.00 Mali koncert Jadranke Jovanović, 21.15 Svet danes, zunanjepolitična oddaja.	TV LJUBLJANA 9.25 Počitniški spored, 11.50 Crans Montana: SP v smučanju -- superveslalom (ž) prenos (do 13.15), 16.25--22.55 Teletekst RTV Ljubljana, 16.40 Šola smučanja: Tek na smučeh II. del, 16.55 SP v smučanju -- superveslalom (ž), posnetek iz Crans Montane, 17.25 Poročila, Spored za otroke in mlade: 17.30 Miti in legende: Iz nove zaveze: Kristusovo vstajanje, 17.45 Tedenki zabavnik, oddaja TV Sa, I. del, 19.00 Danes: 19.30 TV dnevnik, 20.00 F. Milčinski -- A. Gogala--I. Prah: Zločinci, drama, 20.45 Človek in glasba: Glasba na dvoru kralja Ludvika XIV., 2. oddaja, 21.45 Pristrčno pozdravljeni, prijatelji, reportaža ob Tednu beloruske kulture v Sloveniji, 22.40 TV dnevnik. Oddajniki II. TV mreže: 16.30 Skopje: DP v košarki (m) -- MZT: Šibenka, prenos (slov. kom.) Zg 2, Sk 2, Lj 2, 18.00 Izobraževalna oddaja, 18.40 Številke in črke -- kviz, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Sarajevo: EP v umetnostnem drsanju, otvoritev, prenos (slov. kom.) ZG 2, Sa 2, Lj 2, 20.30 Ko se korenin zavemo: Pred vharjem, dokumentarna serija (samo za Lj 2), 21.30 Žrebanje lota (samo za Lj 2), 21.35 Umetniški večer: Alternativno gledališče, 23.05 Kronika festa.	TV LJUBLJANA 8.25 Počitniški spored, 12.50 Crans Montana: SP v smučanju -- veslalom (m), prenos II. teka (do 13.45), 14.50--22.50 Teletekst RTV Ljubljana, 15.05 Šola smučanja: Turno smučanje 15.20 T. Partljič: Ščuke pa ne, ščuke pa ni, 7. zadnji del nadaljevanke, 16.15 Mostovi, ponovitve, 16.55 SP v smučanju -- veslalom (m), posnetek iz Crans Montane, 17.25 Poročila, 17.30 Vijavaja: Josip Jurčič, 3. oddaja (čb), 18.15 Doba televizije: Globalna zavest, 19.00 Danes, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Film tedna: Vincent, Paul, Francois in ostali, francosko-italijanski film, 21.55 TV dnevnik, 22.10 Svet na zaslonu. Oddajniki II. TV mreže: 20.15 Po poteh svobode, dokumentarna oddaja, 20.45 Včeraj, danes, jutri, 21.00 Sarajevo: EP v umetnostnem drsanju -- pari, (slov. kom.) prenos, 22.15 Glasbeni večer, 23.30 Kronika Festa.	TV LJUBLJANA 8.20 Počitniški spored, 10.20 Crans Montana: SP v smučanju -- veslalom (ž), prenos I. teka, 12.50 Crans Montana: SP v smučanju -- veslalom (ž), prenos II. teka (do 13.40), 16.45--22.45 Teletekst RTV Ljubljana, 17.05 SP v smučanju -- veslalom (ž), posnetek iz Crans Montane, 17.35 Poročila, 17.40 K. Brenkova: Mavrica pisana, 17.55 Bilo je... 18.25 Zelena straža, 19.00 Danes, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Tednik, 21.00 Vegetina kuhinja in propagandna oddaja, 21.10 J. Austen: Mansfield park, 5. del angleške nadaljevanke, 22.00 TV dnevnik, 22.15 Mir in razorožitev: Mostovi do mira (Irska), dokumentarna serija OZN.
TV ZAGREB Prvi program 8.25 Tv v šoli, 16.00 Dober dan, 17.00 Kronika reških občin, 17.30 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Pod krinko, 20.50 Zabavnoglasbena oddaja, 21.50 Dnevnik, 22.10 Mali koncert, 22.25 Kulturni magazin.	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 11.50 SP v smučanju, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Derrick, 21.15 Zabavna oddaja, 22.10 Umetnine Drugi program 16.30 Dolga pot v Alice Springs, 17.15 Svet živali, 18.00 Tednik, 18.30 Knight Rider, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Kraljestvo belega medveda, 21.05 Šport, 22.05 Čas v sliki, 22.25 Kulturni žurnal, 22.35 V Zorovem znamenju (film).	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.35 Ponovitve, 11.50 SP v smučanju, 13.15 Poročila, 14.15 Otroški in mladinski spored, 18.00 Tedenski tv spored, 18.25 Veselo v soboto, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Tako ne bo nikoli več (glasbena oddaja), 21.55 Mike Hammer, 22.50 Rolling Stones v Ameriki. Drugi program 16.10 O mistiki, 17.00 Ljuba družina, 17.45 Kdo me hoče?, 18.00 Magazin Alpe-Jadran, 18.25 Sport, 19.00 Filmske novitete, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Pod stopnicami (film), 21.50 Sport, 22.50 Lovca na glave (film).	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.55 SP v smučanju, 13.15 Poročila, 14.15 Počitniški spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Divji stari, 21.15 V najboljši družbi, 22.00 Filmski forum, 22.45 Sport, 22.50 Zapuščina indijancev (film)	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 11.50 SP v smučanju, 13.15 Poročila, 14.20 Počitniški spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Divji stari, 21.15 V najboljši družbi, 22.00 Filmski forum, 22.45 Sport, 22.50 Zapuščina indijancev (film)	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 SP v smučanju, 14.05 Počitniški spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Vse o Evi (film), 22.30 Vse o Mankiewicz (dok. portret) Drugi program 17.00 Vzgojna oddaja, 17.30 Dežela in ljudje, 18.00 Svet živali, 18.30 Robin Hood, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Zapuščina dvojnega orla, 21.15 SP v smučanju, 21.50 Čas v sliki, 22.10 Kulturni žurnal, 22.20 Sport, 23.20 Ceste San Francisca	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 SP v smučanju, 14.15 Počitniški spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Zabavna oddaja, 21.50 Sport Drugi program 17.30 Računalniški tečaj, 18.00 Tv kuhinja, 18.30 Robin Hood, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Notranjepolitični raport, 21.15 Čas v sliki, 21.35 Kulturni žurnal, 21.45 Klub 2
TV MADŽARSKA 9.50 Žrebanje lota, 10.00 Pretkane ženske, TV igra, 17.05 Poročila, 17.10 TV spored za 3 dni, 17.15 Letni kolobarji, spored za upokojece, 18.00 Okno, notranjepolitični program, 19.00 Samo za besedo! 19.30 TV dnevnik, 20.05 Gala v počastitev XI. deželne mirovne konference, prenos iz Kongresnega centra, 21.55 Parabola, zunanja politika, 22.25 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.40 Poklicna posvetovalnica, 9.00 Za otroke, 10.55 Zibelka Evrope, pon. 11.50 SP v smučanju, m. smuk, 15.55 Koreograf Z. Varga, 16.25 Slikar M. Schöner, 17.00 Dnevnik, 17.15 Družabna igra Barkochba, 18.00 Popevkarska TV lestvica, 18.30 Kuba, dok. film, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Večerna obleka obvezna madž. film, 21.35 Stara plesna glasba, 21.40 Poslednja pesem, kriminalka, 23.10 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.45 Spored za otroke, 11.00 Hong Kong-Fidži, 11.25 Kremenčkovi, risanka, 11.50 SP v smučanju, ž. smuk, 15.05 Vi ste kandidat, 6. del, 16.20 Kviz, 17.30 Delta, znanstveni poročevalci, 17.55 Oglejmo si skupaj, 19.00 Teden, aktualne reportaže, 20.05 Šofer gangsterjev, ameriški film, 21.30 Telesport, 22.00 Peter's pop show, 3. del posnetka, 22.30 Poročila.	TV MADŽARSKA NI SPOREDA.	TV MADŽARSKA 9.10 Šolska TV, 10.05 Ponovitve: Delta; Morje, 17.00 Poročila, 17.05 Kratk film, 17.15 TV spored za 3 dni, 17.20 Kaj naj postanem, poklicna posvetovalnica, 18.00 Koledar, magazin, 19.05 Mini studio '87, 19.30 TV dnevnik, 20.04 Reševalci, 2. del češkoslovaške serije, 21.05 Studio '87, kulturni tednik televizije, 22.05 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 9.10 Koledar, magazin, 10.00 Krsto za nevesto, pon. angleške kriminalke, 15.35 Tretji kanal, 16.40 Poročila, 16.50 SP v alpskem smučanju, 18.05 Novi Reflektor, magazin, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Dežele, ljudje, življenja: Jaz in moj prijatelj, bolivijski filmi, 21.25 Popotnik na valovnih dolžinah, baletni film, 21.55 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 9.10 Teledoktor, zdravniški nasveti, 9.20 Čao mami! 9.50 Hlače in ljubezen, pon. TV filma, 10.20 Cervantesovo življenje, pon. 15.20 Poročila, 15.25 Prometna varnost, 15.45 Rehabilitacijski magazin, 16.05 Varstvo narave, 16.35 TV borza, 16.50 Stolpna ura, 17.15 Telesport, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Reševalci, češka serija, 21.05 Panorama, 22.05 Bach: Air, 22.10 TV dnevnik.
TV KOPER 13.00 Smučanje: Crans Montana -- Svetovno prvenstvo / M., 14.00 Tv novice, 14.10 Glasbena oddaja, 15.00 Otroški program: risanke in telefilmi, dokumentarec, 18.00 Andrejinih sto dni -- telenovela, 19.00 Odprta meja, 19.30 TVD stičišče, 19.45 Mesto danes, 20.00 Zdravo Larry -- telefilm, 20.25 Tv novice, 20.30 Jugoslovanski operni solisti, 21.50 TVD vsedanes, 22.05 Baletni večer, 22.40 Velike osebnosti -- Nehru.	TV KOPER 13.00 Smučanje -- Crans Montana -- Svetovno prvenstvo -- 2, 14.10 Otroški program -- risanke in telefilmi, dokumentarna oddaja, 18.00 Andrejinih sto dni -- telenovela, 19.30 TVD stičišče, 19.45 Časovni stroj, 20.25 Tv novice, 20.30 Tisti 36 stopnic -- TV nanižanka, 22.05 Start, 22.40 Čar nepredvidnega -- telefilm, 23.15 Afrika -- dokumentarna oddaja.	TV KOPER 11.50 Športno popoldne, 19.00 Zadnje poglavje -- TV nadaljevanke, 20.00 Korniati -- dokumentarec, 20.30 Sedem dni, 21.00 Potop -- Tv nadaljevanke -- I. del, 22.00 Čar nepredvidnega -- telefilm, 22.30 Izobčenci -- telefilm, 23.30 Klepsidra -- filozofija.	TV KOPER 13.00 Smučanje -- Crans Montana -- Svetovno prvenstvo -- m, 14.10 Moja beseda, 15.25 Otroški program: Risanke in telefilmi, 17.30 Start, 18.00 Zdravnik in otrok -- nasveti pediatrov -- v živo, 19.00 Odprta meja, 19.30 TVD stičišče, 19.45 Mesto danes, 20.00 Zdravo Larry -- telefilm, 20.25 Tv novice, 20.30 Film: Deklica Ircema, Paulo Cesar Pereio, 22.10 TVD vse danes, 22.20 Zdravnik in pacient, 23.00 Košarka -- Italijansko prvenstvo.	TV KOPER 13.00 Smučanje: Crans Montana -- Svetovno prvenstvo -- 2, 14.10 Moja beseda, 15.25 Otroški program -- risanke in telefilmi, 18.00 Andrejinih sto dni -- telenovela, 19.00 Odprta meja, 19.30 TVD stičišče, 19.45 Mesto danes, 20.00 Zdravo Larry -- telefilm, 21.30 Vitezi neba -- telefilm, 21.00 Umetnostno drsanje -- Sarajevo: Evropsko prvenstvo, 22.10 Avtomatija, 22.45 Film: Vnukinja Cara.	TV KOPER 12.00 Smučanje -- Crans Montana -- Svetovno prvenstvo -- m, 14.10 Moja beseda, 15.25 Otroški program: Risanke in telefilmi, 18.00 Andrejinih sto dni -- telenovela, 19.00 Odprta meja, 19.30 TVD stičišče, 19.45 Mesto danes, 20.00 Zdravo Larry -- telefilm, 20.30 Smučanje -- Crans Montana -- reportaža, 20.45 Umetnostno drsanje -- Sarajevo: Svetovno prvenstvo, 22.00 TVD vsedanes, 22.10 Tri leta -- Trst 1913 -- TV nanižanka, 23.10 Telesport.	TV KOPER 12.00 Smučanje -- Crans Montana -- Svetovno prvenstvo -- m, 14.10 Moja beseda, 15.25 Otroški program: Risanke in telefilmi, 18.00 Andrejinih sto dni -- telenovela, 19.00 Odprta meja, 19.30 TVD stičišče, 19.45 Mesto danes, 20.00 Zdravo Larry -- telefilm, 20.30 Smučanje -- Crans Montana -- reportaža, 20.45 Umetnostno drsanje -- Sarajevo: Svetovno prvenstvo, 22.00 TVD vsedanes, 22.10 Tri leta -- Trst 1913 -- TV nanižanka, 23.10 Telesport.

Tedenski koledar

PETEK, 30. januar — Martina SOBOTA, 31. januar — Marcela NEDELJA, 1. februar — Ignac PONEDELJEK, 2. februar — Svetnica
TOREK, 3. februar — Blaž SREDA, 4. februar — Andrej ČETRTEK, 5. februar — Agata

Prodaj

TRAKTOR STEYR, generalno obnovljen, s koso in plugi ter jermenico prodam. Cena po dogovoru. Ivan Fartelj, Bokrač 27. M-11495
BARVNI TELEVIZOR (daljinsko upravljanje), prodam. Anton Casar, Bogojina 104 b, telefon do 15. ure: 23 450. M-11496
POHIŠTVO ZA SPALNICO prodam. Jože Poredoš, Murska Sobota, Cankarjeva 49. M-11497
15 SLC, brezhiben, prodam. Murska Sobota, Gregorčičeva 12. M-11498
MOTOR ZA WARTBURG, menjalnik, prodam. Telefon: 76 208. M-11500
MOTORNIO ŽAGO PRODAM. Martin Novak, Melinci 68. M-11501
DVE GUMI (650 x 16 in 10 PLR) prodam. Telefon: 78 093. M-11502
BARVNI TELEVIZOR PRODAM. Drago Pehar, Rakičan, Prešernova 21. M-11505
AMI 8, registriran, vozen, prodam za 270.000 din. Darko, pri Zamudi, Radenci, Trdinova 4. M-11507
ŠKODO 110, registrirano do aprila 1987, tudi po delih, prodam. Anton Svetec, Dolenci 46. M-11509
BARVNI TELEVIZOR SELEKTOMATIK GORENJE prodam. Stefan Flisar, Krog, Brodarska 43, telefon: 22-118. M-11513
ASCONO 16, letnik 1973, dobro ohranjeno, prodam. Slavko Horvat, Murska Sobota, Gregorčičeva 9, telefon: 23-296. M-11516

GOSPODINJE!

Če vam zamrzovalna skrinja toči vodo ali ledeni, pokličite **IZOLACIJSKI SERVIS F. Hajdinjak**
 G. Slaveči 6, KUZMA (069) 78 271
 Popravilo z garancijo opravimo na vašem domu.

PUJSKE (20–25 kg) prodam. Murski Črnci 15. M-11519
MALE PUJSKE prodam. Lutverci 20. GR-12836
TRAKTOR IMT 577, star dve leti, prodam. Telefon: 74 872. GR-12838
LADO 1500 S, letnik 1982, prodam. Telefon: 74 000 — na sejmiku v Gornji Radgoni. GR-12839
TOMOS 15 SLC, v dobrem stanju, športno opremljen, prodam. Franc Ivanič, Kapelski vrh 30. GR-12841
JUGO 55 L, letnik 1985, prodam. Informacije po 16. uri. Telefon: 74 545. GR-12842
KOSILNICO BCS, v dobrem stanju, prodam. Marta Zmazek, Precetinci 45, p. Bučkovci. IN-19754
OPEL ASKONA 1.3, letnik 1980, prodam. Raduha, Lipa 39, telefon: 71 589. M-11520
GARNITURO, 2 kavča in dva fotelja, ugodno prodam. Santavec, Stara 1, telefon popoldne: 24 224. M-11522
ZX SPECTRUM (INES) z dodatki ali brez (tiskalnik, vmesnik), rabljen, prodam. Telefon: (069) 23 503. M-11523
BREJO TELICO in plinski štedilnik, skoraj nov, prodam. Vaneča 34. M-11526
BREJO KRAVO prodam. Kobilje 6. M-11527
KOBILO, visoko brejo, staro 11 let, prodam. Franc Feher, Gornji Lakoš 92. LE-10566

VESTNIK

Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Jože Šabjan (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Ludvik Kovač, Dušan Loparnik, Feri Maučec (šport), Bernarda Peček, Štefan Sobočan, Janko Stojnik (dopisništvo), Branko Zunc, Majda Horvat, Bojan Peček, Endre Gönter (tehnični urednik), Nevenka Emri in Marjan Maučec (lektorja).
 Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/I, telefoni: novinarji 21 232, 21 064 in 21 383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelek, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21 064 in 21 383; dopisništvo Gornja Radgona 74 597, dopisništvo Lendava 75 085 in dopisništvo Ljutomer 83 317. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Polletna naročnina 4.000, letna naročnina za delovne organizacije 11.000 din, letna naročnina za tuje 322 šilingov, 46 mark, 24 kan. dol., 18. am. dol., 38 šv. frankov. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900–603-30005. Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100-620-00112-5049512. Cena posamezne številke je 200 din. Tiska ČGP Večer Maribor. Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

NOVO!

RIBE, LIČJANI
 Gostilna Lovski dom, Cankova.
 JEDI Z ŽARA,
 PICE

ZASTAVO 101, letnik 1976, dobro ohranjeno, registrirano do januarja 1988, prodam. Leopold Kočar, Korovci 6. M-11571
MAGIRUS 170 D, 150 AK, prekučni, registrirano do 1. 10. 1987, prodam. Murski Črnci 27 b, p. Tišina. M-11560
ŠKODO 105 TL, letnik 1972, prevoženih 32.000 kilometrov, garažirano in dobro ohranjeno, prodam. Cena: 1 milijon, Informacije po telefonu: (dopolan) 062 701 176, (popoldan) 069 81-654. M-DL
ŠPAČEK, obnovljen, prodam. Dolnja Bistrica 92. M-11562
ZASTAVO 101 de lux, letnik 1978, prodam. Naslov v upravi lista. M-11563
VARILNI APARAT IN KOLESA ZA AVTOMOBILSKO PRIKOLICO z osovino in vzmetmi prodam. Trnje 60. M-11564
ZEMLJIŠČE ZA GRADBENO PARCELO V TURNIŠČU, 10 arov, prodam. Naslov v upravi lista. M-11601
PLANIRNO DESKO za čiščenje snega z ulic in planiranje zemlje, novo, prodam. Informacije po 15. uri. Ivan Dravec, Turnišče, Poljska 4, telefon: 70-234. M-11600
DVE KRAVI, ena breja, stara sedem let, druga s teletom, stara štiri leta, prodam. Trnje 72, p. Črenšovci. M-11565
SILOREZNICO-PUHALNIK na motorni pogon in obračalni dvobrazadni plug prodam. Telefon: 76-856. M-11566
ZASTAVO 101 prodam. Peskovci 28. M-11568
ZASTAVO 750 prodam. Grah, Gradišče 62 a. M-11598
KOMBINIRANI ŠTEDILNIK (2 elektrika, 2 plin) in otroško posteljičjo z vzmetnico prodam. Telefon: 21-828. M-11578
PEČ ZA CENTRALNO OGREVANJE, 25.000 kalorij, prodam. Murska Sobota, Z. Velnarja 19. M-11580
KOMBINIRANI ŠTEDILNIK in sedežno garnituro prodam. Tiba, telefon: 22-061. M-11602
KOMBI FORD TRANZIT, letnik 1972, prodam. Ludvik Želik, Murska Sobota, telefon: 21-177. M-11582
ZASTAVO 101 GT, 3 V, X 85, zaščiten, garažirano, prevoženih 6500 km, prodam. Telefon: 22-453. M-11583
SKOBELJNI STROJ za globinsko skobljanje prodam. Stefan Lenarčič, Beltinci, Krožna 12, telefon: 71-347. M-11587
PRALNI STROJ UGODNO PRODAM. Slavko Rugelj, Murska Sobota, Alija Kardosa 6, telefon: 23-520. M-11589
TRAKTOR IMT 533 prodam. Jože Horvat, Gaberje 112. M-11591
TRAKTOR STEYR, 18 KS, s koso, registriran, ugodno prodam. Anton Mencinger, Korovci 13. M-11607
RENAULT 12, obnovljen, registriran do decembra, prodam. Flisar, Korovci 30. M-11608
ČISTOKRVNE NEMŠKE OVČARJE, brez rodovnika, stare osem tednov, prodam. Dolina 27, p. Puconci. M-11609
STEREO KASETOFON HITACHI TRK 3 D-7, 5-stezni grafični equalizer super bas, 42 W, prodam. Deklaracija in deklariran. Murska Sobota, Lendavska 38. M-11610
GOLF, dizel, star šest let, 4 vrata, prodam. Telefon popoldne: 24-976. M-11611
GOLF, karamboliran, prodam. Ogled: Jerič, Rakičan, Štefana Kovača 4, popoldne, popoldne KG Rakičan. M-11613
STEYR, tip 188, 28 KS, in kosilnico ALPINA prodam. Drago Kovač, Gornji Slaveči 30. p. Kuzma. M-11614
CIRKULARKO Z MIZO ZA DRVA in 4 KW elektromotor prodam. Telefon: (069) 81-879. M-11605

OJAČEVALNIK ZA KITARO MARŠAL LEED COMBO, 100 W, in KITARO GIBSON SG KASTUM prodam. Jože Cener, Černelavci, Gorička 106. M-11588
POHIŠTVO ZA DNEVNO SOBO ugodno prodam. Krog, Trubarjeva 6. M-11592
PRAŠIČA ZA ZAKOL prodam. Rakičan, Štefana Kovača 23. M-11593
GOLF, dizel, letnik 1979, prodam. Jože Flisar, Krašič 33, telefon v službi: 23-109. M-11595
JUGO 55 A, star pet mesecev, prodam. Naslov v upravi lista. M-11596
RENAULT 18 TLJ, star devetnajst mesecev, prodam. Mačkovci 47. M-11597
ZIMSKE GUME, 155 x 15 in 175 x 14, nove, prodam. Gostilna Gomboc, Križevci v Prekmurju. M-11603
AMI 8, dobro ohranjen, prodam. Kuronja, Križevci 69 v Prekmurju. M-11604
KLETKE ZA KUNCE IZ ŽICE prodam. Zdenko Kuronja, Križevci 69, telefon od 8. do 14. ure: 77-806. M-11604
ZETOR 5911, opravljenih 1300 ur, prodam. Tel. 76-961. M-11615
KADET C, letnik 1979, prodam. Ogled v nedeljo. Černelavci, Gederovska 18.

kupim

SENO, večjo količino, kupim. Naslov v upravi lista. M-11492
KOMPRESOR ali samorezervoar z dokumentacijo kupim. Telefon: 78-093. M-11503
HIDRAVLICNI NAKLADALNIK ZA HLEVSKI GNOJ kupim. Aleksander Ponček, Adrijanci 59. M-11514
MOTOR ZA 126 P kupim. Gal, Genterovci 20 a. M-11517
SLAMOREZNICO-PUHALNIK kupim. Alojz Zadravec, Nedelica 152 a, telefon: 70-381. M-11537
PLETENO ŽICO ZA OGRAJO, rabljeno, in slamo v balah kupim. Telefon: 76-856. M-11567
ZAREZNO STREŠNO OPEKO (do 1000 kosov) kupim. Grah, Korovci 50, telefon: 76-637. M-11579
TRAKTOR FERGUSON star od 6 do 12 let, kupim. Naslov v upravi lista. M-11590
HLEVSKI GNOJ (1 prikolico), kupim. Hotiza 188. M-SS

OBVESTILO!

Lovce in druge lastnike strelnega orožja obveščam, da sem odprl **DELAVNICO ZA PUŠKARSKO OBRT**. Popraviljam, montiram in broniram ter nastavljam optiko. Po končani sezoni je čas za podroben pregled orožja in odpravo napak. Za obisk se priporočam vsak delavnik od 15. do 17. ure.
BRANKO BARTOLIČ
 Trstenjakova 30
 M. Sobota, telefon: 069 26 607

sobe

SOBO v Murski Soboti nujno išče mlado, zaposleno dekle. Naslov v upravi lista. M-11524
INŽENIR, predstavnik firme, išče enosobno stanovanje ali garsonjero v Murski Soboti ali v bližnji okolici. Oglasite se od 18. do 22. ure po telefonu: 23-228. M-11573
OPREMLJENO SOBO s posebnim vhom vzajem v najem. Naslov v upravi lista. M-11574
SOBO ali garsonjero v Murski Soboti ali okolici vzajem v najem. Telefon od 7. do 15. ure: 22-740, interna 49. M-11584

zaposlitve

DELAVCA ZA DELO V STEKLARSTVU ZAPOSIM. Jože Horvat, steklarstvo, Žižki 61 a. M-11504
SAMOSTOJNEGA ZIDARJA, PEČARJA za polaganje keramičnih ploščic, tesarja s prakso in delavca za delo pri zidarjih zaposlim. Plača dobra, delo ves dan, tudi pozimi. Pisne ponudbe pošljite na naslov: Košar, Avsečeva 21, Ljubljana, ali po telefonu zvečer: 061 447-155. M-MM
VK KLJUČAVNIČARJA oziroma KV ključavničarja takoj zaposlim. Žaželjeno nekaj prakse. Kovinopasarsstvo Marjan Kos, Babinci 59, Ljutomer, telefon: (069) 81-900. IN-19763

razno

POLAGAM KERAMIČNE PLOŠČICE, MARMOR, MOZAIK (VENECIJANSKI TLAK). Sprejemam naročila. Keramičarstvo, Štefan Klar, Ivanci 66, telefon: 76-340. M-11499
MOŠKI, star 42 let, želi spoznati

prijetno dekle ali žensko, primeren let zaradi prijateljskega družjenja. Stanko Kralj, Hardek 4 a, p. Ormož. M-11510
PREKLIC!
 Preključujem veljavnost spričevala I. letnika Srednje vzgojiteljske šole v Mariboru za šolsko leto 1976/1977. Darinka Ozmeč, Veličane 22, p. Ivanjkovci. IN-19753
PREKLIC!
 Preključujem veljavnost hranilne knjižnice št. 15829-5, izdane pri HKS KZ Panonka Murska Sobota. Anton Osko, Pertoča 34, p. Rogašovci. M-11576

GOSPODINJE!
 Če vam skrinja toči, rosi ali ledeni, pokličite servis za izolacije na Pujski cesti 89, Maribor. Dajemo dveletno jamstvo, za obnovo ohišja pa 3-letno. Viktor Pajek, telefon: 062 413-606. M-11518
VRTNARSTVO-CVETLIČARSTVO RUŽIČ Tišina sporoča, da sprejema naročila po novi telefonski številki 46-081. S svojimi storitvami se tudi vnaprej toplo priporoča! M-11553
INŠTRUKTORJA ZA MATEMATIKO (VEKŠ) nujno iščemo. Telefon popoldne: 23-583. M-11599

Ne jokajte ob mojem grobu, le tiho k njemu pristopite, spomnite se, kako trpela sem, in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

Po dolgi bolezni nas je v 65. letu starosti zapustila naša draga žena, mama, stara mama in sestra

Helena Štesl

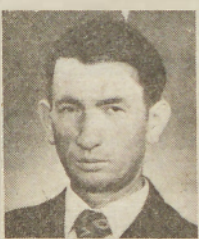
roj. Felkar iz Serdice

Iskreno se zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje.

Posebna hvala medicinskemu osebju internega oddelka bolnišnice v Rakičanu, duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku za poslovlilne besede ob odprtem grobu ter sodelavcem Liva Rogašovci za darovani venec.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: mož Franc, sinova Jurij in Peter z družinama ter sestre in brat z družinami

Prezgodaj čas prišel je za oddih, dom je pra en, dom je tih, ker tebe ljubi mož, oče, dedek ni, da bi skupaj se bili.

ZAHVALA

V 55. letu starosti nas je po težki in nepričakovani bolezni zapustil dragi mož, oče in stari oče

Martin Antolin

iz Črenšovce

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam stali ob strani in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi prerani zadnji poti, darovali vence in cvetje ter nam pisno ali ustno izrekli sožalje. Posebna hvala osebju internega oddelka v Rakičanu, ki je pokojniku ob težki bolezni pomagalo in mu lajšalo bolečine. Hvala g. dekanu za lep pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke.

Vsem še enkrat — prisrčna hvala!

Črenšovci, 13. januarja 1987

Žalujoči: žena Matilda, sinovi Martin, Franc in Avgust z družinami, tast in brata z družinami

Smrt rešila te je bolečine, nam sree globoko je raniła, ker za vedno od nas si se ločila.

ZAHVALA

Po težki 5 let dolgi bolezni nas je v 63. letu starosti za vedno zapustila naša draga žena, mama in stara mama

Terezija Šafran

iz Stanjevec

V globoki žalosti se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom in vsem znancem za podarjene vence, cvetje in izrečeno sožalje.

Posebna hvala zdravstvenemu osebju Zdravstvenega doma Gornji Petrovci za lajšanje bolečin med njeno boleznijo. Prisrčna hvala duhovniku g. Kerčmarju za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govornici KS tov. Maruši za poslovlilne besede ob odprtem grobu, gasilec ter vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Stanjevec, 13. januarja 1987

Žalujoči: mož Kalman, sin Zoltan, hčerka Gizela z možem Zlatkom, vnuki Srečko in Stanko ter sestri Marija in Cecilija iz Francije

ZAHVALA

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki so nam ob smrti najine žene in mame

Vere Gabor

v najtežjih trenutkih stali ob strani in skušali olajšati bol.
Zagreb, 9. januarja 1987

MOŽ ZOLTAN IN HČERKA BOŽENA

*Ljubi očka naš,
tiho v grobu spiš.
Za teboj ostala je praznina,
a v naših srcih bolečina.*

V SPOMIN

30. januarja mineva leto žalosti in bolečine, odkar smo izgubili ljubega sina, brata, moža, očeta in zeta

Milana Pongračiča

iz Ljutomera

Nikoli ne bo pozabljen dan, ko smo ostali brez tebe. Kruta, neizprosna je resnica, da se nikoli ne vrneš. Hvala vsem, ki se ga spominjate z lepo mislijo in prižigate sveče na njegovem preranem grobu.

Žalujoci: sinovi Robi in Mario, žena Milica ter družini Golob in Pongračič

ZAHVALA

Po hudi bolezni nas je v 75. letu zapustil naš mož, oče in dedek

Štefan Smodiš

iz Adrijanec 55

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam stali ob strani in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje ter nam pisno ali ustno izrazili sožalje. Iskrena hvala tudi tistim, ki so darovali sredstva za gradnjo bolnišnice. Posebna hvala osebju bolnišnice — kirurškega oddelka; posebej še dr. Arpadu Norčiču in dr. Bratini. Hvala tudi kolektivu Potrošnika in kolektivu Hotela Toplice z Bleda, govorniku KS G. Petrovci, tov. Cirilu Bunderli, pevcem za odpete žalostinke, g. duhovniku iz Petrovec za pogrebni obred in GD iz Adrijanec.

Vsem še enkrat — prisrčna hvala!

Žalujoci: žena Jožica, sin Štefan in hčerka Danica z družinama

ZAHVALA

V 68. letu starosti nas je po dolgi bolezni zapustil naš dragi mož, oče, dedek, brat in stric

Franc Kavaš

iz Melince 161

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom in vsem drugim, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, ter vsem, ki ste darovali cvetje in vence.

Posebno se zahvaljujemo dr. Zdravcu za lajšanje bolečin, duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku za poslovične besede ob odprtem grobu.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoci: žena Marija, hčerke Marija, Terezija in Olga z družinami, Milica z možem in drugo sorodstvo

TRAGIČNO JE UMRL NAŠ DELAVEC

Štefan Ošljaj

gozdarski traktorist
iz Filovec

Vestnega delavca in dobrega tovariša bomo ohranili v trajnem spominu.

KOLEKTIV DO GOZDNO IN LESNO
GOSPODARSTVO MURSKA SOBOTA

ZAHVALA

Po krajši bolezni je 15. januarja v 63. letu starosti tiho zaspala naša dobra in delovna žena, mama, stara mama in sestra

Irma Gomboc

roj. Makari
iz Večeslavec

Vse njeno življenje je bilo dolg delovni dan z znojem na obrazu in žrtvovanjem za nas, ki smo z njo živeli. Hvaležni smo, da smo imeli med sabo tako dobro in ljubljeno ženo, mamo, staro mamo in sestro. Hvala vsem, ki ste nam ob njeni prerani smrti stali ob strani, nas tolažili in se s spoštovanjem poslovili od nje. Prisrčna zahvala g. duhovniku in pevcem iz G. Slavec za žalostinke. Še enkrat hvala dobrim sosedom in kolektivu ozda Mura tozd Ženska oblačila za podarjeni venec.

17. januarja 1986

NJENI ŽALUJOČI: mož Alojz, hčerka Irena, vnuka Silvo in Peter, hčerka Marjana z družino in Linza, brat in sestre z družinami ter drugo sorodstvo

*Zakaj si moral nam umreti,
ko pa s tabo je bilo lepo živeti?
Odkar utihnil je tvoj glas,
žalost, bolečina domujeta pri nas.*

ZAHVALA

Tragično in mnogo prežgodaj nas je komaj v 55. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, brat, tast in dedek

Štefan Ošljaj

iz Filovec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, botrini, prijateljem in znancem za vso pomoč v najtežjih trenutkih ter vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ali v dobrodelne namene, nam pa izrekli sožalje.

Posebna hvala zdravstvenemu osebju Kliničnega centra v Ljubljani, še posebej družini Trajbarič iz Ljubljane in sestri Greti za vso skrb med zdravljenjem, sodelavcem Gozdnega in lesnega gospodarstva M. Sobota, kolektivom Mlinopek M. Sobota, pti Gornja Radgona in Ljutomer. Iskrena hvala g. župniku za pogrebni obred, pevskega zboru za odpete žalostinke in govornikom za poslovične besede ob odprtem grobu.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoci: žena Ana, hčerka Slavica, sin Štefan z ženo Tončko, vnukinja Monika, teta, sestre Marija in Anica z družinama ter bratje Jože in Vincij ter Ivan z družino

*Ko si nam zadnjič stisnil roko,
slutili smo — to je slovo.
V življenju, ki tako rad si ga imel,
hlad smrti je neusmiljeno zavel.*

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je v 55. letu starosti nepričakovano zapustil dragi mož, oče, dedek in brat

Štefan Škafar

iz Lipovec

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani in nas tolažili.

Posebej hvala celotnemu osebju internega oddelka bolnišnice v Rakičanu, g. duhovniku za pogrebno slovesnost, pevcem za odpete žalostinke in govornikom iz tozda Predelava Mesna industrija in KS Lipovci. Prisrčna hvala vsem kolektivom in sorodnikom, ki ste darovali vence in v druge dobrodelne namene ter pokojnika pospremili do preranega groba.

Žalujoci: žena Ana, hčerka Bernarka, hčerke Jerica, Marinka in Anica z družinami ter drugo sorodstvo

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpela sem,
in večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA

V 77. letu starosti nas je zapustila draga žena, mama in babica

Marija Škafar

iz Lipe

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom Krampačevim, Zverovim in Žerdinovicim, prijateljem in znancem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Posebna hvala g. župniku, pevcem in predstavniku KS za poslovične besede ob odprtem grobu.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoci: mož Štefan, sin Štefan z ženo ter vnuk Štefan in vnukinja z družino

*Ak silni glas bi gromu vzel,
da razodela bi vsem ljudem,
kar sem trpela, saj zase vem,
nikdar, nihče bi ne verjel.*

ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je po težki bolezni zapustila naša draga mama in stara mama

Marija Škalič

roj. Bohnec
iz Lipe

Iskreno se zahvaljujemo botrini, vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo v velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje in vence, nam pa izrekli sožalje.

Prisrčna hvala g. kaplanu za pogrebni obred, pevcem iz Lipe in Turnišča za odpete žalostinke ter govorniku za ganljive besede ob odprtem grobu.

Lipa, 17. januarja 1987

Žalujoci: hčerki Marija in Matilda z družinama, sestra Ana z družino, vnuki Franc, Štefan, Angela in Marija ter drugo sorodstvo

*Lani ta čas smo zrlji še v tvoj obraz,
a letos nikjer te več ni.
Zaman te iščejo naše oči,
zaman te išče naše srce.
Srce ljubeče v grobu zdaj spi,
nam pa rosijo se oči.*

V SPOMIN

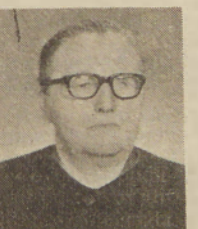
3. februarja bo minilo žalostno leto, odkar nas je zapustil dragi mož in ati

Mirko Žižek

iz Ižakovec

Praznina in žalost sta napolnili naš dom, odkar si odšel. Nesrečna usoda te je iztrgala od nas prav zdaj, ko bi te najbolj potrebovali. Zastal je tvoj korak, zastalo je tvoje srce, toda tvoja podoba živi v naših srcih in naše misli se vedno znova vračajo k tebi. Težko je razodeti žalost, ki jo čutimo za teboj. Hvala vsem, ki se ga spominjate in obiskujete njegov prerani grob.

Globoko žalujoci: žena Amalija, hčerki Tanja in Milena, sin Renato, stara mama in drugo sorodstvo

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpela sem,
in večni mir mi zaželite.*

V SPOMIN

10. februarja minevajo štiri žalostna leta, odkar je nehalo biti srce naše drage mame in stare mame

Ilonke Horvat-Szölke

iz Dobrovnik

Tvoje življenje je za vedno ugasnilo. Ostal je tih dom in boleč spomin nate. Hvala vsem, ki se je kakorkoli spominjate in obiskujete njen grob.

V tih žalosti neutolažljivi sin Feri z ženo Treziko iz M. Sobote

Smučanje za morje

Devetintrideset otrok, petošolcev iz številnih osnovnih šol v soboški občini, je v ponedeljek končalo desetdnevno zimsko letovanje na avstrijskem Koroškem. Bivali so na turistično urejeni kmetiji pri Franzu Baru v naselju Tschauritsch, smučali pa na vzorno urejenih smučiščih Gerlitz. Večina teh otrok si tega ne bi mogla privoščiti, če ne bi šlo za izmenjavo letovanj, ki jih organizirata soboška skup-

dan, dva dni pred vrnitvijo, so se vsi pogumno spustili po tekmovalni stezi, kar je bilo za njih in za učitelje največje priznanje za opravljeno delo. Poleg tega so najboljši dobili še pokale, ki so jih prispevali razne organizacije in posamezniki. Iz domačega mesta pa so vsi dobili sladek »pozdrav«, prispevek soboške trgovske organizacije Potrošnik.

Posebej velja omeniti, da je letos prvič sprejel skupino celovski-

Otroci iz soboške občine na sprejemu v celovski mestni hiši. V ospredju sta predsednik soboške občinske skupščine Andrej Gerencner in predsednik društva avstrijsko-jugoslovanskega prijateljstva Willi Sereinig.

nost otroškega varstva in koroško društvo avstrijsko-jugoslovanskega prijateljstva. Tako naši otroci za zmerno plačilo — letos je bila polna cena okrog 35 tisoč dinarjev, preživijo deset dni na smučanju, otroci iz Celovca in okolice pa vsako poletje pridejo v mednarodno izmeno kolonije v Baško na otoku Krku.

Kot prejšnja leta je tudi letošnja skupina mladih smučarjev zelo zadovoljna. Največ hvale so izrekli na račun petih učiteljev, ki jih vodi profesor Davorin Babič, pa na račun prijaznega gostitelja in njihove smučarske »mame« Marie Luise Vresar, in seveda smučišča, kjer so dnevno presmučali po nekaj kilometrov. Polovica letošnje izmene so bili popolni začetniki. Na tekmovalni

župan Leopold Guggenberger. Na sprejemu v mestni hiši, kjer je bila tudi delegacija iz soboške občine, je poudaril, da z izmenjavo otrok in podobnimi oblikami sodelovanja utrjujemo mir in sodelovanje med dvema sosednjima deželama. Predsednik soboške občinske skupščine Andrej Gerencner pa je dodal, da so prav otroci najboljši ambasadorji tega sodelovanja, ki sega tudi na kulturno in nekatera druga področja. V Celovcu so te dni zaprli razstavo Panononia, v aprilu pa bodo v soboški galeriji razstavljali koroški umetniki. Ob tej priložnosti naj bi s krajšim programom nastopila skupina iz slovenskega kulturnega društva — Danica.

I. Benko

SVET POMURSKIH GASILSKIH ZVEZ

PETER FRIDAU NOVI PREDSEDNIK

Člani sveta pomurskih občinskih gasilskih zvez so na zadnjem zasedanju ocenjevali enoletno delo in se dogovarjali o prihodnjih nalogah. Ugotovili so, da je svet opravil pomembno vlogo pri enakomernem razvoju gasilskih organizacij v Pomurju, zavzema pa se tudi za medrepubliško in mednarodno sodelovanje. Na seji sveta so sprejeli program dela, v katerem je dan poseben poudarek razvoju pomurskih občinskih gasilskih centrov in pridobivanju potrebnih sredstev. Dogovorili so se, da bodo prednost v letošnjem letu dali razvoju občinskih centrov v Lendavi in Ljutomeru. Na seji so si izvolili novo vodstvo z enoletnim mandatom. Za predsednika sveta je bil izvoljen predsednik OGZ Gornja Radgona Peter Fridau, za podpredsednika pa predsednik OGZ Lendava Jože Kocon.

F. M.

TEŠANOVCI

Gasilci tudi letos aktivno

Sredi januarja so se na letni konferenci Gasilskega društva Tešanovci poleg članov, mladincev in pionirjev zbrali še številni predstavniki družbenopolitičnih organizacij in društev tega kraja. Po izvolitvi novega vodstva, predsednik bo še naprej Franc Kučan, so ocenili delo v lanskem letu.

Pripravili so slovesnost ob 90-letnici GD Tešanovci, sodelovali na sektorskih vajah, dogradili še nekaj vodnih bazenov in drugo. Ves čas pa so zelo uspe-

šno opravljali svoje glavno poslanstvo — požarno varnost v domačem kraju in okoliških vaseh. Za tekoče leto so uvrstili v program dograditev vodnih bazenov, ureditev orodišča in okolice gasilskega doma, dokončati pa nameravajo tudi z akcijo — za vsako gospodinjstvo gasilni aparat. Prav letos pa so tudi organizatorji sektorskih vaj, zato bi se radi še posebej izkazali.

Geza Grabar

SMUČARSKO TEKMOVANJE

Mladinska organizacija iz Gerlinec organizira v nedeljo, 1. februarja 1987, ob 10.00 že tradicionalno tekmovalje v smuku in velslalomu. Zanimivo je, da bodo rezultate tekmovalja obdelovali računalniško. Najboljše bodo nagradili.

fm

PRIDOBITI VEČ NAFTE IN PLINA

V delovni organizaciji Ina-Nafta Lendava bodo letos vse sile usmerili v ureditev težkih razmer, da bi vsem temeljnim organizacijam zagotovili kar najboljše možnosti pri doseganju letnih načrtov. V temeljni organizaciji združenega dela Raziskava in pridobivanje nafte in plina nameravajo v tem letu pridobiti 2400 ton surove nafte, 70 ton goriva in 12 milijonov kubičnih metrov zemeljskega plina. V letošnjem letu naj bi za raziskave ležišč nafte in plina v celotni Sloveniji zbrali 4 641 milijonov dinarjev. V tej temeljni organizaciji bodo letos namenili 110 milijonov dinarjev za transport in skladišče plina. Temeljna organizacija računa, da bo v letošnjem letu opravila več raziskovalnih vrtanj v Pomurju, nadeja pa se, da bodo odkrili tudi več nahajališč plina. Posebno veliko pozornost namenijo globoki vrtini v Petišovcih, ki že daje znake za dobro nahajališče plina.

Jani D.

LENDAVA

Tesnejša vez med šolo in tovarno

Osnovne šole v lendavski občini naj bi se tesneje in konkretno povežale z organizacijami združenega dela pri razbijanju tistih interesnih dejavnosti, ki pri-

spevajo k povečevanju zanimanja za tehniške poklice.

V vseh osnovnih šolah se ni prišlo do aktivnejših premikov, pri povezovanju z organizacijami združenega dela za razvijanje tistih interesnih dejavnosti, ki prispevajo k povečanju zanimanja za tehniške poklice, čeprav imajo šole vrsto pokroviteljev iz delovnih organizacij. Sodelovanje postaja vedno bolj uspešno, vedno več predstavnikov združenega dela obiskuje osnovne šole ter seznanja mlade o možnostih so-

lanja za določene poklice in tako pomaga pri odločanju zanje. Posebno aktivni so predstavniki Gorenja Varstrov, ki sodelujejo z vsemi osnovnimi šolami. Interese dejavnosti na šolah so dobro razvite, žal pa večina šol nima ustreznih prostorov za tehnični pouk. Nove prostore za tehnični pouk sta dobili osnovna šola Drago Lugarič v Lendavi in osnovna šola v Odrancih, začasen prostor za tehnični pouk pa je dobila osnovna šola v Turnišču v prostorih tovarne Planika.

Jani D.

ŠULINCI

Tekmovanje na snegu

Športno društvo Šulinci pripravlja za nedeljo, 1. februarja 1987, tradicionalno tekmovalje v slalomu, smuku in smučarskih skokih. Prijave bodo zbirali na dan tekmovalja do 9.30. Najboljše bodo nagradili.

fm

Dobro blago se samo hvali

Do februarja bodo imeli prodajalci v pomurskih trgovinah s konfekcijo in čevlji veliko več dela kot običajno. Tu so namreč večje razprodaje, saj je treba zimsko garderobo počasi spraviti s polic in jo nadomestiti s spomladansko. Cene so znižane od 20 do 40 odstotkov. Trgovci pravijo, da zimska razprodaja ni ponujanje manjvrednega blaga. Na policah in obešalnikih je pač tisto, česar doslej niso prodali, vendar to še ne pomeni, da ne bo marsikateri nakup v teh dneh dober. Vedeti je treba, da bodo nekatere sezonske razprodaje trajale tja do sredine oziroma konca naslednjega meseca.

V PROMET SO NAJBOLJ ŠLI ZIMSKI ČEVLJI

Sicer pa je januar že običajni čas raznih razprodaj, ko se trgovci želijo rešiti odvečnih zalog blaga, pa čeprav tudi po znatno nižjih cenah. Tako je bilo tudi z obutvijo. V nekaterih prodajal-

vljajo, da je bil ob 40-odstotnem znižanju cen vseh vrst obutve — manj so tokrat ponujali škornjev — precej velik naval kupcev. Podobno se je zgodilo v prodajalnah Alpine, kjer so zimsko modno obutve že prve dni sezonske razprodaje skoraj razgrabili. Tu

nah pa se je v ponedeljek, 19. januarja, začela tudi posezonska razprodaja tekstilnega blaga.

Gre za 40-odstotno znižanje cen otroške, ženske in moške konfekcije, perila, pletenin in ostankov metrskega blaga. V prodajalnah soboškega Potrošnika, radgonskega Mercator-Sloge, lendavskega Marcator-Univerzala in ljutomerske Vesne so nam povedali, da gre v promet v glavnem zimska konfekcija in da ni bilo posebne gneče, kar je treba pripisati tudi dokaj visokim cenam.

Navedimo primer, da stane moška obleka po znižanih cenah

Melinci: nova trgovina

V Melincih so v petek odprli novo trgovino z bifejem in skladiščem. Nova zgradba meri približno 200 kvadratnih metrov. Potrošnik je zanj namenil 64 milijonov dinarjev, desetino, ali 5 milijonov, pa so dali krajani iz sredstev samoprispevka.

Pobudo zanj, seveda drugačnih razsežnosti, so dali krajani že pred tremi leti. Tudi sedaj trgovine verjetno ne bi bilo, če se

zanj ne bi zavzemali krajani, predvsem predsednik sveta krajevne skupnosti, Martin Smodiš.

Nova trgovina krajanom res veliko pomeni, saj so za to, da bi jo dobili čim prej, opravili nad 200 prostovoljnih ur. Dosedaj so imeli trgovino v neustreznih prostorih nekdanje gasilske garaže, zadovoljevala pa je potrebe približno devetsto krajanov. Na pomlad pa jih čakajo še nekatera

dela, Marles mora urediti še fasado hrbtni strani zgradbe, Potrošnik bo asfaltni parkirišče, krajani pa bodo uredili okolico.

Za odprtje trgovine so krajani pripravili krajši kulturni program, nekaj pesmi je zapel moški pevski zbor, slavnostni govornik pa je bil Jože Kovač, glavni direktor Potrošnika.

Majda Horvat

Tako živahno pa je bilo prvi dan v novi trgovini.

Foto: L. Klar

Tečaj za radioamaterje

Radioklub Gornja Radgona, ki ima že 45 aktivnih članov in sodi med najstarejše v Pomurju, te dni prireja tečaje za upravljanje z UKV radijskimi postajami. Obiskuje jih 27 slušateljev, in sicer po šest v Gornji Radgoni in na Kapeli ter petnajst v Radencih. Tečaje kategorije E bodo predvidoma končali v marcu, nato pa nadaljevali s tečaji višjih kategorij. Predsednik kluba Danilo Čuk je povedal, da je največ zanimanja med osnovnošolci.

Člani radgonskega kluba si prizadevajo, da bi v bližnji bodočnosti uredili svoj primopredajni center, ki naj bi bil v gasilskem območju. Upajo, da bodo gasilci pokazali razumevanje. Poleg tega člani želijo, da bi za svoje delovanje dobili več denarja.

Ludvik Kramberger

govci hoteli čim prej ostre. Kako so na police priromale celo poletne bluze in obleke, pa je že drugo vprašanje.

INŠPEKTORJI NISO UGOTOVILI VEČJIH NEPRAVILNOSTI

In kaj pravijo strokovnjaki, tržni inšpektorji pomurskih občin, ki so te dni pogosto obiskovali trgovine? V desetih prodajalnah, ki so jih obiskali, niso ugotovili večjih nepravilnosti, kajti nikjer niso prodajali manj kakovostnega blaga. Povsod pa so kršili poslovne običaje, ker so s 40-odstotnim znižanjem cen zavajali kupce, saj je bil ponujen po tej ceni le manjši del blaga. V teh primerih je gotovo šlo za špekulacijo.

In konkretno! V poslovalnici Planike v Murski Soboti so nepravilno označili cene, ker niso navedli vrsto znižanja blaga. To pomeni, da bi morala biti poleg stare nove cene. Podobno so tržni inšpektorji ugotovili v poslovalnici Alpine in Borova, kjer tudi rok razprodaje ni bil označen po predpisih. Na oddelku tekstila v Blagovnici Beltinci pa so ugotovili, da najvišji odstotek znižanja cen ne znaša vsaj četrtine v skupni masi, kot to predpisi jasno določajo. Tudi v radgonskem Mercator-Slogi se niso držali tega predpisa. Omeniti pa moramo poslovalnice Peka v Beltincih, Blagovnico Mercator-Univerzala in njen oddelček Moda ter Ciciban in Blagovnico trgovske organizacije Vesna v Ljutomeru, kjer tržni inšpektorji niso imeli pripomb. Vsi skupaj pa si želimo, da bi bilo tega čim več, ker bo to ne le v zadovoljstvo trgovcev, ampak tudi kupcev. Pri tem moramo posebno pohvaliti prodajalno čevljev Peka v Gornji Radgoni in Murski Soboti, ki sta razprodajo označili na izredno lep način.

Milan JERŠE

nah, kot sta Planika in čakovski Jelen, ki ima svojo poslovalnico v Murski Soboti, so se odločili že za 30-odstotni novoletni popust. Ker so že tedaj skoraj razprodali čevlje, predvsem za zimsko sezono, so se očitno odločili za pravi trenutek, ko je bilo povpraševanje po obutvi največje. Podobno se je zgodilo v prodajalni zagrebške Aste v Murski Soboti, kjer so že lanskega decembra prodali vso moško obutve, čeprav niso imeli razprodaje. Tudi v Pekovih poslovalnicah v Pomurju ugotav-

bo sezonsko znižanje od 20 do 40 odstotkov vse do konca februarja. Čeprav računajo na dodatne pošiljke vseh vrst moške, ženske in otroške obutve, velja pohiteti!

Tudi v prodajalnah Borova si trgovci zadovoljno manejo roke, saj je kmalu pošla moška obutve, v zalogi pa je še nekaj ženskih in otroških čevljev po znižanih cenah od 20 do 60 odstotkov.

MANJŠA GNEČA PRI TEKSTILU

V vseh štirih pomurskih obci-